

SPOLOČNÝ ÚZEMNÝ PLÁN OBCE PODHOROŽ A RUSKÁ BYSTRÁ

TEXTOVÁ ČASŤ

NÁVRH

Názov ÚPD: **ÚZEMNÝ PLÁN OBCE PODHOROŽ**
Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Podhorod'
Číslo uznesenia:
Dátum uznesenia:

.....
Ing. Jaroslav Mihaľov, starosta obce

pečiatka

Názov ÚPD: **ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RUSKÁ BYSTRÁ**
Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Ruská Bystrá
Číslo uznesenia:
Dátum uznesenia:

.....
Ján Sakulič, starosta obce

pečiatka

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

NÁZOV ELABORÁTU:

SPOLOČNÝ ÚZEMNÝ PLÁN OBCE PODHOROĎ A RUSKÁ BYSTRÁ

NÁVRH

OBJEDNÁVATEĽ:

OBEC PODHOROĎ

Ing. Jaroslav Mihaľov , starosta obce Podhorod'

OBEC RUSKÁ BYSTRÁ

Ján Sakulič , starosta obce Ruská Bystrá

SPRACOVATEĽ:

ArchAteliér, Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

HLAVNÝ RIEŠITEĽ:

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

Technická infraštruktúra:

Doprava:

Ing. Vladimír BOŠKO

Zásobovanie plynom:

Ing. Dušan SPURA

Vodné hospodárstvo:

Ing. Dušan SPURA

Zásobovanie el. energiou, spoje:

Ing. František FELC

Poľnohospodárska pôda a lesné pozemky: Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

POVERENÝ OBSTARÁVATEĽ - odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD podľa § 2 stavebného zákona:

Ing. arch. Anna Soročinová

*TÁTO DOKUMENTÁCIA JE PRODUKT PODLIEHAJÚCI ZÁKONU O OCHRANE AUTORSKÝCH PRÁV!
JEHO KOPÍROVANIE, ALEBO PRENECHANIE NA VYUŽITIE INÝM OSOBÁM JE MOŽNÉ LEN SO SÚHLASOM AUTORA.*

OBSAH TEXTOVEJ ČASTI

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	2
2. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI.....	6
2.1.1 Ciele rozvoja územia	6
2.1.2 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	6
2.2 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM.....	6
2.2.1 Chronológia spracovania	6
2.2.2 Súpis podkladov a zhodnotenie miery ich záväznosti	7
3. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	8
3.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	8
3.1.1 Vymedzenie riešeného územia	8
3.1.2 Geografický opis riešených obcí	8
3.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC KOŠICKÉHO KRAJA.....	12
3.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	14
3.3.1 Demografia – stav a vývoj obyvateľov obce Podhorod'	15
3.3.2 Demografia – stav a vývoj obyvateľov obce Ruská Bystrá	17
3.3.3 Trh práce, ekonomická aktivita – obce Podhorod'	18
3.3.4 Trh práce, ekonomická aktivita - obec Ruská Bystrá	19
3.3.5 Bytový fond – obce Podhorod'.....	19
3.3.6 Bytový fond – obce Ruská Bystrá	21
3.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE PODHOROĎ.....	23
3.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia	23
3.4.2 Väzby obce na záujmové územie.....	24
3.4.3 Väzba na nadriadené systémy dopravy	24
3.4.4 Technická infraštruktúra	24
3.4.5 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce	24
3.5 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE RUSKÁ BYSTRÁ.....	25
3.5.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia	25
3.5.2 Väzba na nadriadené systémy dopravy	25
3.5.3 Technická infraštruktúra	25
3.5.4 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce	25
3.6 URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA.....	26
OBEC PODHOROĎ.....	26
3.6.1 Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce	26
3.6.2 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch.....	26
3.6.3 Návrh funkčného využitia územia obce	27
OBEC RUSKÁ BYSTRÁ.....	29
3.6.4 Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce	29
3.6.5 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch v obci Ruská Bystrá.....	30
3.6.6 Návrh funkčného využitia územia obce Ruská Bystrá.....	31
3.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY	32
3.7.1 Kultúrne – historický potenciál	32
Obec Podhorod'	33
Obec Ruská Bystrá.....	33
3.7.2 Prírodné hodnoty územia.....	34
4. NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKÉHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE.....	34

4.1	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKE VYBAVENIE.....	34
	Obec Podhorod'	34
4.1.1	Občianska vybavenosť	35
4.1.2	Zdravotníctvo	36
4.1.3	Sociálna starostlivosť	36
4.1.4	Služby	36
4.1.5	Správa, verejná správa, inštitúcie	36
4.1.6	Ostatné zariadenia	37
4.1.7	Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti	37
	Obec Ruská Bystrá	37
4.1.8	Občianska vybavenosť	37
4.1.9	Zdravotníctvo	38
4.1.10	Sociálna starostlivosť	38
4.1.11	Služby	39
4.1.12	Správa, verejná správa, inštitúcie	39
4.1.13	Ostatné zariadenia	39
4.1.14	Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti	39
4.2	VÝROBNÉ ÚZEMIA.....	40
4.2.1	Výroba	40
4.2.2	Lesné hospodárstvo	40
4.2.3	Poľnohospodárstvo	40
4.3	CESTOVNÝ RUCH, REKREÁCIA, TURISTIKA A KÚPEĽNÍCTVO.....	41
4.3.1	Rekreácia	41
4.3.2	Kúpeľné, alebo iné významné priestory	41
5.	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE.....	43
6.	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	44
6.1.1	Ochranné pásma	44
6.1.2	Chránené územia	44
7.	RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI.....	45
7.1.1	Riešenie záujmov obrany štátu	45
7.1.2	Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva	45
7.1.3	Riešenie ochrany pred požiarmi	45
7.1.4	Riešenie ochrany pred povodňami – obce Podhorod'	45
7.1.5	Riešenie ochrany pred povodňami – obce Ruská Bystrá	45
8.	NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	47
8.1.1	Územný priemet zaťaženia prírody a krajiny	54
8.1.2	Súčasná krajinná štruktúra	55
8.2	ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES)	58
8.2.1	Pasport plôch z hľadiska ekologickej stability krajiny	58
8.2.2	Miestny ÚSES	60
8.2.3	Návrhy na zlepšenie ekologickej kvality krajiny a kvality životného prostredia	61
9.	NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA.....	62
9.1	DOPRAVA.....	62
9.1.1	Širšie dopravné vzťahy	62
9.1.2	Základná komunikačná sieť v obci Podhorod'	63
9.1.3	Základná komunikačná sieť v obci Ruská Bystrá	63

9.1.4	Hromadná doprava	64
9.1.5	Statická doprava	64
9.1.6	Pešie a cyklistické komunikácie	65
9.1.7	Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy	65
9.2	TECHNICKÉ VYBAVENIE – VODNÉ HOSPODÁRSTVO	66
9.2.1	Zásobovanie pitnou vodou – obec Podhorod'	66
9.2.2	Zásobovanie pitnou vodou – obec Ruská Bystrá	68
9.2.3	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd - Podhorod'	69
9.2.4	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd – Ruská Bystrá	71
9.3	ENERGETIKA	72
9.3.1	Zásobovanie elektrickou energiou - obec Podhorod'	72
9.3.2	Zásobovanie elektrickou energiou – obec Ruská Bystrá	74
9.3.3	Energetické zariadenia	76
9.4	ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM	76
9.4.1	Zásobovanie plynom	76
9.4.2	Zásobovanie teplom	76
9.5	TELEKOMUNIKÁCIE	78
9.5.1	Telekomunikačné zariadenia	78
9.5.2	Mobilní operátori	78
9.5.3	Televízne a rozhlasové vysielanie	78
9.5.4	Miestny rozhlas:	78
10.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY	78
10.1	ZÁKLADNÉ ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	79
10.2	VODNÉ TOKY A NÁDRŽE, ČISTOTA VODY, PODZEMNÉ A POVRCHOVÉ VODY	79
10.2.2	Podzemné vody	80
10.2.3	Vodné toky a nádrže	80
10.2.4	Hydromelioračné zariadenia	80
10.3	PÔDA – OCHRANA PÔDNEHO FONDU	80
10.4	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	82
11.	VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	83
11.1.1	Ťažba nerastných surovín	83
11.1.2	Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory	83
12.	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	83
13.	NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA	83
14.	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	85

2. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Obec Podhorod' a Ruská Bystrá nemá spracovanú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu. Akákoľvek výstavba v obciach bola doposiaľ regulovaná iba na základe územných rozhodnutí príslušného stavebného úradu. V zmysle zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) je postup obstarania spoločného územného plánu nasledovný: vypracovanie **Prieskumov a rozborov, Zadaní, Konceptu a Návrhu ÚPN-O**. Podľa §21 odst.2 stavebného zákona sa musí vypracovať koncept riešenia, aj keď obce Podhorod' a Ruská Bystrá sú obcami s menej ako 2000 obyvateľmi (Podhorod' 400 obyvateľov, Ruská Bystrá 124 obyvateľov) z dôvodu, že spoločná ÚPD podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, nakoľko do katastrálneho územia obcí zasahuje Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy.

Spracovateľom dokumentácie ÚPN-O je ArchAteliér Ing. arch. Bošková Marianna, Kpt. Nálepku 20, Michalovce. Obstaráateľskú činnosť v zmysle §2a stavebného zákona zabezpečuje odborne spôsobilá osoba Ing. arch. Anna Soročinová.

2.1.1 Ciele rozvoja územia

Ciele riešenia spoločného Územného plánu obcí vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z výstupov dokumentácie Prieskumov a rozborov a ich prerokovania na úrovni samosprávy obce vyplýva, že je potrebné v Územnom pláne obcí zamerať sa na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnuť územný rozvoj obce zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obce pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia spoločného Územného plánu obcí nasledovné:

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jej jednotlivých funkcií, funkčné vymedzenie a usporiadanie sídelnej a krajinnej štruktúry, určenie základných zásad organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
- prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
- navrhnuť komplexný územný rozvoj obcí na obdobie cca 20 rokov,
- v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územný plán veľkého územného celku Košický kraj - Zmeny a doplnky 2009 /ÚPN – VÚC/, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č.712/2009 dňa 24.08.2009 a záväznú časť vyhlásenú Všeobecne záväzným nariadením č.10/2009, t.j. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územia oboch obcí,
- v návrhu koncepcie územného rozvoja obce riešiť obce ako administratívne a územne samostatné celky a v rámci širších nadlokálnych väzieb zohľadniť vzťahy a väzby na širšie záujmové územie v rámci sídelnej štruktúry okresu Sobrance a to najmä na mesto Sobrance,
- obsah a rozsah dokumentácie spoločného ÚPN-O spracovať v hĺbke a podrobnosti riešenia primerane Metodickému usmerneniu obstarania a spracovania územného plánu obce (MŽP SR, rok 2001) a v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 o ÚPP a ÚPD.

2.1.2 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

Územný plán obce

Obec Podhorod' a Ruská Bystrá doposiaľ nemá spracovanú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu.

2.2 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

2.2.1 Chronológia spracovania

Pre obstaranie územného plánu obce bol stanovený postup v zmysle §19a, odst. 1 a §21, odst.2 zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), v zmysle ktorého sa zabezpečuje vypracovanie Prieskumov a rozborov, Zadaní, Konceptu a Návrhu ÚPN-O.

V prvej etape prác pri obstaraní ÚPN-O bolo v zmysle § 19b stavebného zákona zverejnené Oznámenie o začatí obstarávania ÚPN-O Podhorod' od 19.9.2008 – 20.10.2008. V Obci Ruská Bystrá bolo Oznámenie o začatí obstarávania ÚPN-O od 20.8.2009 – 20.09.2009. Vzhľadom na to, že do katastrálneho územia obce Ruská Bystrá a Podhorod' zasahuje územie NATURA 2000 – chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy podlieha Územný plán obce procesu posudzovania vplyvov strategických dokumentov na ŽP v zmysle §4 - §16 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP. Preto súbežne s Oznámením o obstaraní ÚPN-O bol z úrovne OÚŽP Michalovce, stále pracovisko Sobrance, začatý proces posudzovania vplyvov na ŽP zverejnením Oznámenia o strategickom dokumente. Výsledky tohto posudzovania boli zahrnuté do Rozsahu hodnotenia vydaného OÚŽP Michalovce, prac. Sobrance.

V r. 2009 boli spracované Prieskumy a rozbor, na základe ktorých bolo vypracované Zadanie pre vypracovanie spoločného Územný plán obce Podhorod' a Ruská Bystrá. Návrh Zadania bol prerokovaný v súlade s §20, odst. 2 citovaného zákona s verejnosťou, dotknutými obcami, dotknutými orgánmi štátnej správy a dotknutými právnickými osobami v termíne od 21.10.2009 do 23.11.2009. Celý proces prerokovania bol ukončený do 17.12.2009.

Oznámenie o verejnom prerokovaní návrhu Zadania bolo zverejnené po dobu 30 dní na verejnej tabuli obce a dokumentácia bola k nahliadnutiu sprístupnená v úradovni Obecného úradu v Podhorodí a Ruskej Bystrej, na web stránke obce a spracovateľa, na Krajskom stavebnom úrade v Košiciach. Dotknutým orgánom štátnej správy, organizáciám a susedným obciam bola dokumentácia Zadania spolu s oznámením o verejnom prerokovaní zaslaná osobitným listom.

Výsledky prerokovania Zadania boli vyhodnotené (viď. vyhodnotenie pripomienkového konania) a premietnuté do čístopisu Zadania. Do čístopisu Zadania boli zapracované aj relevantné pripomienky a požiadavky vyplývajúce z Rozsahu hodnotenia vydaného OÚŽP Michalovce, prac. Sobrance v procese posudzovania vplyvov na ŽP podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Na základe posúdenia Zadania Krajským stavebným úradom v Košiciach (stanovisko č.2009/01237 zo dňa 17.12.2009) bolo Zadanie pre spoločný Návrh ÚPN-Obce Podhorod' a Ruská Bystrá schválené dňa 15.01.2010 uznesením č. 1/2010 v obci Podhorod' a dňa 15.01.2010 uznesením č. 1/2010 v obci Ruská Bystrá.

Na základe Zadania pre spoločný ÚPN Obcí, bola v roku 2010 vypracovaná dokumentácia „Koncept riešenia spoločného ÚPN Obcí“. Verejné prerokovanie konceptu v zmysle §21, odst.3 stavebného zákona sa uskutočnilo v období od 8.10.2010 – 8.11.2010.

Súbežne so spracovaním dokumentácie konceptu riešenia ÚPN Obcí, bola vypracovaná aj Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa zákona č. 24/2006 Z.z., ku ktorej bolo vydané OÚŽP Michalovce, prac. Sobrance, dňa 02.03.2011 pod č. 2011/00005 „Záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu Spoločný Územný plán obcí Podhorod' a Ruská Bystrá /ÚPN-O/. Do výsledného znenia Návrh ÚPN-O boli premietnuté aj výsledky vyhodnotenia pripomienok z tohto stanoviska.

Dokumentácia Návrhu spoločného ÚPN-Obcí Podhorod' a Ruská Bystrá je vypracovaná v súlade s požiadavkami na riešenie jednotlivých funkčných systémov územného rozvoja obcí stanovených v schválenom Zadaní. Obsah dokumentácie Návrhu spoločného ÚPN-Obcí je spracovaný v štruktúre zodpovedajúcej §12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD.

Dokumentácia spoločného Návrhu konceptu ÚPN-Obce je vypracovaná v súlade s požiadavkami na riešenie jednotlivých funkčných systémov územného rozvoja obce stanovených v schválenom Zadaní. Zásady riešenia stanovené v Zadaní sú akceptované. Obsah dokumentácie spoločného Návrhu konceptu ÚPN-Obce je spracovaný v štruktúre zodpovedajúcej §12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD.

2.2.2 Súpis podkladov a zhodnotenie miery ich záväznosti

Pri vypracovaní prieskumov a rozborov boli použité nasledovné podklady:

Mapové podklady

- mapové podklady M 1: 50 000, M 1:10 000, M 1: 2 000

Podklady a údaje obce:

- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, rok 1991, 2001, 2008, Krajský štatistický úrad Košice, štatistické údaje obce.

Záväzné podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj - Zmeny a doplnky 2009 /ÚPN – VÚC/, schválený uznesením

Zastupiteľstva KSK č.712/2009 dňa 24.08.2009 a záväznú časť vyhlásenú Všeobecne záväzným nariadením č.10/2009, t.z. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce (spracovateľ: URBI Košice – Ing.arch. A. Běl).

- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Michalovce (SAŽP, pobočka Košice, 1994)
- Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (dopad na obec),
- Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Boroľo na roky 2007-2010(spracovateľ: Regionálna rozvojová agentúra Humenné v spolupráci so starostom obce, poslancami Obecného zastupiteľstva a občanmi obce r.2007)
- Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhorod'

Ďalšie podklady:

V riešení ÚPN-O Jovsa budú využité aj ďalšie dostupné relevantné krajské, regionálne a lokálne koncepcie a dokumenty s dopadom na rozvoj územia obce, ktoré vyplynú zo spracovania Prieskumov a rozborov.

PD Vodovod obce Podhorod' . Rozšírenie vodojemu

PD – uzatvorenie a rekultivácia skládky KO v obci Podhorod'

PD – Revitalizácia centra obce Podhorod' (spracovateľ: Ing.arch.Hakoš, r.2009)

Dejiny osídlenia Užskej Župy (F. Uličný, r. 1995)

Dejiny osídlenia Zemplínskej Župy (F. Uličný, r. 2001)

3. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

3.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

3.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie pre spracovanie spoločného Územného plánu obce Podhorod' a Ruská Bystrá sa vymedzuje tak, aby v návrhu koncepcie rozvoja obcí bolo možné riešiť funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia obcí, riešiť rozvojové plochy vo väzbe na toto územie a premietnuť výsledky prieskumov a rozborov v oblasti krajinnoekologického plánu v rámci celého katastrálneho územia obcí. V rámci širších vzťahov zdokumentovať väzby v severnej časti okresu Sobrance. Vo vzťahu k uvedenému sa pre spracovanie spoločného Návrhu Územného plánu obcí vymedzuje riešené územie nasledovne :

- a) v rozsahu celého katastrálneho územia obce Podhorod' a Ruská Bystrá pre návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce (mierka 1:10 000),
- b) v rozsahu zastavaného územia obcí pre podrobné riešenie urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania (mierka 1 : 2 000),
- c) pre riešenie záujmového územia a širších vzťahov v rozsahu širšieho zázemia (mierka 1 : 50 000).

V prípade potreby, vyplývajúcej z Konceptu Územného plánu obcí, môže byť riešené územie so súhlasom obstarávateľa v štádiu rozpracovania dokumentácie upravené.

3.1.2 Geografický opis riešených obcí

3.1.2.1 Zemepisná poloha

Katastrálne územie obce Podhorod' je situované vo východnej časti Košického kraja, v severnej časti okresu Sobrance. Terénna výšková členitosť je 339.

Katastrálne územie obce Ruská Bystrá je situovaná v najvýchodnejšej časti Košického kraja, v severovýchodnej časti okresu Sobrance, na hranici s okresom Snina. Terénna výšková členitosť je okolo 450 m.n.m..

Riešený priestor podľa geomorfologického členenia SR (E. Mazúr, M.Lukniš) je súčasťou alpsko - himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincia Východné Karpaty, subprovincia Vnútorné Východné Karpaty, Oblasť Vihorlatsko - gutínska, orografický celok Vihorlatské vrchy a podcelok Popričny.

Katastrálne územie obcí je bohaté na vodné toky a svojou zložitosťou plne zodpovedá konfigurácii terénu. Režim všetkých tokov je podmienený kombináciou zdrojov, z ktorých sú toky dotované, a to atmosferickými zrážkami a podzemnými zdrojmi – jedná sa teda dažďovo-snehový typ odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s

najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra (odvádzajú zrážkové vody). Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri riešenej obce sú priaznivé podmienky na získanie zdrojov podzemných vôd.

Riešené územie spadá do umoria Čierneho mora a je odvodňované povodím Tisy, do ktorého patrí i sústava Bodrogu. Doliny sú bez výrazných riečnych nív. Nápadným znakom reliéfu sú ostré erózne zárezy v pramenných častiach tokov a jarky svedčiace o vlně spätnej erózie vplyvom tektonického zdvihu územia. Zo svahov Popričného v riešenom území obce Podhorod' stekajú významné potoky Sobranecký potok, potok Stežná, Kadnianka. Zo svahov obce Ruská Bystrá stekajú významný potok Luhy, Žľabina, severným okrajom k.ú. Hrabový a Tichý potok .

3.1.2.2 Geologické a geomorfologické pomery

Geológia

Riešené územia tvoria Vihorlatské vrchy, ktoré sú v prevažnej miere budované andezitmi a ryolitmi, tvoria severozápadnú záverečnú časť lineárneho radu malých stratovulkánov tiahnúcich sa až do Rumunska. Popriečny ako neorénny vulkanit v záujmovom území Podhorod' a Ruská Bystrá si zachoval svoju stratovulkanickú stavbu. Kvartér je tu zastúpený prolúviálnymi sedimentami. Tvoria prevažne mohutné periglaciálne kužele. Vyvíjali sa od spodného pleistocenu až do wurmského glaciálu. Litologickú výplň týchto sedimentov tvoria najmä andezity. Zaznamenaný je výskyt kvartérnych sedimentov – eolicko-deluviálne sprašové hliny. Rozlišujeme tri typy deluviálnych sedimentov – prevažne hlinité, hlinito kamenité a hlinito – kamenité – balvanité. Na záujmovom území sa v prevažnej miere vyskytuje prvý, menej druhý typ Vlastný masív Vihorlatu predstavuje asymetrickú hrasť so zvyškami vulkanických štruktúr vo vrcholových častiach. V severnej časti katastrálneho územia Inovce sú horniny magurského paleogénu reprezentované striedajúcimi sa vrstvami pestrofarebných ilovcov, pieskovcov a jednotkou tvorenou glaukonickými pieskovicami, sivomodrými bridlicami, hruborytmickým flyšom z masívnych pieskovcov a z lastúmatých rozpadaných slienitých bridlíc.

Geomorfológia

Riešené územia obce Podhorod' a Ruská Bystrá tvoria produkty neogénneho vulkanizmu. Charakterizujú ho dva typy vulkanickej aktivity vápenato-alkalickej povahy. Prvým je areálny typ dacitového až ryodacitového vulkanizmu (spodný bádén), ktorého produkty sa vyskytujú obmedzene. Druhým typom je bazaltovo-andezitový až andezitový vulkanizmus typu vulkanického oblúka (stredný sarmat-spodný panón), ktorý je charakteristický väčším počtom andezitových stratovulkánov a vulkánov. Sú viazané na dva zlomové systémy. Na severovýchodnom okraji zlomového systému sz.-jv. smeru, obmedzujúci graben rovnakého smeru, je situovaný stratovulkán Popriečny.

Bádén

Areálny typ dacitového až ryodacitového vulkanizmu spodného bádenu reprezentujú ryodacitové hrabovské tuфы. Litologicky sú tuфы jemnozrnné, prevažne aleuriticko-pelitické, svetlosivej až zelenkastej farby. V spodnej časti vystupujú stredno- až hrubozrnné tuфы s fragmentmi pemzy, kryštaloklastmi biotitu a živcov. Ojedinele sú prítomné aj zrná granátu. Primárny charakter tufov zastierajú procesy bentonitizácie a zeolitizácie.

Sarmat-panón

Ďalší typ vulkanickej aktivity reprezentuje bazaltovo-andezitový až andezitový vulkanizmus typu vulkanického oblúka. Táto aktivita pokračovala v strednom-vrchnom sarmate prienikom ryodacitových telies, ktoré prerážajú paleogénne sedimenty. Jedno z týchto telies vystupuje severovýchodne od obce Beňatina. Teleso tvorí svetlý autometamorfovaný ryodacit s akcesorickým granátom. Po okrajoch telesa je vyvinutá brekcia s fragmentmi sklovitého ryodacitu v ilovito-piesčitom matrice. Na začiatku vrchného sarmatu vulkanickú aktivitu charakterizujú na povrch vystupujúce, morfológicky výrazné telesá. V rámci komplexu sú zahrnuté extrúzívne telesá amfibolicko-hyperstenických andezitov, hyperstenických andezitov s akcesorickým augitom a amfibolom, augiticko-hyperstenických andezitov a tiež s nimi späté priechody do extrúzívnych brekcií.

Obdobie vrchného sarmatu až spodného panónu dominantne reprezentujú andezitové stratovulkány. Všeobecným znakom tejto vulkanickej aktivity je jej prevažne explozívny začiatok s postupným narastaním a prechodom do efúzívnej aktivity. Skončenie je charakterizované prienikmi intrúzívnych telies v centrálnych zónach stratovulkánov. Jednotlivé stratovulkány sa dajú dobre definovať centrálnymi zónami s reliktmi vulkanických kužeľov a hydrotermálne premenenými horninami s intrúziami andezitových a dioritových porfýrov, prechodnými vulkanickými zónami tvorenými vulkanickým plášťom a periférnymi vulkanickými zónami, tvorenými prevažne redeponovanými pyroklastikami a epiklastikami.

V širších vzťahoch riešeného územia môžeme spomenúť, že východná reťaz sz.-jv. smeru zahŕňa morfológicky izolované stratovulkány Popriečny, Diel a Morské Oko. Každý z týchto stratovulkánov reprezentujú vyčlenené vulkanické formácie.

Stratovulkán Popriečny charakterizuje spodná formácia Popriečny a vrchná formácia Petrovce. Formáciu Popriečny reprezentujú najmä pyroklastické brekie a autochtónne aglomeráty v striedaní s lávovými prúdmi afanitického až strednoporfyrického pyroxenického andezitu, ale aj redeponovanými pyroklastickými a epiklastickými uloženinami. Vo vrchnej formácii Petrovce dominuje efuzívna aktivita, pričom jednotlivé lávové prúdy stredno- až hruboporfyrických pyroxenických a leukokratných andezitov vyplňajú erodované paleoúdolia v smere na juhozápad.

Väčšinu zo spomínaných stratovulkánov charakterizujú na báze produkty explozívnej aktivity ukladané do fluviálno-limnického prostredia, ktoré sú neskôr prekryté produktmi efuzívnej aktivity (dominantne ukladané v terestrickom prostredí). Kvartérny pokry odráža geologickú stavbu predkvartérneho podložia. Kvartérne sedimenty vystupujú v horskej časti Vihorlatských vrchov, kde ich reprezentujú najmä hlinito-kamenité sedimenty pleistocénu a holocénu. V podhorskej časti Vihorlatských vrchov sú značne rozšírené pleistocéne deluviálno-fluviálne sedimenty, fluviálne, eolicko-deluviálne a proluviálne sedimenty. V ich horskej časti sú rozšírené aj soliflukčné a gravitačné sedimenty. Geomorfologické a geologické procesy počas kvartéru sformovali depresie a prepadliny, vyplnené najmä mocným súvrstvom fluviálnych a proluviálnych sedimentov.

Hydrologické pomery

Katastrálne územie obcí Podhorod' a Ruská Bystrá je bohaté na vodné toky a svojou zložitou plne zodpovedá konfigurácii terénu. Riešené územie spadá do úmoria Čierneho mora a je odvodňované povodím Tisy, do ktorého patrí i sústava Bodrogu. Doliny sú bez výrazných riečnych nív. Riečna sieť je stromovitá až peristá. Nápadným znakom reliéfu sú ostré erózne zárezy v pramenných častiach tokov a jarky svedčiace o vlně spätnej erózie vplyvom tektonického zdvihu územia. Zo svahov Popriečneho v riešenom území obce Podhorod' stekajú významné potoky Sobranecký potok, potok Stežná, Kadnianka. Zo svahov obce Ruská Bystrá stekajú významný potok Luhy, Žľabina, severným okrajom k.ú. Hrabový a Tichý potok.

Režim všetkých tokov je podmienený kombináciou zdrojov, z ktorých sú toky dotované, a to atmosferickými zrážkami a podzemnými zdrojmi – jedná sa teda dažďovo-snehový typ odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra (odvádzajú zrážkové vody). Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri riešenej obce sú priaznivé podmienky na získanie zdrojov podzemných vôd. Celé pohorie Vihorlat patrí v súčasnosti medzi významné lokality akumulácie povrchových a podzemných vôd. Tento fakt bol potvrdený už aj v minulosti Nariadením vlády vtedajšej SSR zo 6. februára 1987 o prirodzenej akumulácii vôd v pohorí Vihorlat.

Klimatická charakteristika

Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patria riešené územia obcí do mierne teplej klimatickej oblasti. Územie je pod vyznievajúcim vplyvom relatívne teplej klímy od Stredozemného mora a vyznievajúcim vplyvom relatívne vlhkej suboceánskej klímy od Atlantického oceánu. Tento charakter podnebia podmieňuje existenciu variantu základnej vegetačnej stupňovitosti.

Vo Vihorlatských vrchoch podobne ako v iných pohoriach Slovenska závisí klimatická charakteristika od reliéfu a s ním súvisiacej nadmorskej výšky. Vyplýva to z relatívne malých horizontálnych vzdialeností a veľkých výškových rozdielov, ktoré majú rozhodujúci vplyv na teplotu, zrážky, silu a smer vetra. Najteplejší mesiac v riešenom území je júl a najchladnejší január. Hrubú informáciu o zmene teploty vzduchu v závislosti od nadmorskej výšky uvádzame v tabuľke, v ktorej sú zistené mesačné a ročné vertikálne gradienty teploty (GT) vzduchu pre širšiu časť riešeného územia.

Vertikálne gradienty teploty vzduchu

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
GT	0,46	0,51	0,62	0,71	0,72	0,73	0,69	0,68	0,61	0,56	0,50	0,46	0,52

Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 9 až 10 °C. Priemerné teploty sú v januári -5 až -7 °C, priemerná teplota v júli sa pohybuje 12 až 16 °C. V chladnom období roka je relatívna vlhkosť vzduchu zreteľne vyššia, v teplom období je nižšia. Minimálna relatívna vlhkosť vzduchu je na jar najčastejšie v apríli, príp. v máji; maximálna v decembri. S nadmorskou výškou sa relatívna vlhkosť vzduchu zvyšuje.

Zrážky majú pomerne značnú časovú i územnú variabilitu. Nadmorská výška a reliéf majú podstatný vplyv na zrážkové úhrny. Zrážkové pomery sú ešte komplikovanejšie ako teplotné, najmä so zreteľom na rozdiel vznikajúce v dôsledku náveterných a záveterných situácií. Ročný úhm zrážok v riešených územiach sa pohybuje okolo 700 až 900 mm. Ročný priebeh zrážok má výrazný vzrastajúci trend od marca do júna, príp. júla, potom nastáva pokles.

V širšom záujmovom území sa nachádza iba klimatická stanica v obci Kamenica nad Cirochou, táto však vzhľadom na svoju

nadmorskú výšku 176 m.n.m. nie je lokalizovaná v aspoň podobných fyzickogeografických podmienkach ako dotknuté územie zámeru. Reprezentatívnosť údajov vo vzťahu k riešenému územiu je nízka.

Priemerné teploty vzduchu v stanici Kamenica nad Cirochou

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
priemer	-3,5	-1,3	3,0	8,9	13,6	17,2	18,5	17,7	13,7	8,6	4,1	-0,7	8,3

Zdroj: SHMÚ

Priemerná rýchlosť vetra v (m/s)

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
rýchlosť	2,1	1,9	2,1	2,4	2,4	2,3	2,0	1,9	1,9	1,3	1,3	1,3

Riešené územie patrí do európskej kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma s prevládajúcim oceánskym vzduchom. Popri západnom prúdení vzduchu od Atlantiku možno hovoriť i o prúdení vzduchu od Stredozemného mora, ktoré do celej oblasti prinášajú výdatné zrážky. Kontinentálne prúdenie vzduchu sa sebou prináša suchý vzduch, t.j. bez významnejších zrážok. Klimatické podmienky riešeného územia sú v značnej miere ovplyvňované tvarom povrchu i vegetačným krytom.

Priemerná časť smerov vetra

Mesiac	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
Sobrance	11,3	3,5	2,4	4,3	18,2	4,1	4,5	4,2	47,5

Na bezvetrie pripadá takmer 48 % v roku. Ročná oblačnosť pod 60 %. Trvanie slnečného svitu za rok v priemere nad 2200 hodín.

Priemerný počet dní s charakteristickými teplotami

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
„LD“	-	-	-	1,4	7,1	13,7	20,6	17,	7,9	0,8	-	-	68,6
„MD“	27,3	23,7	18,8	4,6	0,4	-	-	-	0,2	4,2	11,5	21,4	112,1
„LD“	15,7	8,6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	1,2	9,3	36,7
„DSM“	8,8	5,6	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,3	3,0	18,5

Letný deň („LD“) – teplota vzduchu max 25,0°C

Mrazivý deň („MD“) – teplota vzduchu min -0,1°C

Ľadový deň („LD“) – teplota vzduchu max -0,1°C

Deň so silným mrazom („DSM“) – teplota vzduchu min. -10,1°C

Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu R v %

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
R	86	82	75	69	69	73	7	73	76	80	86	88	78

V uvedenej tabuľke sú započítané hmly celodenné aj krátkodobé, ktoré sa vyskytujú na jar a v lete, občasne v najvyšších hodinách.

Priemerný počet dní s hmlou v priebehu roka

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
počet dní	7,7	5,0	2,9	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7	1,5	5,5	7,2	2,6	44,2

Veterné pomery v záujmovej oblasti sú ovplyvnené predovšetkým orografiou. Usporiadanie pohorí Vihorlat a Popričny spôsobuje, že rýchlosť vetra je najvyššia zvyčajne z prevládajúcich smerov t.j. severného a južného. Priemerná rýchlosť vetra, vrátane bezvetria je pomerne nízka 2,3 až 2,8 m.s-1. Najvyššie rýchlosti sú dosahované začiatkom jari (3 až 3,3 m.s-1), najnižšie na jeseň 2,0 až 2,2 m.s-1. Z vývoja rýchlosti prúdenia vzduchu môžeme predpokladať, že v záujmovej oblasti prevládajú mierne až slabé prúdenia.

Priemerná výška snehovej pokrývky a jej pravdepodobný výskyt v cm resp. % a absolútne maximá snehovej pokrývky v cm (Údaje SHMÚ)

mesiac	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
počet dní	-	-	-	2,2	12,1	20,4	16,6	6,8	1,0	-	-	-
max. výška	-	-	-	17	35	45	40	35	3	-	-	-

3.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC KOŠICKÉHO KRAJA

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košického kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení Územného plánu obce rešpektovať. Pre ÚPN – VÚC Košického kraja boli v roku 2004 obstarané Košickým samosprávnym krajom Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č.245/2004 a zmeny a doplnky záväznej časti boli vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením č.2/2004. V Koncepte riešenia Územného plánu obce Jovsa je potrebné rešpektovať tie záväzné časti tejto nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktoré majú dopad na uvedenú obec.

Záväzné časti ÚPN – VÚC Košického kraja a schválených Zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce Podhorod' a Ruská Bystrá (znenie regulatívov prevzaté z VZN Košického samosprávneho kraja) :

1. Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochranu životného prostredia kraja.
2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
 - 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
 - 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,
 - 2.8. podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
 - 2.8.5. podporovať rozvoj centier štvrtej skupiny; Dobšiná, Kráľovský Chlmec, Moldava nad Bodvou, Krompachy, Sečovce, Sobrance a Veľké Kapušany,
 - 2.9. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti,
 - 2.10. podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
 - 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,
 - 2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch;
 - 2.21.3 oblasť Sobraniec,
3. V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1 000 obyvateľov,
 - 3.3. vytvárať podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
 - 3.4. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoliacich zariadení na území kraja,
 - 3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky

- 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
- 4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
- 4.14. vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu

- 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja,
- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostí regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
 - 5.3.1. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
 - 5.3.2. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súborov objektov s ich ochrannými pásmami:
 - známe lokality archeologických nálezísk,
 - národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma,
 - územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
- 5.5. vytvoriť podmienky pre postupnú obnovu NKP zapísaných v zozname UNESCO a v ÚZPF SR,
- 5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na spaľovanie zemného plynu, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,
- 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnéj štruktúry,
- 5.10. rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody;
 - 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
 - 5.13.4 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
- 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskej pôdy zatrávnením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,
- 5.15. rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.

6.V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.13.15. cestu II/566, úpravy v úseku Ubľa (I/74) – Ruský Hrabovec – Tibava (I/50),

7.V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1 zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4 pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.9 znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

- 7.10 zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.12 pri využití územia chrániť koridory pre rekonštrukciu alebo výstavbu hrádzi alebo úpravu korýt tokov
- 7.13 utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike a pre intenzívnejšie využívanie distribuovanej výroby elektriny v zmysle smerníc EU,
- 7.15. chrániť koridory a územia pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou:

7.15.12. 2x110 kV. napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina,

8. V oblasti hospodárstva

- 8.1 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socio-ekonomickú úroveň regiónov,
- 8.2 zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.3 dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji,
- 8.4 stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.6 na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V obci Podhorod' a Ruská Bystrá sú navrhované verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov.

1. Cestná doprava

- 1.6.15. cesta II/566, úpravy v úseku Ubl'a (I/74) – Ruský Hrabovec – Tibava (I/50),

5. Nadradená technická infraštruktúra

- 5.6. stavby zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou
- 5.7.12. 2x110 kV. napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

3.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991 a 2001, 2008). Údaje z posledného sčítania v roku 2001 sú podľa Štatistického úradu SR – Krajská správa Košice.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – +2 %
regresívna	pod -2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek 0 – 14 rokov
- produktívny vek mužů 15 – 59 rokov, ženy 15 - 54 rokov
- poproduktívny vek mužů 60 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Prognóza demografického vývoja za okres Sobrance a za Košický kraj.

Okres Sobrance:

2005 - 2010 úbytok	- 293 obyvateľov
2010 - 2015 úbytok	- 204 obyvateľov
2015 – 2020 úbytok	- 155 obyvateľov
2020 - 2025 úbytok	- 195 obyvateľov
2005 – 2025 úbytok celkom (- 1,81 %/rok)	- 847 obyvateľov

Košický kraj (NUTS 2):

2005 - 2010 prírastok	+ 9 993 obyvateľov
2010 - 2015 prírastok	+ 8 375 obyvateľov
2015 – 2020 prírastok	+ 4 836 obyvateľov
2020 - 2025 prírastok	+ 551 obyvateľov
2005 - 2025 prírastok spolu (+ 1,53 %/rok).....	+ 23 755 obyvateľov

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
300 a viac bodov	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

3.3.1 Demografia – stav a vývoj obyvateľov obce Podhorod'

V obci Podhorod' podobne ako v celoslovenskom merítku dochádza k postupnému spomaľovaniu demografického vývoja. Pre obdobie 1970 – 2001 je charakteristickým rysom demografického vývoja znižovanie trendu celkových prírastkov obyvateľstva a to najmä poklesom prirodzených prírastkov. K 31.12.2001 žilo v obci 431 trvale bývajúcich obyvateľov. Ku koncu roka 2007 klesol počet obyvateľov na hodnotu 400, čo je pokles oproti roku 1970 o viac ako 61,7%.

Z celkového počtu 400 obyvateľov je 186 mužov (46,5%) a 214 žien (53,5%).

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1660,8506 ha, priemerná hustota osídlenia 24 obyvateľov na 1 km²

Základné údaje o obyvateľstve

Podhorod'	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúcего obyvateľstva (%)	Ekonomicky aktívne osoby			Podiel aktívnych z trvale bývajúcего obyvateľstva (%)
	spolu	muži	ženy		spolu	muži	ženy	
31.12.2007	400	186	214	53,5	232	117	115	58,00

Štruktúra obyvateľstva

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde sme analyzovali na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 1991 k 31.12.2007 za obec Podhorod'.

Rok	Počet obyvateľov - Podhorod'				Index vitality	Index ekonom. zaťaženia
	Spolu	Vekové skupiny				
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny		
1991 abs.	486	103	254	129	70,00	04,24

%	100	21,2	52,3	26,5		
2001 abs.	431	74	241	105	67,00	74,27
%;	100	17,0	57,8	25,3		
2004 abs.	391	63	221	107	58,90	76,92
%;	100	16,1	56,5	27,4		
k 31.12.2007 abs.	400	61	232	107	57,00	72,41
%;	100	15,25	58,00	26,75		
k 31.09.2009	402	62	229	113	54,87	76,41
%;	100	15,4	56,5	28,1		

K 31.12.2007 žilo v obci Podhorod' 186 mužov a 214 žien, ženy tvorili 53,50% populácie. Index maskulinity (pomer počtu mužov a žien) bol na úrovni 0,869 boda.

Index vitality obyvateľstva obce Podhorod' dosiahol v roku 2007 úroveň 72,41, čo charakterizuje regresívny (ubúdajúci) typ populácie.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v období 1970 – 2009.

Rok	1970	1980	1991	2001	2007*	2009**
Počet obyvateľov	648	590	486	431	400	402
Prírastok obyvateľov	-58	-104	-55	-31	+2	
Index rastu	91,05	82,37	88,68	92,81	100,50	
Ø ročný (-) úbytok / (+)prírastok	-0,895	-1,763	-1,132	-0,72	+0,05	

* údaj k 31.12.2007

** údaj štatistika obce Podhorod' k 31.09.2009

K najvýraznejšiemu poklesu obyvateľov bolo v období rokov 1980 – 1990. Tento klesajúci trend je postupne znižovaný. Po roku 2007 môžeme konštatovať, že klesajúci trend populácie je zastavený. Hodnoty priemerných ročných prírastkov obyvateľstva od +0,05% do -1,763% zaraďujú obec do kategórie stagnujúceho až regresívneho sídla.

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci Podhorod' 96,98 % obyvateľov slovenskej národnosti. V členení podľa stupňa dosiahnutého vzdelania má 34,8% obyvateľov obce ukončené základné vzdelanie, 20,88% učňovské vzdelanie bez maturity, 5,10% úplné stredné učňovské s maturitou, 9,98% úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou a 4,87% úplné stredné všeobecné.. Obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním tvorí v obci podiel 4,64 %. Gréckokatolíckej cirkvi, 21,58 % obyvateľov obce k Pravoslávnej kresťanskej cirkvi a 4,87% k Rímskokatolíckej cirkvi.

Dlhodobý retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

Obec	rok							Index rastu 2007-1970
	1970	1980	1991	2001	2004	2007	2009	
Podhorod'	648	590	486	431	391	400	402	0,617

Z uvedeného vývoja počtu obyvateľov je zrejмый regresívny vývoj.

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde sme analyzovali na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 1991 a 2001 za obec Podhorod'.

Počet trvale bývajúcich obyvateľov k 31.12. 2009

Územie	Počet obyvateľov	Podiel v %
Okres Sobrance	23703	100,0
Obec Podhorod'	402	1,70

Zdroj: ŠÚ SR

Návrh pre obec Podhorod'

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (Výskumné demografické centrum INFOSTAT Bratislava 2004) a doterajšieho vývoja obyvateľstva, možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Návrh vývoja počtu obyvateľov do roku 2025

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
-----	------	------	------	------	------	------

Podhorod'	431	400	415	440	460	480
------------------	-----	------------	-----	------------	-----	------------

Okres Sobrance predstavuje územie so zložitou hospodárskou situáciou, bez významnejšej ekonomickej základne, z ktorého sa obyvatelia vysťahovávajú. Najväčší úbytok spôsobuje prirodzený pohyb (prevaha zomretých nad narodenými). V záujme zvrátenia negatívneho demografického vývoja je potrebné vytvoriť dostatočný počet pracovných príležitostí, prijať opatrenia pre podporu v bytovej politike a sociálnej infraštruktúre. K zmene môže dôjsť aj v dôsledku predpokladaných rozvojových aktivít v súvislosti s posilnenou východnou hranicou.

Od roku 1980, mení sa aj veková skladba obyvateľstva a vo väčšine obcí, narastá podiel staršej generácie a prudko klesá podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2025 sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 5‰ za rok.

3.3.2 Demografia – stav a vývoj obyvateľov obce Ruská Bystrá

V obci Ruská Bystrá podobne ako v celoslovenskom merítku dochádza k postupnému spomaľovaniu demografického vývoja. Pre obdobie 1970 – 2001 je charakteristickým rysom demografického vývoja znižovanie trendu celkových prírastkov obyvateľstva a to najmä poklesom prirodzených prírastkov. K 31.12.2001 žilo v obci 124 trvale bývajúcich obyvateľov. Ku koncu roka 2007 klesol počet obyvateľov na hodnotu 124, čo je pokles oproti roku 1970 o viac ako 63,6 %.

Z celkového počtu 124 obyvateľov je 60 mužov (48,4%) a 64 žien (51,6%).

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1 195,806 ha, priemerná hustota osídlenia 10 obyvateľov na 1 km²

Základné údaje o obyvateľstve

Ruská Bystrá	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva (%)	Ekonomicky aktívne osoby			Podiel aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva (%)
	spolu	muži	ženy		spolu	muži	ženy	
31.12.2007	124	60	64	51,6	66	30	36	53,2

Štruktúra obyvateľstva

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde sme analyzovali na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 1991, 2001 a k 31.12.2007 za obec Ruská Bystrá.

Rok	Počet obyvateľov – Ruská Bystrá				Index vitality	Index ekonom. zaťaženia
	Spolu	Vekové skupiny				
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny		
1991 abs.	194	34	99	61	55,74	48,97
%	100	17,6	51,0	31,4		
2001 abs.	151	25	80	46	54,35	47,02
%;	100	16,5	53,0	30,5		
2004 abs.	133	23	75	38	60,53	45,86
%;	100	17,3	56,4	28,5		
k 31.12.2007 abs.	124	19	66	39	48,71	46,77
%;	100	15,3	53,2	31,5		
k 31.09.2009	124	17	68	39	43,59	39,14
%;	100	13,7	54,8	31,5		

K 31.12.2007 žilo v obci Ruská Bystrá 60 mužov a 64 žien, ženy tvorili 51,6% populácie. Index maskulinity (pomer počtu mužov a žien) bol na úrovni 0,94 bodu.

Index vitality obyvateľstva obce Ruská Bystrá dosiahol v roku 2007 úroveň 48,71, čo charakterizuje regresívny (ubúdajúci) typ populácie.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v období 1970 – 2009.

Rok	1970	1980	1991	2001	2007*	2009 **
Počet obyvateľov	341	297	194	151	124	124
Prírastok obyvateľov	-44	-103	-43	-27	0	
Index rastu	87,10	65,34	77,83	82,12	0	
Ø ročný (-) úbytok / (+)prírastok	-1,29	-3,47	-2,22	-1,78	0	

* údaj k 31.12.2007

** údaj štatistika obce Ruská Bystrá k 31.09.2009

K najvýraznejšiemu poklesu obyvateľov bolo v období rokov 1980 –1990. Tento klesajúci trend je postupne znižovaný. Po roku 2007 môžeme konštatovať, že klesajúci trend populácie je zastavený. Hodnoty priemerných ročných prírastkov obyvateľstva od – 1,29% do –3,47% zaraďujú obec do kategórie stagnujúceho až regresívneho sídla.

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci Ruská Bystrá 95,36 % obyvateľov slovenskej národnosti. V členení podľa stupňa dosiahnutého vzdelania má 38,4% obyvateľov obce ukončené základné vzdelanie, 8,61% učňovské vzdelanie bez maturity, 16,56% stredné odborné vzdelanie bez maturity, 1,32% úplné stredné učňovské s maturitou, 7,28% úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou a 1,99% úplné stredné všeobecné.. Obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním tvorí v obci podiel 0,66 %. Z náboženského vyznania sa hlási 96,69 % obyvateľstva ku Gréckokatolíckej cirkvi, 1,99 % obyvateľov obce k Pravoslávnej kresťanskej cirkvi a 1,32% k Rímskokatolíckej cirkvi.

Dlhodobý retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

Obec	rok							Index rastu 2007-1970
	1970	1980	1991	2001	2004	2007	2009	
Ruská Bystrá	341	297	194	151	133	124	124	0,36

Z uvedeného vývoja počtu obyvateľov je zrejмый regresívny vývoj.

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde sme analyzovali na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 1991 a 2001 za obec Ruská Bystrá.

Počet trvale bývajúcich obyvateľov k 31.12. 2009

Územie	Počet obyvateľov	Podiel v %
Okres Sobrance	23703	100,0
Obec Ruská Bystrá	124	0,54

Zdroj: ŠÚ SR

Návrh pre obec Ruská Bystrá

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (Výskumné demografické centrum INFOSTAT Bratislava 2004) a doterajšieho vývoja obyvateľstva, možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Návrh vývoja počtu obyvateľov do roku 2025

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Ruská Bystrá	151	124	139	164	184	204

Okres Sobrance predstavuje územie so zložitou hospodárskou situáciou, bez významnejšej ekonomickej základne, z ktorého sa obyvatelia vysťahovávajú. Najväčší úbytok spôsobuje prirodzený pohyb (prevaha zomretých nad narodenými). V záujme zvrátenia negatívneho demografického vývoja je potrebné vytvoriť dostatočný počet pracovných príležitostí, prijať opatrenia pre podporu v bytovej politike a sociálnej infraštruktúre. K zmene môže dôjsť aj v dôsledku predpokladaných rozvojových aktivít v súvislosti s posilnenou východnou hranicou.

Od roku 1980, mení sa aj veková skladba obyvateľstva a vo väčšine obci, narastá podiel staršej generácie a prudko klesá podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2025 sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 5‰ za rok.

3.3.3 Trh práce, ekonomická aktivita – obce Podhorod'

Zo štatistických výsledkov „Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001“ vyplýva, že z celkového počtu 431obyvateľov obce

Podhorod' tvorilo 185 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 42,9 %. Z toho ženy tvorili 34,3 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 67 osôb, pracujúcich 113 obyvateľov obce.

Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v poľnohospodárstve (19), v lesnom hospodárstve (11), v priemyselnej výrobe (23), v stavebníctve (22), verejnej správe (25) a veľkoobchode a maloobchode (6). Za prácou mimo obce odchádzalo 71 osôb.

Podľa dostupných údajov ÚPSVaR bola v okrese Sobrance k 30.9.2008 miera nezamestnanosti 18,02%-ná. Oproti decembru 2007 bol zaznamenaný mierny pokles t.j. o 1,60%.

V samotnej obci Podhorod' bolo evidovaných v tomto období 67 nezamestnaných, ak použijeme údaj EAO zo SODB 2001, miera nezamestnanosti pre obec by sa mala pohybovať na hranici 15,5 %.

Vývoj zamestnanosti v obci Podhorod' nemožno predpokladať, bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v samotnej obci a v jej zázemí a môže byť ovplyvnený ponukou pracovných príležitostí v dostupných mestách (Sobrance, Michalovce) ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu. V riešení územného plánu je potrebné rozvoj obce Podhorod' orientovať tak, aby bol maximálne využitý rozvojový potenciál obce pre zvýšenie ponuky pracovných príležitostí v obci.

3.3.4 Trh práce, ekonomická aktivita - obec Ruská Bystrá

Zo štatistických výsledkov „Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001“ vyplýva, že z celkového počtu 151 obyvateľov obce Ruská Bystrá tvorilo 185 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 42,9 %. Z toho ženy tvorili 34,3 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 67 osôb, pracujúcich 113 obyvateľov obce.

Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v stavebníctve (14), v lesníctve (5), priemyselnej výrobe (9), verejnej správe (25) a veľkoobchode a maloobchode (1). Za prácou mimo obce odchádzalo 25 osôb.

Podľa dostupných údajov ÚPSVaR bola v okrese Sobrance k 30.9.2008 miera nezamestnanosti 18,02%-ná. Oproti decembru 2007 bol zaznamenaný mierny pokles t.j. o 1,60%.

V samotnej obci Ruská Bystrá bolo evidovaných v tomto období 20 nezamestnaných, ak použijeme údaj EAO zo SODB 2001, miera nezamestnanosti pre obec by sa mala pohybovať na hranici 16,1 %.

Vývoj zamestnanosti v obci Ruská Bystrá nemožno predpokladať, bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v samotnej obci a v jej zázemí a môže byť ovplyvnený ponukou pracovných príležitostí v dostupných mestách (Sobrance, Snina a Michalovce) ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu.

3.3.5 Bytový fond – obce Podhorod'

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Podhorod', vyplýva, že počas obdobia rokov 1970 až 1980 nedochádzalo k nárastu bytového fondu. Od roku 1980 do 1991 došlo k výraznému poklesu. Od roku 1991 do r. 2001 dochádza k nárastu bytového fondu o + 22 byty.

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 159 bytov, z toho:

- z toho v rodinných domoch 112 bytov
- v bytovom dome 10 bytov
- v obci je 34 neobývaných bytov v rodinných domoch z toho 1 byt pre rekreačné účely.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok	Rodinné domy			Byty			
	Domy spolu	Trvale obývané domy	Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty v rodinných domoch a bytových domoch	Neobývané byty	Neobývané byty vyčlenené na rekreáciu
1970	133	131	2	133	129	4	-
1980	146	137	9	144	131	12	-
1991	148	132	16	140	129	16	0
2001	150	116	34	159	122	36	1

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,87	4,09	3,47	2,85

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trvale obýv. bytov	133	144	140	159
Prírastok bytov	+ 11	- 4	+19	
Počet bytov/1 000 obyv.	205,2	244,1	288,1	368,9
Okres Sobrance	226,9	253,9	286,9	282,3
Košický kraj	247,6	273,6	297,9	296,8
SR			370,0	353,5

Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2001 na úrovni 2,7 osôb, priemerný počet m² obytnej plochy na 1 osobu dosiahol hodnotu 25,0m². Počet bytov na 1000 obyvateľov dosiahol úroveň 368,9, čo je nad úrovňou krajského (296,8) i celoslovenského priemeru (353,5).

Potreba výstavby nových bytov je súčtom prírastku bytov a doporučovanej náhrady za úbytok prestárleho bytového fondu. Pritom sa predpokladá, že uvedená náhrada by v období rokov 2010 – 2025 predstavovala 1/4 tohto fondu.

Z hľadiska vybavenosti trvale obývaných bytov bolo v obci Podhorod' vybavených vodovodom 92,6% bytov, plynom zo siete 0%, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom 80,3%, kanalizáciou (žumpa) 56,5% a splachovacím záchodom 54,1% trvale obývaných bytov.

Súčasný dopyt po bytoch**Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci Podhorod' je potrebné:**

- zamerať sa na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu,
- rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2025 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 480 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:
 - počet obyvateľov na jeden byt 3,0
 - počet bytov na 1 000 obyvateľov 333,3
 čo sú odporúčané hodnoty pre okres Sobrance v roku 2025 (ÚPN-VÚC Zmeny a doplnky 2009)
- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, jestvujúcich prieluk s možným obojstranným obštaním uličného priestoru,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia,
- navrhnuť výstavbu nájomných obecných bytov,
- vymedziť plochy pre marginalizované skupiny obyvateľov,
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy.

V obci navrhujeme vytvoriť nové plochy pre bytovú výstavbu v časti:

- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, jestvujúcich prieluk s možným obojstranným obštaním uličného priestoru,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia (západná časť – lokalita za Zdravotným strediskom, severozápadná časť – lokalita „Za Kamienkom“),
- preveriť potrebu výstavby nájomných obecných bytov a v prípade aktuálnosti vymedziť územie pre ich výstavbu,
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy.

Požadovaná štruktúra bytovej výstavby je formou samostatne stojacích rodinných domov pre bývanie štvor. a viacčlennej domácnosti.

Návrh pre obec Podhorod'**V obci sú navrhované nové plochy pre výstavbu bytov:**

Bytová zástavba - na voľných prielukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia i mimo zastavané územie obce:

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného

územia do r. 2025:

Lokalita	Počet navrhovaných plôch pre rodinné domy		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Za zdravotným stredisko (Za kamienkom)	20	10	30
Lokalita - Za záhumienkom – severozápad	17	15	32
Lokalita – Prieluky / rozptyl	30	0	30
Spolu navrhované plochy	67	15	92
z toho sociálne bývanie:	0	0	0

Stav obyvateľov v roku 2007	Predpokladaný stav obyvateľov v r.2025 (medziročný prírastok obyvateľov 10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
400 obyv.	480 obyv.	580 obyv

Navrhovaný prírastok RD je 35 % z disponibilných lokalít t.j. 30 RD

Rekapitulácia

Dôsledné využitie existujúcich prielok na novú výstavbu je však podmienené obmedzeným trhom jednotlivých parciel vlastníckmi pôdy.

Intenzifikácia zastavaného územia má predpoklady vytvoriť spolu 60 až 100 nových bytových jednotiek – rodinných domov. Nároky nového demografického vývoja pri obložnosti bytovej jednotky – rodinného domu/3,0 predstavujú navrhovanú potrebu bytových jednotiek.

Záver

Po zhodnotení trhovej situácie, vlastníckych vzťahov v obci Podhorod', v oblasti nehnuteľností nie je možné predpokladať dosažiteľnú ponuku stavebných pozemkov v prielokách.

Staré domy navrhujeme na rekonštrukciu, prípadne na asanáciu a výstavbu nových objektov. Tento fond nie je dostatočný pre možný rozvoj obce. V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov, ako je predpokladaná potreba vyvedená z demografického rastu obyvateľov, vzhľadom na potenciálny rozvoj obce v oblasti turistiky a cestovného ruchu (blízkosť Morského Oka a vodnej nádrže Vyšná Rybnica).

V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov ako je predpokladaná potreba vyvedená z demografického rastu obyvateľov.

Návrh konceptu ÚPN-O rozdeľuje návrh nových bytových jednotiek do dvoch etáp postupnosti využitia stavebných pozemkov.

3.3.6 Bytový fond – obce Ruská Bystrá

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Ruská Bystrá, vyplýva, že počas obdobia rokov 1970 až 1991 nedochádzalo k nárastu bytového fondu. Od roku 1991 do r. 2001 dochádza k nárastu bytového fondu o + 5 bytov.

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 59 bytov, z toho:

- z toho v rodinných domoch 48 bytov
- v bytovom dome 0 byty
- v obci je 11 neobývaných bytov v rodinných domoch.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok	Rodinné domy			Byty			
	Domy spolu	Trvale obývané domy	Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty v rodinných domoch	Neobývané byty	Neobývané byty vyčlenené na rekreáciu
1970	67	65	2	65	63	2	-
1980	62	62	0	62	61	1	-
1991	54	54	8	54	54	8	0
2001	59	48	11	59	48	10	0

Vývoj obľožnosti v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obľožnosť (obyv./byt)	5,25	4,86	3,59	3,15

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trvale obýv. bytov	65	61	54	48
Prírastok bytov	-4	-7	-6	
Počet bytov/1 000 obyv.	190,6	205,4	278,3	317,8
Okres Sobrance	226,9	253,9	286,9	282,3
Košický kraj	247,6	273,6	297,9	296,8
SR			370,0	353,5

Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2001 na úrovni 3,15 osôb, priemerný počet m² obytnej plochy na 1 osobu dosiahol hodnotu 25,0m². Počet bytov na 1000 obyvateľov dosiahol úroveň 317,8, čo je nad úrovňou krajského (296,8) a pod úrovňou celoslovenského priemeru (353,5).

Potreba výstavby nových bytov je súčtom prírastku bytov a doporučovanej náhrady za úbytok prestárleho bytového fondu. Pritom sa predpokladá, že uvedená náhrada by v období rokov 2010 – 2025 predstavovala 1/4 tohto fondu.

Z hľadiska vybavenosti trvale obývaných bytov bolo v obci Podhorod' vybavených vodovodom 83,3% bytov, plynom zo siete 0%, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom 68,7%, kanalizáciou (žumpa) 56,5% a splachovacím záchodom 22,9% trvale obývaných bytov.

Súčasný dopyt po bytoch**Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci Ruská Bystrá je potrebné:**

- zamerať sa na obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu,
- rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2025 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 480 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:
 - počet obyvateľov na jeden byt 3,0
 - počet bytov na 1 000 obyvateľov 333,3
 čo sú odporúčané hodnoty pre okres Sobrance v roku 2025 (ÚPN-VÚC Zmeny a doplnky 2009)
- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, existujúcich prieluk s možným obojstranným obštaním uličného priestoru,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia,
- navrhnuť výstavbu nájomných obecných bytov,
- vymedziť plochy pre marginalizované skupiny obyvateľov,
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy.

V obci navrhujeme vytvoriť nové plochy pre bytovú výstavbu v časti:

- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, existujúcich prieluk s možným obojstranným obštaním uličného priestoru,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia (západná časť – lokalita Pod Dielom, východná časť – lokalita „Knianstvo“),
- preveriť potrebu výstavby nájomných obecných bytov a v prípade aktuálnosti vymedziť územie pre ich výstavbu,
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy.

Požadovaná štruktúra bytovej výstavby je formou samostatne stojacích rodinných domov pre bývanie štvor. a viacčlennej domácnosti.

Návrh pre obec Ruská Bystrá**V obci sú navrhované nové plochy pre výstavbu bytov:**

Bytová zástavba - na voľných prielukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia i mimo zastavané územie

obce:

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia do r. 2025:

Lokalita	Počet navrhovaných plôch pre rodinné domy		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Lokalita – Pod Dielom - západ	0	5	5
Lokalita - „Knianstvo“ – východ	0	5	5
Rezervná plocha Lokalita - „Chlivy“ – SZ	15	0	15
Lokalita – Prieluky / rozptyl	25	0	25
Spolu navrhované plochy	40	10	50

Stav obyvateľov v roku 2007	Predpokladaný stav obyvateľov v r.2025 (medziročný prírastok obyvateľov 10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
124 obyv.	204 obyv.	214 obyv

Navrhovaný prírastok RD je 60 % z disponibilných lokalít t.j. 30 RD

Rekapitulácia

Dôsledné využitie existujúcich prieluk na novú výstavbu je však podmienené obmedzeným trhom jednotlivých parciel vlastníckmi pôdy.

Intenzifikácia zastavaného územia má predpoklady vytvoriť spolu 60 až 100 nových bytových jednotiek – rodinných domov. Nároky nového demografického vývoja pri obložnosti bytovej jednotky – rodinného domu/3,0 predstavujú navrhovanú potrebu bytových jednotiek.

Záver

Po zhodnotení trhovej situácie, vlastníckych vzťahov v obci Ruská Bystrá, v oblasti nehnuteľností nie je možné predpokladať dosažiteľnú ponuku stavebných pozemkov v prielukách.

Staré domy navrhujeme na rekonštrukciu, prípadne na asanáciu a výstavbu nových objektov. Tento fond nie je dostatočný pre možný rozvoj obce. V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov, ako je predpokladaná potreba vyvedená z demografického rastu obyvateľov, vzhľadom na potenciálny rozvoj obce v oblasti turistiky a cestovného ruchu (blízkosť Morského Oka a vodnej nádrže Vyšná Rybnica).

V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov ako je predpokladaná potreba vyvedená z demografického rastu obyvateľov.

Návrh konceptu ÚPN-O rozdeľuje návrh nových bytových jednotiek do dvoch etáp postupnosti využitia stavebných pozemkov.

Ekonomické rozvojové predpoklady

Obec sa nachádza v dostupnej vzdialenosti k mestu Sobrance ako miestu pracovných príležitostí. Ekonomický stav obce je založený na dochádzke za prácou, domáce pracovné príležitosti zabezpečuje poľnohospodárstvo a drobné výrobné prevádzky. Návrhom je vytvoriť podmienky pre cestovný ruch, turistiku a agroturistiku.

3.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE PODHOROD'

3.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia

Podhorod' leží medzi východnými výbežkami Vihorlatu v nadmorskej výške okolo 339 m. Leží medzi Vihorlatom a Popričným vrchom v odlesnenej kotlinky vyrodovanej potokom Podhorodská voda. Na západnej a severnej strane je obkolesená strmými hlbokými dolinami, rozrezanými svahmi Vihorlatu, na východnej strane odlesnenými svahmi hrbta Paprtný. V okolí obce sú vápencové bralá s reliktnou flórou. Maloplošné chránené územia vyhlásené sú Hradný vrch Podhorod'. Výmera 2,03 ha.

Obec má typické znaky vidieckeho sídla v hornatej krajine, s prevládajúcim podielom lesov. Súčasná urbanistická štruktúra obce je dôsledkom historického formovania ulicová rozšírená zástavba s dominantou kostola sa vývojom vidlicovito rozrástla. Zástavba obce je rozvinutá v bezprostrednej blízkosti hradného kopca, pozdĺž toku Sobraneckého potoka a severojužného komunikačného koridoru cesty II/566. Pre priestorovú štruktúru zástavby je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná

zástavba. Priestorovou a výškovou dominantou obce je Gréckokatolícky chrám Sv. Bazileja Veľkého, ktorý je v centre obce a Chrám Sv. Rastislava Veľkomoravského.

3.4.2 Vázby obce na záujmové územie

Katastrálne územie obce Podhorod' je situované v najvýchodnejšej časti Zemplínskeho regiónu, Košického kraja, v severovýchodnej časti okresu Sobrance. Celé záujmové územie sa nachádza v urbanizačnom priestore medzi mestom Sobrance a Snina. Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí do veľkostnej skupiny obcí do 500 obyv. v Košickom kraji

Leží v horskom prostredí západnej časti Popriečného. Terénna výšková členitosť je pomerne rozsiahla. Pohybuje sa v rozmedzí od 334 m.n.m. – v obci, do 788 m.n.m. – Veľká Vavrová.

Susedí s katastrálnymi hranicami obcí: v severnej časti s obcou Ruská Bystrá a Ruský Hrabovec, v západnej časti s obcou Hlivišťa, z juhozápadnej časti s obcou Choňkovce, z juhovýchodnej časti s obcou Beňatina a z východnej časti s obcou Inovce. Dopravné a pracovné väzby sú na mesto Sobrance.

3.4.3 Väzba na nadriadené systémy dopravy

Obec Podhorod' leží cca 15 km severne od mesta Sobrance. Stred intravilánu obce pretína cesta II/566 Tibava - Pohorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/50 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina v severnej časti sa cesta pripája na cestu tr. I/74 Strážske – Humenné – Snina - Ubl'a. V južnej časti zastavaného územia sa na cestu II/566 pripája cesta tr. III/5662 Podhorod' – Beňatina - Inovce.

Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce a Snina. Kat. územím neprechádza železničná trať.

3.4.4 Technická infraštruktúra

Katastrom obce prechádza 22 kV VN el. vedenie č. 410. V zastavanom území obce sa nachádzajú dve distribučné transformačné stanice.

Obec nie je plynofikovaná.

V obci je vybudovaná vodovodná sieť. Kanalizačná sieť nie je vybudovaná.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Podhorod' po prípojnóm kábli.

Mobilní operátori - Bezdrôtové telefónne spojenie zabezpečuje na území spoločnosť Orange Slovensko, a.s. T-Mobile Slovensko, a.s.. V kat. území obce Beňatina sa nachádza ZS a RR bod SO_POD spol. T-Mobile a oceľový stožiar spol. Orange.

Televízne a rozhlasové vysielanie - Prijem je z televízneho vysielača Dubník cez televízny vykryvač umiestnený vo východnej časti kat. územia obce Ruský Hrabovec. Prijem je na prevažnej časti územia obce dobrý.

3.4.5 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce

Z literatúry „Dejiny osídlenia Zemplínskej župy“ (autor Ferdinand Uličný), obec Podhorod' bola súčasťou osídlenia severnej hranice „Užskej župy“. Užská župa na severe a západe susedila so Zemplínskou župou. Dedina patrila farárovi Petrovi z rodu šľachticov z Tibavy. V písomnostiach z 15. až 17. storočia sa vyskytuje len pod maďarským názvom v zmysle Podhradie. Maďarský názov, ktorý vyvinuli a používali šľachtici i úrady jednoznačne dosvedčuje, že dedina vznikla pod blízkym hradom. Založili ju nepochybne v druhej polovici 14. storočia usadlíci podľa zákupného, valašského práva, prípadne sa valasi usadili v už jestvujúcej dedine. Podhradie bolo v 14. až 17. storočí majetkovou súčasťou hradného panstva Tibava a vo vlastníctve šľachticov z Tibavy, Michaloviec, Vinného a ich príbuzných. V 16. storočí sa valašskí obyvatelia venovali aj roľníctvu. V roku 1564 tam hospodárila jedna domácnosť na celej, päť na polovičných usadlostiach, takže ich zdanili od 3,5 porty. V roku 1588 dve domácnosti hospodárili na celých a jedna na polovičnej usadlosti, preto boli zdanené od 2,5 porty. Vtedy tam žili aj dve želiarske domácnosti. V poslednej štvrtine sa do dediny nasťahovali viaceré rodiny a dedina výrazne vzrástla. V roku 1599 v nej stálo 34 obývaných poddanských domov a dom šoltýsa. Koncom 16. storočia bolo Podhradie veľkou dedinou, najväčšou na panstve Tibava. Malo tradične takmer len poddanské obyvateľstvo, zväčšia rusínskeho pôvodu. V 17. a začiatkom 18. storočia väčšina poddaných dedinu opustila alebo vymrela. V dôsledku toho roku 1715 hospodáril 14 sedliackych a jedna želiarska domácnosť, roku 1720 už 17 sedliackych a dve želiarske domácnosti. K dedine patrila vodný mlyn. V polovici 18. storočia bolo Podhradie gréckokatolíckou farnosťou a v druhej polovici 18. storočia malo slovenské obyvateľstvo. Nad dedinou je kopec, na ktorom sa nachádzajú zručaniny múrov stredovekého

hrádku nepochybne patriaceho zemepánom tibavského panstva. Okrem hrádku nad Choňkovcami to bol druhý hrádk zemepánov z Tibavy. Archeológovia usudzujú, že hrádk nad Podhorod'om je starší ako južnejšie ležiaci hrádk nad Choňkovcami a že ho dali postaviť koncom 13. storočia. Je pravdepodobné, že doklady z rokov 1337 a 1345 sa vzťahujú k hrádku nad Podhorod'om. V rokoch 1939-1944 bola obec pripojená k Maďarsku. Oslobodená bola 20.10. 1944. Významná pre obec bola parná píla vybavená gravitačným vodovodom. Na píle vyrábali nábytkárske a stavebné výrobky. Jej prvým majiteľom bol Krajcer, neskôr Erenberg. Zlikvidovaná bola v rokoch 1940-1942.

Obyvatelia sa zaoberali sa poľnohospodárstvom, pastierstvom, pracovali v lesoch, pálili vápno a drevné uhlie. zhotovovaním výrobkov z dreva. Nachádzala sa tu parná píla.

Bola tu aj „Potočná radová zástavba“ t.j. Osada rumunských hovoriacich Cigáňov (Kanalošovcov) sa zaoberala výrobou korýt, vahanov a lyžíc.

3.5 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE RUSKÁ BYSTRÁ

3.5.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia

Katastrálne územie obce Ruská Bystrá je situované v najvýchodnejšej časti Zemplínskeho regiónu, Košického kraja, v severovýchodnej časti okresu Sobrance. Celé záujmové územie sa nachádza v urbanizačnom priestore medzi mestom Sobrance a Snina. Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí do veľkostnej skupiny obcí do 200 obyv. v Košickom kraji

Leží v horskom prostredí západnej časti Popriečného. Terénna výšková členitosť je pomerne rozsiahla. Pohybuje sa v rozmedzí od 450 m.n.m. – v obci, do 573 m.n.m. – Polonina.

Susedí s katastrálnymi hranicami obcí: v severnej časti s obcou Hrabová Roztoka (okres Snina), v severovýchodnej časti s obcou Ruský Hrabovec, v západnej časti s obcou Hlivišťa a Vyšná Rybnica, z juhu z obcou Podhorod'. Dopravné a pracovné väzby sú na mesto Sobrance.

3.5.2 Väzba na nadriadené systémy dopravy

Obec Ruská Bystrá leží cca 25 km severne od mesta Sobrance. Do obce vedie cesta tr. III/5663 Ruská Bystrá – Ruský Hrabovec. Cesta III/5663 sa v obci Ruský Hrabovec pripája na cestu tr. II/566 Tibava – Podhorod' - Dúbrava. V obci Tibava sa cesta II/566 pripája na cestu tr. I/50 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina a v obci Ubľa na cestu tr. I/74 Strážske – Humenné – Snina – Ubľa..

Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce a Snina. Kat. územím neprechádza železničná trať.

3.5.3 Technická infraštruktúra

Katastrom obce prechádza 22 kV VN el. vedenie č. 477. V zastavanom území obce sa nachádza jedna distribučná transformačná stanica.

Obec nie je plynofikovaná.

V obci nie je v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod ani kanalizačná sieť.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu v obci R. Hrabovec v prenajatom objekte obecnej ubytovne.

Mobilní operátori - Bezdrôtové telefónne spojenie zabezpečuje na území obce spoločnosť Orange Slovensko. Oceľový stožiar je umiestnený v kat. území obce Dúbrava okres Snina.

Televízne a rozhlasové vysielanie - Príjem je z televízneho vysielateľa Dubník cez televízny vykryvač umiestnený vo východnej časti kat. územia obce Ruský Hrabovec. Príjem je na prevažnej časti územia obce dobrý.

3.5.4 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce

Z literatúry „Dejiny osídlenia Zemplínskej župy“ (autor Ferdinand Uličný), obec Ruská Bystrá bola súčasťou osídlenia severovýchodnej hranice „Zemplínskej župy“. Zemplínska župa na severovýchode a východe susedila s Užskou župou.

Ruská Bystrá leží v horskom prostredí juhovýchodnej časti Vihorlatu, v nadmorskej výške okolo 450 m. V polovici 16. storočia

sa rodiny Drugetovcov sporili o dedinské majetkové podiely na humenskom panstve, na ktorom jestvovala aj dedina Bystrá. V súvislosti s riešením sporu vznikli o nej najstaršie zachované doklady z rokov 1548 a 1551. V písomnostiach zo 16. a 17. storočia sa vyskytuje pod názvom Bystrá, hoci v pravopisných obmenách. Názov sa najskôr vzťahoval k tamajšiemu horskému potoku s rezko tečúcou vodou. Keď v údolí založili sídlisko, názov potoka sa stal názvom dediny. Zemepisná poloha dediny, jej názov, vývin osídlenia susediaceho okolia, ale najmä obsah uvedenej a mladších správ vedú k názoru, že Bystrú založil šoltýs s usadlíkmi podľa valašského práva v prvej polovici 16. storočia, avšak pred rokom 1548. Bystrú založili z podnetu alebo so súhlasom šľachticov Drugetovcov na majetku ich humenského panstva. Drugetovci boli zemepánmi Bystrej aj v 17. storočí. Tamajšie valašské domácnosti v roku 1567 vyplatili daň kráľovi od 2,25 porty. Iné dve želiarske domácnosti daň neplatili. V roku 1582 zdanili valachov od dvoch port. Sídlisko malo v roku 1600 obývaných päť poddanských domov a dom šoltýsa.

Vtedy bola Bystrá malou dedinou. V 17. storočí tamajšie valašské domácnosti chudobneli. V roku 1610 vtedajších valachov ale aj želiarov zdanili spolu od jednej porty, v roku 1635 už len želiarov od štvrt' porty. Okolo roku 1630 mali tamajší slobodníci jedinečné povinnosti. Ruská Bystrá bola malou dedinou aj na prelome 17. a 18. storočia. V rokoch 1715 a 1720 v nej bývalo po päť poddanských domácností.

3.6 URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

OBEC PODHOROD'

3.6.1 Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce

Územný rozvoja obce vychádza zo súčasného stavu, z predpokladaných rozvojových potrieb a z zhodnotenia jej sociálneho, ekonomického a územnotechnického potenciálu. Obec je typickým príkladom potočnej radovej zástavby pozdĺž Sobraneckého potoka. Urbanistická štruktúra postupne narástla do organického tvaru ale naďalej si udržiava hlavnú kompozičnú os bez výrazných vedľajších osí.

Rodinné domy sú prevažne dvojpodlažné, izolované. Nové rodinné domy postavené v posledných rokoch odzrkadľujú architektúru vidieckych ale aj mestských domov. V posledných rokoch obec poznamenala prestavba, dostavba a modernizácia jestvujúcej zástavby, s prvkami mestskej architektúry. Niektoré domy sú rekonštruované pre rekreačné účely (chalupy, víkendové domy). Nástup nových materiálov, nové technológie vykurovania a dosiahnutý vyšší štandard v podmienkach bývania sa stal základnou podmienkou prestavby rodinných domov.

Cesta II/566 a III/5662 je základom jej urbanistickej štruktúry a na ňu nadväzujú všetky miestne prístupové a obslužné komunikácie. Ťažiskovým priestorom obce je centrálny priestor pred budovou obecného úradu. Cez celú obec sa navrhujú prvky mestského bývania – upravená verejná zeleň (parkovo upravené plochy, športoviská a ihriská pre deti a mládež), ktorá prepája významné ťažiská obce – potraviny + sakrálne stavby + obecný úrad + zdravotné stredisko + základnú školu + objekt policajného zboru. Väčšina novonavrhovanej zástavby prvoradovo dopĺňa terajšie zastavané územie.

Občianska vybavenosť je zabezpečená v meste Sobrance. Priamo v obci sú zariadenia pre obchod a služby obyvateľom. Typ zástavby v obci umožňuje fungovanie drobných remeselných prevádzok. Prevádzkovanie týchto zariadení nesmie byť hygienicky závažná (hluk, prašnosť, zápach a i.).

Dominantná obce

Priestorovou a výškovou dominantou obce Podhorod' sú zrúcaniny hrádka v severnej časti obce. V strede obce sa nachádza gréckokatolícky chrám „Sv. Bazileja Veľkého“ a pravoslávny chrám „Sv. Rastislava Veľkomoravského“.

K novodobým stavbám môžeme zaradiť, obecný úrad s kultúrnym domom, základná škola, zdravotné stredisko, objekt pošty, farský úrad a objekt Odd. hraničnej kontroly.

Najvýraznejšou dominantou katastra obce sú Vihorlatské vrchy .

Návrh

Návrh centrálnych priestranstiev obce modeluje budúcnosť spoločenského života obce a určuje umiestnenie nových funkcií na území obce. Úprava centrálnych priestranstiev si bude vyžadovať zmeny v organizácii a usporiadaní územia. Úpravy nastoľujú a zabezpečujú súlad medzi individuálnymi záujmami dotknutých majiteľov domov a pozemkami so záujmami celej obce.

3.6.2 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch

3.6.2.1 Obytná zástavba

Zastavané územia má prevažne obytnú funkciu. Najviac bolo postavených domov po 2. svetovej vojne a potom ešte výstavba pokračovala vo väčšine obcí aj v rokoch 1971- 1980. Pomaly nárast zaznamenala výstavba až do roku 1990 a od roku 1991 až 2001 je zaznamenaný celkový pokles výstavby rodinných domov. V prípade rozvoja služieb cestovného ruchu možno očakávať rekonštrukciu starších domov na víkendové chalupy.

Súčasťou rodinných domov (v zadnej časti dvorov) sú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy.

Návrh

Z hľadiska urbanistickej kompozície sa navrhuje obec rozvíjať v súlade s jej terajšou kompozičnou štruktúrou formou ulicovej zástavby.

Pre rozvoj bytovej výstavby je navrhované prioritne zastavať voľné parcely v existujúcej zástavbe nachádzajúce sa v prielukách, ako nezastavané, prípadne ktoré vzniknú asanáciou pôvodnej zástavby. Nové plochy sú navrhované v častiach s existujúcou komunikáciou, prípadne inou technickou infraštruktúrou, alebo v miestach jej plánovaného umiestnenia.

V 1. etape navrhujeme pre zástavbu „Lokalitu „Za záhumienkom (Za zdravotným strediskom)“ (západ), Lokalita – Prieluky / Rozptyl“.

V 2. etape navrhujeme pre zástavbu „Lokalitu Za kamienkom (západ).“

Pri všetkých novostavbách a rekonštrukciách rodinných domov navrhujeme vychádzať z princípov uplatňovania regionálnych prvkov so šikmými strechami, rešpektujúc merítka a výraz týchto stavieb a zladať s ich funkčnou vybavenosťou. Pri samostatne stojacích domoch navrhujeme objekty orientovať na úzkych pozemkoch štítom do ulice. Tento princíp navrhujeme uplatňovať aj v samotnom materiálovom prevedení.

Navrhované obmedzenia pre existujúcu zástavbu, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti ochranného pásma VN elektrického vedenia 22 kV sa stanovujú podmienky v zmysle § 36 ods. 15 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike.

3.6.3 Návrh funkčného využitia územia obce

Navrhovaným urbanistickým riešením sa má dosiahnuť principiálne funkčné zónovanie obce a hierarchizované usporiadanie jeho vnútornej štruktúry a vonkajších väzieb. Vylúčenie prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych vplyvov.

V obci prevláda funkčné územie - obytné územie. Doplnené je o plochy občianskej vybavenosti, verejného dopravného a technického vybavenia, zelene a športovísk. Okrem toho je v obci výrobné územie (drevozárstvo) v západnej časti zastavaného územia.

K dosiahnutiu zámerov urbanistickej koncepcie sa v územnoplánovacej dokumentácii stanovujú regulácie funkčného využitia územia. Určuje prípustnosť funkčného využitia jednotlivých konkrétnych plôch, ktorá je záväzným regulatívom pri plánovaní výstavby a pri rozhodovaní o prípustnosti jednotlivých stavieb. Reguláciou funkčného využitia sa definuje a špecifikuje funkcia každej konkrétnej plochy v obci, zároveň sa stanovuje lokálna prípustnosť druhu zástavby formou prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre objekty a funkcie.

3.6.3.1 Bytová zástavba

Lokality navrhované v súčasne zastavanom a mimo zastavané územie obcí do r. 2025

maximálna podlažnosť	1 podz. podlažie, 1 nadzem. podlažie a obytné podkrovia,
veľkosť pozemkov	1000 – 1500 m ²
šírka stavebného priestoru	15 m, 9 (10) m od osi prístupovej komunikácie
šírka uličného priestoru	10 m
doporučené využitie	polyfunkčné rodinné domy, bývanie, služby, komerčná vybavenosť
doplnková funkcia	drobné doplnkové objekty
nedoporučené funkcie a činnosti	v predzáhradkách výsadba hospodárskej zelene

Stavby pre chov drobného zvieratstva umiestňovať na pozemkoch rodinných domov, pokiaľ je prevádzka takých stavieb hygienicky nezávadná, alebo spĺňajú nasledovné požiadavky:

- objekty s hygienicky závadnou prevádzkou v obytnej zástavbe (stajne, nádrže na tuhé a tekuté exkrementy) situovať v nasledovnej vzdialenosti od objektov rodinných domov: Nevyhnutným je zabezpečenie vyprázdňovania žump a hnojísk, kapacita hnojísk musí byť vypočítaná na 6 mesiacov.

Maximálne kapacity živočíšnej výroby v obytnej zástavbe dediny, výbehy sa nepovoľujú:

- ošípané vo výkrme do 3 VDJ (10 ks)
- kravy do 3 VDJ (3 ks)
- hydina do 1 VDJ (30 ks)

Vzťah obytného domu a objektu živočíšnej výroby vychádza z mikrobiálnej ochrany proti šíreniu zápachov, zdrojom zápachov a šírenia baktérií sú ošípané a hnojiská.

Výstavba hospodárskeho stavu musí zodpovedať vo vzťahu k objektu suseda:

- zásadám požiarneho zabezpečenia v závislosti na požiarnej odolnosti stavebnej konštrukcie, murované hospodárske stavby (chov a skladovanie)

Prestavba a dostavba jestvujúcej urbanistickej štruktúry je definovaná sústavou regulatívov, uvedených vo výkrese komplexného urbanistického návrhu.

Regulácia štruktúry zástavby

V obci je navrhnutá otvorená zástavba - prerušovaná štruktúra zástavby (samostatne stojace domy, dvojdomy).

V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí nasledovná funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia:

Funkčné územie rodinných domov (ÚRD) – vidiecka obytná zástavba nízkopodlažná

Funkčné využitie: bývanie v rodinných domoch a vilách.

❖ *Prípustné sú:*

1. Rodinné domy, vily s maximálnym počtom 2 b.j.
2. Pre obsluhu územia slúžiace športové zariadenia (tenisový kurt, bazén).
3. Športové plochy
4. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch rodinných domov

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

5. Rodinné domy s drobnochovom hospodárskych zvierat.
6. Obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
7. Malé stravovacie zariadenia.
8. Komerčné záhradníctva
9. Zariadenia pre výchovné, cirkevné, kultúrne, sociálne, zdravotné a športové účely.

❖ *Podmienky výstavby a prevádzkovania uvedených činností:*

10. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb.
11. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod..)
12. Výstavbu situovať mimo inundačné územie toku (zohľadniť hladinu Q_{100} ročnej veľkej vody).
13. Výstavbu je možné povoliť na území, kde sú lokalizované zosuvy územia za podmienky podrobného geologického prieskumu a následnej stabilizácie svahu

❖ *Nepripustné sú:*

14. Skladové zariadenia, zariadenia na spracovanie a výkup poľnohospodárskej produkcie.
15. Servisy, dielne, sklady a garáže pre špeciálnu techniku a nákladné automobily.
16. Hygienicky závadná výroba

3.6.3.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Objekty základnej občianskej vybavenosti sú sústredené v centre obce. Občianske vybavenie v rámci sociálnej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, kultúra, osveťta, šport a sociálna starostlivosť) je v obci zastúpené nasledujúcimi zariadeniami:

- Materská škola, Základná škola – 9 tried. ZŠ má vlastnú kuchyňu a jedáleň. Súčasťou školského areálu sú športové plochy. ZŠ a MŠ budú kapacitne výhľadovo vyhovovať.

- Z verejných služieb je v obci: úradovňa obecného úradu. Objekt obecného úradu s kultúrnym domom s kapacitou 200 stoličiek, s kuchyňou a sociálnym zariadením, objekt oddelenia hraničnej kontroly, policajný zbor Podhorod', ktorý sa nachádza v novopostavenej budove v južnej časti obce, gréckokatolícky farský úrad, pošta, hasičská zbrojnica. Zdravotnícke zariadenie je umiestnené pri základnej škole. Nachádza sa v ňom ordinácia všeobecného lekára, ordinácia lekára pre deti a mládež. V objekte je lokalizovaná lekáreň.
- Sociálne služby sú poskytované v rámci opatrovateľskej služby poskytovanej obcou.
- Obchodné služby sú poskytované v súkromných predajniach. V objekte COOP Jednota sú potraviny a pohostinstvo. V obci sa nachádza jedno maloobchodné zariadenia potravín a rozličného tovaru.
- Ostatné zariadenia: v strede obce je gréckokatolícky chrám a kostol pravoslávnej cirkvi. V severozápadnej časti zast. územia je verejný cintorín. Kapacita cintorína postačuje aj pre výhľadové obdobie. Novopostavený dom smútku sa nachádza pri gréckokatolíckom chráme.
- Šport - futbalové ihrisko s plochou 1,5 ha, sa nachádza v juhovýchodnej časti obce. Pri obecnom úrade je novopostavené viacúčelové ihrisko.
- V západnej časti k.ú. je vodojem.
- V južnej časti obce sa nachádza areál poľnohospodárskeho družstva PD Choňkovce

3.6.3.3 Výrobné a hospodárske územia

Výrobná zóna je situovaná v južnej časti obce Podhorod', kde sa nachádza areál poľnohospodárskeho družstva PD Choňkovce. Spoločnosť sa zaoberá chovom hovädzieho dobytku a využíva poľnohospodársku pôdu.

V rámci lesného hospodárstva sú lesy na území obce, obhospodarované podnikom Lesy SR, š.p. Odštepny závod Sobrance (celková výmera lesných porastov je 280,03 ha).

V rámci ťažby nerastných surovín územie obce spadá do prieskumného územia „rešpektovať všetky územia ochrany a využívania nerastných surovín evidovaných na území obcí – Prieskumné územie „Ruská Bystrá“ – Au, Ag, Hg, Pb, Zn, Cu, Cd, Mo, Bi, Se, Sn“, určené pre spoločnosť BELLMIN, s.r.o. Spišská Nová Ves, s platnosťou do 8.3. 2009.

Návrh

V územnom pláne obce navrhujeme:

- modernizáciu obecného úradu, kultúrneho domu, pošty, základnej a materskej školy a vytvoriť priestorové podmienky pre viacúčelové využitie priestorov pre klubovú činnosť : - klub mladých, klub dôchodcov, internetový klub
- v súvislosti s rozvojom bytovej výstavby a s potrebou zvýšenia kvality sociálneho prostredia, dobudovanie adekvátnych kapacít občianskeho vybavenia a verejných a komerčných služieb,
- pri obecnom úrade navrhujeme plochu pre malý amfiteáter,
- nové športové plochy - futbalové ihrisko, tenisové, volejbalové a viacúčelové ihriská, cyklotrasu, minigolf a iné,
- parkové úpravy od gréckokatolíckeho chrámu, pri starom mlyne, pošte, pred obecný úrad,
- sadové úpravy na obecnom jestvujúcom a navrhovanom cintoríne, pri navrhovanom športovom areáli,

Verejné, komunikačné, zhromažďovacie a parkové plochy

Návrh vytvára priestor pre plochy verejného spoločenského kontaktu pri objektoch občianskej vybavenosti a v priestoroch komunikačných uzlov so zreteľom na možnosti v území. Rozptylové zhromažďovacie plochy, námestia a parkové plochy sa nachádzajú v strednej časti obce – územie pri obecnom úrade, gréckokatolíckom chráme, pri objekte policajného zboru, pri zdravotnom stredisku a obchodných zariadeniach.

OBEC RUSKÁ BYSTRÁ

3.6.4 Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce

Územný rozvoja obce vychádza zo súčasného stavu, z predpokladaných rozvojových potrieb a z zhodnotenia jej sociálneho, ekonomického a územnotechnického potenciálu. Obec je typickým príkladom potočnej radovej zástavby pozdĺž potoka Luhy. Urbanistická štruktúra postupne narástla do organického tvaru ale naďalej si udržiava hlavnú kompozičnú os bez výrazných vedľajších osí.

Rodinné domy sú prevažne dvojpodlažné, izolované. Nové rodinné domy postavené v posledných rokoch odzrkadľujú architektúru vidieckych ale aj mestských domov. V posledných rokoch obec poznamenala prestavbu, dostavbu a modernizáciu jestvujúcej zástavby, s prvkami mestskej architektúry. Niektoré domy sú rekonštruované pre rekreačné účely (chalupy, víkendové

domy).

Cesta III/5663 je základom urbanistickej štruktúry a na ňu nadväzuje miestna prístupová. V obci nie je vytvorená centrálna zóna. Ťažiskovým priestorom obce je priestor pred budovou obecného úradu a kultúrnym domom.

Občianska vybavenosť je zabezpečená v meste Sobrance. Priamo v obci je predajňa s rozličným tovarom a miestne pohostinstvo. Typ zástavby v obci umožňuje fungovanie drobných remeselných prevádzok. Prevádzkovanie týchto zariadení nesmie byť hygienicky závadná (hluk, prašnosť, zápach a i.).

Dominanty obce

Priestorovou a výškovou dominantou obce Ruská Bystrá je drevený kostol gréckokatolíckej cirkvi „Sv. Mikuláša“. Drevený kostol bol zaradený do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

K novodobým stavbám môžeme zaradiť, obecný úrad a kultúry domom.

Najvýraznejšou dominantou katastra obce sú Vihorlatské vrchy .

Návrh

Návrh centrálnych priestranstiev obce modeluje budúcnosť spoločenského života obce a určuje umiestnenie nových funkcií na území obce. Úprava centrálnych priestranstiev si bude vyžadovať zmeny v organizácii a usporiadaní územia. Úpravy nastolujú a zabezpečujú súlad medzi individuálnymi záujmami dotknutých majiteľov domov a pozemkami so záujmami celej obce.

Centrálny priestor je v obci navrhovaný pri kultúrnym dome a drevenom gréckokatolíckom chráme.

3.6.5 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch v obci Ruská Bystrá

3.6.5.1 Obytná zástavba

Zastavané územia má prevažne obytnú funkciu. Najviac bolo postavených domov po 2. svetovej vojne a potom ešte výstavba pokračovala vo väčšine obcí aj v rokoch 1971- 1980. Pomaly nárast zaznamenala výstavba až do roku 1990 a od roku 1991 až 2001 je zaznamenaný celkový pokles výstavby rodinných domov. V prípade rozvoja služieb cestovného ruchu možno očakávať rekonštrukciu starších domov na víkendové chalupy.

Súčasťou rodinných domov (v zadnej časti dvorov) sú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy.

Návrh

Z hľadiska urbanistickej kompozície sa navrhuje obec rozvíjať v súlade s jej terajšou kompozičnou štruktúrou formou ulicovej zástavby.

Pre rozvoj bytovej výstavby je navrhované prioritne zastávať voľné parcely v existujúcej zástavbe nachádzajúce sa v prielukách, ako nezastavané, prípadne ktoré vzniknú asanáciou pôvodnej zástavby. Nové plochy sú navrhované v častiach s existujúcou komunikáciou, prípadne inou technickou infraštruktúrou, alebo v miestach jej plánovaného umiestnenia.

V 1. etape navrhujeme pre zástavbu „Lokalitu „Knianstvo“ (východ), Lokalita – Prieluky / Rozptyl“.

V 2. etape navrhujeme pre zástavbu „Lokalitu Pod Dielom (západ).“

Pri všetkých novostavbách a rekonštrukciách rodinných domov navrhujeme vychádzať z princípov uplatňovania regionálnych prvkov so šikmými strechami, rešpektujúc merítko a výraz týchto stavieb a zladit' s ich funkčnou vybavenosťou. Pri samostatne stojacích domoch navrhujeme objekty orientovať na úzkych pozemkoch štítom do ulice. Tento princíp navrhujeme uplatňovať aj v samotnom materiálovom prevedení.

Navrhované obmedzenia pre zástavbu:

- Navrhované a jestvujúce stavby, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti ochranného pásma VN elektrického vedenia 22 kV sa stanovujú podmienky v zmysle § 36 ods. 15 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike.
- Výstavbu situovať mimo inundačné územie toku (zohľadniť hladinu Q_{100} ročnej veľkej vody).
- Výstavbu je možné povoliť na území, kde sú lokalizované zosuvy územia za podmienky podrobného geologického prieskumu a následnej stabilizácie svahu.

3.6.6 Návrh funkčného využitia územia obce Ruská Bystrá

Navrhovaným urbanistickým riešením sa má dosiahnuť principiálne funkčné zónovanie obce a hierarchizované usporiadanie jeho vnútornej štruktúry a vonkajších väzieb. Vylúčenie prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych vplyvov.

V obci prevláda funkčné územie - obytné územie. Doplnené je o plochy občianskej vybavenosti, verejného dopravného a technického vybavenia, zelene a športovísk.

K dosiahnutiu zámerov urbanistickej koncepcie sa v územnoplánovacej dokumentácii stanovujú regulácie funkčného využitia územia. Určuje prípustnosť funkčného využitia jednotlivých konkrétnych plôch, ktorá je záväzným regulatívom pri plánovaní výstavby a pri rozhodovaní o prípustnosti jednotlivých stavieb. Reguláciou funkčného využitia sa definuje a špecifikuje funkcia každej konkrétnej plochy v obci, zároveň sa stanovuje lokálna prípustnosť druhu zástavby formou prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre objekty a funkcie.

3.6.6.1 Bytová zástavbaLokality navrhované v súčasne zastavanom a mimo zastavané územie obcí do r. 2025

maximálna podlažnosť	1 podz. podlažie, 1 nadzem. podlažie a obytné podkrovie,
veľkosť pozemkov	1000 – 1500 m ²
šírka stavebného priestoru	15 m, 9 (10) m od osi prístupovej komunikácie
šírka uličného priestoru	10 m
doporučené využitie	polyfunkčné rodinné domy, bývanie, služby, komerčná vybavenosť
doplnková funkcia	drobné doplnkové objekty
nedoporučené funkcie a činnosti	v predzáhradkách výsadba hospodárskej zelene

Stavby pre chov drobného zvieratstva umiestňovať na pozemkoch rodinných domov, pokiaľ je prevádzka takých stavieb hygienicky nezávadná, alebo spĺňajú nasledovné požiadavky:

- objekty s hygienicky závadnou prevádzkou v obytnej zástavbe (stajne, nádrže na tuhé a tekuté exkrementy) situovať v nasledovnej vzdialenosti od objektov rodinných domov: Nevyhnutným je zabezpečenie vyprázdňovania žúmp a hnojísk, kapacita hnojísk musí byť vypočítaná na 6 mesiacov.

Maximálne kapacity živočíšnej výroby v obytnej zástavbe dediny, výbehy sa nepovoľujú:

- ošípané vo výkrme do 3 VDJ (10 ks)
- kravy do 3 VDJ (3 ks)
- hydina do 1 VDJ (30 ks)

Vzťah obytného domu a objektu živočíšnej výroby vychádza z mikrobiálnej ochrany proti šíreniu zápachov, zdrojom zápachov a šírenia baktérií sú ošípané a hnojiská.

Výstavba hospodárskeho stavu musí zodpovedať vo vzťahu k objektu suseda:

- zásadám požiarneho zabezpečenia v závislosti na požiarnej odolnosti stavebnej konštrukcie, murované hospodárske stavby (chov a skladovanie)

Prestavba a dostavba existujúcej urbanistickej štruktúry je definovaná sústavou regulatívov, uvedených vo výkrese komplexného urbanistického návrhu.

Regulácia štruktúry zástavby

V obci je navrhnutá otvorená zástavba - prerušovaná štruktúra zástavby (samostatne stojace domy, dvojdomy).

V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí nasledovná funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia:

Funkčné územie rodinných domov (ÚRD) – vidiecka obytná zástavba nízkopodlažná

Funkčné využitie: bývanie v rodinných domoch a vilách.

❖ Prípustné sú:

1. Rodinné domy, vily s maximálnym počtom 2 b.j.
2. Pre obsluhu územia slúžiace športové zariadenia (tenisový kurt, bazén.
3. Športové plochy

4. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch rodinných domov

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

5. Rodinné domy s drobnochovom hospodárskych zvierat.
6. Obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
7. Malé stravovacie zariadenia.
8. Komerčné záhradníctva
9. Zariadenia pre výchovné, cirkevné, kultúrne, sociálne, zdravotné a športové účely.

❖ *Podmienky výstavby a prevádzkovania uvedených činností:*

10. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb.
11. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod..)
12. Výstavbu situovať mimo inundačné územie toku (zohľadniť hladinu Q_{100} ročnej veľkej vody).
13. Výstavbu je možné povoliť na území, kde sú lokalizované zosuvy územia za podmienky podrobného geologického prieskumu a následnej stabilizácie svahu

❖ *Nepřípustné sú:*

14. Skladové zariadenia, zariadenia na spracovanie a výkup poľnohospodárskej produkcie.
15. Servisy, dielne, sklady a garáže pre špeciálnu techniku a nákladné automobily.
16. Hygienicky závadná výroba

3.6.6.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Objekty občianskej vybavenosti nie sú sústredené v strede obce. Občianske vybavenie v rámci sociálnej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, kultúra, osveťta, šport a sociálna starostlivosť) je v obci zastúpené nasledujúcimi zariadeniami:

- Materská ani základná škola sa v obci nenachádzajú. Deti predškolského a školského veku navštevujú MŠ a ZŠ v obci Podhorod' a v meste Sobrance.
- Z verejných služieb je v obci úradovňa obecného úradu.
- V objekte obecného úradu sa nachádza hasičská zbrojnica.
- V západnej časti obce je kultúrny s kapacitou 100 stoličiek, s kuchyňou a sociálnym zariadením.
- Zdravotnícke zariadenie sa v obci nenachádza. Zdravotnícke služby sú poskytované v obci Podhorod' a v meste Sobrance.
- Sociálne služby sú poskytované v rámci opatrovateľskej služby poskytovanej obcou.
- Obchodné služby sú poskytované v súkromnej predajni.
- V strede obce je gréckokatolícky chrám.
- V severnej časti zast. územia je verejný cintorín. Kapacita cintorína postačuje aj pre výhľadové obdobie.
- Šport - futbalové ihrisko s plochou 1,0 ha, sa nachádza v južnej časti obce.

Návrh

V územnom pláne obce navrhujeme:

- modernizáciu obecného úradu, kultúrneho domu a vytvoriť priestorové podmienky pre viacúčelové využitie priestorov pre klubovú činnosť : - klub mladých, klub dôchodcov, internetový klub
- v súvislosti s rozvojom bytovej výstavby a s potrebou zvýšenia kvality sociálneho prostredia, dobudovanie adekvátnych kapacít občianskeho vybavenia a verejných a komerčných služieb,
- nové športové plochy - viacúčelové a detské ihriská ,
- parkové úpravy pri kultúrnom dome, pri autobusovej zastávke a novonavrhovanom dome smútku, ČOV a zbernom dvore.

3.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY**3.7.1 Kultúrno – historický potenciál**

Legislatívnu ochranu pamiatok s podmienkami ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v súlade s medzinárodnými zmluvami v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva upravuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Pamiatkový fond tvorí súbor huteľných a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa uvedeného zákona za

národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Národné kultúrne pamiatky sú v § 2, ods. 3 zákona č. 49/2002 Z.z. uvedené ako kultúrne pamiatky.

Riešené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov – Zemplín, Abova, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia. Východná časť Košického kraja tvorí južnú časť historického Zemplínu. Kultúra Zemplínu v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nížinnej kultúry. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

Obec Podhorod'

3.7.1.1 Národné kultúrne pamiatky, objekty pamiatkového záujmu

Legislatívnu ochranu pamiatok s podmienkami ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v súlade s medzinárodnými zmluvami v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva upravuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Pamiatkový fond tvorí súbor hnutelných a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa uvedeného zákona za národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

Na území obce sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:

- Kostol gréckokatolíckej cirkvi –kostol Sv. Bazileja Veľkého (č. ÚZPF 10276) bol postavený v roku 1844. Je to jednolodová stavba s polkruhovým uzáverom presbytéria a do štítového priečelia vstavanou vežou. Hrany veže sú skosené po celej dĺžke a veža je zakončená barokovou cibulovitou laternou strechou. V rokoch 1993 – 95 bol komplexne obnovený.
- Hrad s areálom – palác, veža, opevnenie (č. ÚZPF 82/1-3. Gotický stredoveký hradok na obchodnej ceste bol spustený už v roku 1419. Zbúraný bol ako väčšina slovenských hradov roku 1715. Oválnu elipsovitu dispozíciu hradku predurčil terén.

3.7.1.2 Archeologické hodnoty

V katastrálnom území obce Podhorod' nie sú evidované archeologické náleziská. Možno predpokladať, že v súvislosti so stavebnou činnosťou sa môžu nájsť archeologické nálezy.

Čo sa týka možných archeologických nálezov v katastrálnom území obce, je pravdepodobné, že výkopovými prácami pri stavebnej činnosti môže dôjsť k ich zachyteniu, teda k stretu s chráneným záujmom podľa § 40 pamiatkového zákona o nálezoch. Predmetom ochrany na archeologických náleziskách sú terénne nálezové situácie.

Obec Ruská Bystrá

Na území obce sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:

- Drevený kostol gréckokatolíckej cirkvi –kostol Sv. Mikuláša (č. ÚZPF 86/0). Pochádza z roku 1720 –1730. Trojpriestorová drevená budova má šindľovú strechu. Kostol má dve veže, jednu z nich situovanú na západ, druhú omnoho menšiu na východ. Obidve veže sú zakončené krížmi. Na západnej strane je strecha predĺžená, podopretá zvislými drevenými stĺpmi a tvorí tak zastrešený priestor pred dverami. V interiéri je loď oddelená od babinca (priestor pod veľkou vežou, prvá miestnosť za vstupnými dverami) drevenou stenou zdobenou drevorezbami. Bohato zdobený barokový ikonostas a oltár pochádzajú z prvej polovice 18. storočia. Z dôvodu nedostatku miesta sú krajné ikony umiestnené na stenách. Cárska brána (v strede ikonostasu) je zo 17. storočia. Sú na nej ikony štyroch evanjelistov a ikona Zvestovania.

V roku 2008 bolo osem historických drevených kostolíkov, nachádzajúcich sa na severovýchode Slovenska, zapísaných do zoznamu UNESCO. Do zoznamu UNESCO bol zapísaný drevený kostol aj v Ruskej Bystri.

3.7.1.3 Archeologické hodnoty

V katastrálnom území obce Ruská Bystrá nie sú evidované archeologické náleziská. Možno predpokladať, že v súvislosti so stavebnou činnosťou sa môžu nájsť archeologické nálezy.

Návrh

Ochranu pamiatok na území obcí Podhorod' a Ruská Bystrá zabezpečovať v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2001 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Popri bežných postupoch pamiatkovej starostlivosti a ochrany pamiatok treba pri príprave realizácie investičných zámerov

najmä na území pamiatkovej ochranného pásma a v lokalitách, kde je pravdepodobný výskyt cennejších reliktov z predchádzajúcich období, zabezpečiť v dostatočnom rozsahu pamiatkový a archeologický výskum.

K zámeru akejkoľvek formy úpravy (nová výstavba, dostavba, nadstavba, adaptácia, rekonštrukcia, zemné práce a pod.) nehnuteľnosti situovaných na území pamiatkového ochranného a archeologických lokalít si investor vyžiada rozhodnutie príslušného orgánu na ochranu pamiatkového fondu, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a prípadnej nutnosti vykonania pamiatkového výskumu. Súhlasné stanovisko resp. rozhodnutie príslušného orgánu na ochranu pamiatkového fondu, v ktorom budú presne stanovené podmienky realizácie záchranného/pamiatkového archeologického výskumu, je potrebné zabezpečiť v súvislosti s územným a stavebným konaním. Tým sa zamedzí opakovaniu situácií, keď pri stavebných prácach z neznalosti alebo z nedôslednosti boli vážne poškodené alebo celkom zničené významné archeologické artefakty a zvyšky po historickej zástavbe.

3.7.2 Prírodné hodnoty územia

Obce Podhorod' a Ruská Bystrá ležia v severnej časti Východoslovenskej nížiny pod južnými výbežkami pohoria Vihorlatu, severne od mesta Sobrance.

3.7.2.1 Krajinná - estetické hodnoty územia

Dominantným prvkom súčasnej krajiny štruktúry katastrálneho územia obce sú lesné porasty, ktoré nadväzujú na zastavané územie obce, dopravné a poľnohospodárske plochy a nasledujú trvalé trávne porasty.

V k.ú. obcí sa nachádzajú nasledovné Územia európskej siete chránených území NATURA 2000:

- Navrhované územie európskeho významu (ÚEV) Morské oko (SKUEV0209) – 2.stupeň
- Chránené vtáčie územie Vihorlatské Vrchy - (SK CHVU035) – 1.stupeň ochrany

V k.ú. obcí sa nachádzajú nasledovné Chránené územia národnej siete chránených území:

- CHKO Vihorlat – 2. stupeň ochrany
- Prírodná rezervácia Lysá – 4. stupeň ochrany
- Prírodná pamiatka Podhorodský hradný vrch (ochrana je zrušená vyhláškou č.1/2009).
- Významný krajinný prvok v predmetnom území tvoria regionálny biokoridor Popričný.
- Krajinný priestor dolín – Podhorodská a Beňatínska voda

3.7.2.2 Prírodné zdroje územia

Celé katastrálne územie obce Ruská Bystrá a severozápadná časť obce Podhorod' leží v prieskumnom území „Ruská Bystrá“ – Au, Ag, Hg, Pb, Zn, Cd, Mo, Bi, Se, Sn.

4. NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

4.1 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKE VYBAVENIE

Zariadenia občianskeho vybavenia sú v skúmanom území členené do troch kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné
- ostatná infraštruktúra – administratíva, verejná správa, kultúra a osвета, telovýchova a šport, a iné.

Prieskumy a rozboru zariadení občianskeho vybavenia sú vypracované na základe údajov poskytnutých pracovníkmi obecného úradu a priamym prieskumom v teréne. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v obci, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu obce v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k ostatným sídelným štruktúram, možnosti finančného zabezpečenia potrieb zariadení občianskej vybavenosti v minulosti a iniciatíve obyvateľov po roku 1989.

Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v skúmanom území dokumentuje nasledujúci prehľad.

Obec Podhorod'

4.1.1 Občianska vybavenosť

4.1.1.1 Školstvo a výchova

Zo zariadení predškolskej výchovy a základného školstva sa v riešenom území nachádza objekt základnej a materskej školy.

Predškolská výchova

Materská škola - 1. triedy / cca 20 - 25 detí, počet pedagogických pracovníkov 2, nepedagogických pracovníkov 1. Škôlka má zabezpečené stravovanie v základnej škole. Plocha areálu MŠ 0,1 ha, zastavaná plocha budovy MŠ je 180 m². Objekt je v majetku obce, rekonštruovaný v rokoch 1967 pre potreby predškolskej výchovy. Objekt je napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy.

Návrh

K výhľadovému roku objekt materskej školy bude kapacitne vyhovovať. Navrhujeme objekt rekonštruovať. Navrhovaná kapacita je do 30 detí. Pri vizuálnom zhodnotení stavebno-technického stavu budovy materskej školy možno skonštatovať, že stavba si vyžaduje modernizáciu vnútorných priestorov, výmenu krytiny, okien a zateplenie.

Základné školstvo

Zo zariadení základného školstva sa v riešenom území nachádzala areál základnej školy s ročníkmi 1.- 9 s počtom žiakov 115, počet pedagogických pracovníkov 13, nepedagogických pracovníkov 5. Plocha areálu ZŠ 1,02 ha, zastavaná plocha budovy ZŠ je 1050 m². Objekt je postavený v roku 1957. V škole je zabezpečené stravovanie. Objekt je napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do vlastnej žumpy. Súčasťou školského areálu je ihriská, telocvičňa. V budove školy sa nachádzajú tri byty. Pozemok školy je v majetku obce.

Návrh

K výhľadovému roku objekt školy bude kapacitne vyhovovať. Pri vizuálnom zhodnotení stavebno-technického stavu budovy materskej školy možno skonštatovať, že stavba si vyžaduje modernizáciu vnútorných priestorov, výmenu krytiny, okien a zateplenie.

4.1.1.2 Kultúra a osвета

Možnosti kultúrneho využitia občanov obce sú pomerne dobré. V strede obce sa nachádza objekt obecného úradu s kultúrnym domom s kapacitou 200 stoličiek, s kuchyňou a soc. zariadením. Kapacitne bude objekt postačovať aj vo výhľadovom období. V tomto objekte sú klubové priestory a knižnica. Pri objekte sa nachádza plocha amfiteátra.

Návrh

Navrhujeme budovu kultúrneho domu spolu s obecným úradom na komplexnú rekonštrukciu:

- zmodernizovanie zázemia klubových priestorov a kultúrneho domu – kuchyňa, šatne, sociálne zariadenie a pod.. Kapacita 200 stoličiek sály kultúrneho domu bude postačovať.

4.1.1.3 Cirkevné zastúpenie

V strede obce je kostol gréckokatolíckej cirkvi –kostol Sv. Bazileja Veľkého (č. ÚZPF 10276) a kostol pravoslávnej cirkvi.

Kostol gréckokatolíckej cirkvi postavený je v roku 1844. Je to jednolodňová stavba s polkruhovým uzáverom presbytéria a do štítového priečelia vstavanou vežou. Hrany veže sú skosené po celej dĺžke a veža je zakončená barokovou cibulovitou laternou strechou. V rokoch 1993 – 95 bol komplexne obnovený. Objekt je oplostený. Pri chráme sa nachádza farský úrad.

Kostol pravoslávnej cirkvi bol postavený v roku 1994. Chrám je zasvätený sv. Rastislavovi, kniežaťu Veľkomoravskému. V roku 1995 bola pri chráme postavená zvonica. Farnosť pravoslávnej cirkvi je v obci Inovce.

Návrh

Cirkevné objekty sú po stavebno technickom stave vyhovujúce.

4.1.1.4 Cintorín

V severozápadnej časti sa nachádza cintorín. Rozloha cintorína je 1,5762 ha.

Návrh

Plocha cintorína je postačujúca aj pre výhľadové obdobie. Pásmo hygienickej ochrany je 50 m od oplotenia navrhované cintorína v zmysle § 33 odst. 4. zákona 470/2005.

4.1.1.5 Šport**Športové zariadenia**

Ťažiskom športovej vybavenosti obce je futbalové ihrisko v juhovýchodnej časti zastavaného územia o celkovej ploche 0,7 ha. Pri obecnom úrade je novostavba viacúčelového ihriska. Súčasťou školského areálu je viacúčelové ihrisko, bežecká dráha, doskočisko a telocvičňa.

Návrh

Plocha areálu futbalového ihriska postačuje aj pre výhľadové obdobie. V rámci areálu sú navrhované parkovacie plochy a plocha pre tribúnu a sociálneho zariadenie.

V územnom pláne navrhujeme nové plochy pre rekreačné účely v západnej časti obce (oddychovú zónu a parkovú zeleň). Navrhovaná plocha je 1,0 ha. Vo východnej časti je navrhovaná plocha pre zimné športy (lyžiarske stredisko – vleky, ubytovacie, stravovacie a sociálne vybavenie, parkovacie plochy) o rozlohe 20 ha.

4.1.2 Zdravotníctvo

Zdravotnícke služby sa v riešenom území poskytujú v objekte zdravotného strediska. Nachádza sa to ambulancii praktického lekára, ambulancia stomatológa a lekáreň.

4.1.3 Sociálna starostlivosť

Obec nemá žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti. Zariadenie opatrovateľskej služby je v okresnom meste Sobrance. Opatrovateľská služba v rodinách sa v súčasnosti zabezpečuje prostredníctvom obce, ktorá poskytuje pomoc občanom.

4.1.4 Služby**4.1.4.1 Maloobchodné zariadenie**

Obchodné služby sú poskytované v súkromných predajniach (maloobchodné zariadenia potravín a rozličného tovaru). V objekte COOP Jednota sú potraviny a pohostinstvo

Návrh

Maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci. Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a úpravy spevnených plôch a okolia.

Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia, zariadenia spotrebného tovaru a elektroniky) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využívaním, alebo účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity. Ostatné výrobné služby a výkup druhotných surovín v obci nenavrhujeme.

Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a terénne a sadové úpravy okolia.

4.1.5 Správa, verejná správa, inštitúcie**Samospráva**

Obecná samospráva obce sídli v účelovom objekte. Zastavaná plocha objektu je 1176 m², plocha pozemku je 3367 m². Objekt je dvojpodlažný. Postavený je v 80 r.. Napojený je na prívod vody, elektriny. Odkanalizovanie je do žumpy. V pôsobnosti obce je starostlivosť o verejné priestranstvá, zeleň, čistotu, zber komunálneho odpadu, činnosť územného plánovania, miestneho rozvoja, bývania, zariadení služieb sociálnej starostlivosti, kultúry. Počet zamestnancov 3.

Návrh

Navrhujeme budovu obecného úradu spolu s kultúrnym domom na komplexnú rekonštrukciu:

- zmodernizovanie zázemia obecného úradu, klubových priestorov a kultúrneho domu – kuchyňa, šatne, sociálne zariadenie a pod.. Kapacita 200 stoličiek sály kultúrneho domu bude postačovať.

4.1.6 Ostatné zariadenia*Pošta,*

Objekt pošty sa nachádza v strede obce pri ceste II/566. V návrhovom období je potrebná rekonštrukcia objektu pošty.

Hasičská zbrojnica,

Objekt hasičskej zbrojnice sa nachádza v strede obce pri zdravotnom stredisku. Priamo v obci pôsobí „Dobrovoľný hasičský zbor“. V návrhovom období je potrebná rekonštrukcia objektu hasičskej zbrojnice.

Dom smútku,

Novopostavený domu smútku s kapacita 50 miest, zastavaná plocha 130 m².

Čistička odpadových vôd,

V južnej časti zast. územia je navrhovaná plocha pre ČOV (čističku odpadových vôd).

4.1.7 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Nasledovnou štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti:

<i>občianska vybavenosť</i>	<i>poznámka</i>
Materská škola	Objekt kapacitne vyhovuje. Vo výhľadovom období je potrebná rekonštrukcia.
Základná škola	Objekt kapacitne vyhovuje. Vo výhľadovom období je potrebná rekonštrukcia.
Obecný úrad Kultúrny dom	Objekt kapacitne vyhovuje, vo výhľadovom období navrhujeme objekt na komplexnú rekonštrukciu
Pravoslávny chrám	Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Gréckokatolícky chrám	Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Farský úrad	Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Zdravotné stredisko	Objekt kapacitne vyhovuje. Vo výhľadovom období je potrebná rekonštrukcia.
Pošta	Komplexná rekonštrukcia
Hasičská zbrojnica	Komplexná rekonštrukcia
Cintorín	Objekt kapacitne vyhovuje
Dom smútku	Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Futbalový areál	Navrhované odstavné plochy, plocha pre tribúnu a soc. vybavenie
Rekreačný areál (západná časť)	Navrhovaná rekonštrukcia požiarnej nádrže, oddychové plochy, ihriská pre loptové hry, tenis, detské ihriská, futbal apod. Navrhovaná celková plocha 1,0 ha
Areál pre zimné športy (východná časť)	Lyžiarske stredisko – vleky, ubytovacie, stravovacie a sociálne vybavenie, parkovacie plochy) o rozlohe 20 ha.
Služby, komerčná vybavenosť	Komerčná vybavenosť má v obci dostatočné plochy, nové plochy je možné zriadiť v rodinných domoch
Čistiareň odpadových vôd	navrhovaná plocha technickej vybavenosti

Obec Ruská Bystrá**4.1.8 Občianska vybavenosť****4.1.8.1 Školstvo a výchova**

V riešenom území sa nenachádzajú objekty zariadení predškolskej výchovy a základného školstva. Vo výhľadovom období sa

nenavrhujú.

4.1.8.2 Kultúra a osвета

Možnosti kultúrneho využitia občanov obce sú pomerne dobré. V severnej časti obce sa nachádza objekt kultúrneho domu s kapacitou 50 stoličiek, s kuchyňou a soc. zariadením. Kapacitne bude objekt postačovať aj vo výhľadovom období.

Návrh

Navrhujeme budovu kultúrneho domu spolu na komplexnú rekonštrukciu:

- zmodernizovanie zázemia priestorov kultúrneho domu – kuchyňa, šatne, sociálne zariadenie a pod.. Kapacita 50 stoličiek sály kultúrneho domu bude postačovať.

4.1.8.3 Cirkevné zastúpenie

V strede obce je Drevený kostol gréckokatolíckej cirkvi –kostol Sv. Mikuláša (č. ÚZPF 86/0). Pochádza z roku 1720 –1730. Trojpriestorová drevená budova má šindľovú strechu. Kostol má dve veže, jednu z nich situovanú na západ, druhú omnoho menšiu na východ. Obidve veže sú zakončené krížmi. Na západnej strane je strecha predĺžená, podopretá zvislými drevenými stĺpmi a tvorí tak zastrešený priestor pred dverami. V interiéri je loď oddelená od babinca (priestor pod veľkou vežou, prvá miestnosť za vstupnými dverami) drevenou stenou zdobenou drevorezbami. Bohato zdobený barokový ikonostas a oltár pochádzajú z prvej polovice 18. storočia. Z dôvodu nedostatku miesta sú krajné ikony umiestnené na stenách. Cárska brána (v strede ikonostasu) je zo 17. storočia. Sú na nej ikony štyroch evanjelistov a ikona Zvestovania.

V roku 2008 bolo osem historických drevených kostolíkov, nachádzajúcich sa na severovýchode Slovenska, zapísaných do zoznamu UNESCO. Do zoznamu UNESCO bol zapísaný drevený kostol aj v Ruskej Bystré .

Kostol gréckokatolíckej cirkvi postavený je v roku 1844. Je to jednolodňová stavba s polkruhovým uzáverom presbytéria a do štítového priečelia vstavanou vežou. Hrany veže sú skosené po celej dĺžke a veža je zakončená barokovou cibulovitou laternou strechou. V rokoch 1993 – 95 bol komplexne obnovený. Objekt je oplotený. Pri chráme sa nachádza farský úrad.

Kostol pravoslávnej cirkvi bol postavený v roku 1994. Chrám je zasvätený sv. Rastislavovi, kniežatu Veľkomoravskému. V roku 1995 bola pri chráme postavená zvonica. Farnosť pravoslávnej cirkvi je v obci Inovce.

Návrh

Cirkevný objekt je po stavebno technickom stave vyhovujúce.

4.1.8.4 Cintorín

V severnej časti sa nachádza cintorín. Rozloha cintorína je 0,3 ha.

Návrh

Plocha cintorína je postačujúca aj pre výhľadové obdobie. Pásmo hygienickej ochrany je 50 m od oplotenia navrhované cintorína v zmysle § 33 odst. 4. zákona 470/2005.

4.1.8.5 Šport

Športové zariadenia

Športová vybavenosť v obci nie je dostatočná. V južnej časti zastavaného územia sa nachádza plocha ihriska.

Návrh

V územnom pláne navrhujeme novú plochu pre rekreačné a športové účely pri objekte kultúrneho domu (amfiteáter, oddychovú zónu, parkovú zeleň a viacúčelové ihrisko). Navrhovaná plocha je 0,4 ha.

4.1.9 Zdravotníctvo

Zdravotnícke služby sa v riešenom území nenachádzajú ani sa vo výhľadovom období nenavrhujú. Nachádza sa to ambulancia praktického lekára, ambulancia stomatológa a lekáreň.

4.1.10 Sociálna starostlivosť

Obec nemá žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti. Zariadenie opatrovateľskej služby je v okresnom meste Sobrance.

Opatrovateľská služba v rodinách sa v súčasnosti zabezpečuje prostredníctvom obce, ktorá poskytuje pomoc občanom.

4.1.11 Služby

4.1.11.1 Maloobchodné zariadenie

Obchodné služby sú poskytované v súkromnej predajni (maloobchodné zariadenie potravín, rozličného tovaru a pohostinstva).

Návrh

Maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci. Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a úpravy spevnených plôch a okolia.

Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia, zariadenia spotrebného tovaru a elektroniky) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využívaním, alebo účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity. Ostatné výrobné služby a výkup druhotných surovín v obci nenavrhujeme.

Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a terénne a sadové úpravy okolia.

4.1.12 Správa, verejná správa, inštitúcie

Samospráva

Obecná samospráva obce sídli v účelovom objekte. Zastavaná plocha objektu je 100 m², plocha pozemku je 180 m². Objekt je dvojpodlažný. Postavený je v 80 r.. Napojený je na vlastnú studňu, žumpu a elektrinu. V pôsobnosti obce je starostlivosť o verejné priestranstvá, zeleň, čistotu, zber komunálneho odpadu, činnosť územného plánovania, miestneho rozvoja, bývania, zariadení služieb sociálnej starostlivosti, kultúry. Počet zamestnancov 1.

Návrh

Navrhujeme budovu obecného úradu komplexnú rekonštrukciu:

- zmodernizovanie zázemia obecného úradu, sociálne zariadenie a pod..

4.1.13 Ostatné zariadenia

Hasičská zbrojnica,

Objekt hasičskej zbrojnice je súčasťou objektu obecného úradu. V návrhovom období je potrebná rekonštrukcia objektu hasičskej zbrojnice.

Dom smútku,

V severnej časti pri areáli cintorína je navrhovaná plocha domu smútku. Kapacita 50 miest, zastavaná plocha 180 m².

Čistička odpadových vôd,

Vo východnej časti zast. územia je navrhovaná plocha pre ČOV (čističku odpadových vôd).

4.1.14 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Nasledovnou štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti:

občianska vybavenosť	poznámka
Kultúrny dom	Objekt kapacitne vyhovuje, vo výhľadovom období navrhujeme objekt na komplexnú rekonštrukciu
Obecný úrad Hasičská zbrojnica	Objekt kapacitne vyhovuje, vo výhľadovom období navrhujeme objekt na komplexnú rekonštrukciu
Gréckokatolícky chrám	Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Cintorín	Objekt kapacitne vyhovuje
Dom smútku	navrhovaná plocha pre občianske vybavenie
Areál oddychu, športu	navrhovaná plocha pre občianske vybavenie
Služby, komerčná vybavenosť	Komerčná vybavenosť má v obci dostatočné plochy, nové plochy je možné zriadiť v rodinných domoch
Čistiareň odpadových vôd	navrhovaná plocha technickej vybavenosti

4.2 VÝROBNÉ ÚZEMIA

4.2.1 Výroba

V obciach sa nenachádzajú ani sa nenavrhujú výrobné plochy.

4.2.2 Lesné hospodárstvo

Lesné porasty sa rozprestierajú k.ú. Podhorod' na ploche 945,94 ha. Z celkovej výmery k.ú. 1660,85 ha čo predstavuje lesnatosť 57 %.

Lesné porasty sa rozprestierajú k.ú. Ruskej Bystrej zaberajú 722,1926 ha. Z celkovej výmery k.ú. 1195,8060 ha čo predstavuje lesnatosť 60 %.

Porasty spadajú do LC Sobrance, čiastočne urbáriátov a predstavujú kategóriu hospodárskych lesov s hlavnou produkciou drevnej hmoty. Ide prevažne o druhovú skladbu v zastúpení buk, dub, hrab, miestami javor, borovica, v brehových porastoch potokov najmä jelša, vrbý a miestami lieska. Plnia najmä pôdoochrannú funkciu. Prechod medzi lesom a PPF nie je všade jednoznačný a presne ohraničený. Terasy, kde pastviny neboli dlhšiu dobu ošetrované, začínajú postupne zarastať drevinami a krovínami. Prechod medzi poľnohospodárskou pôdou a lesom je pozvoľný.

Výmera jednotlivých jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) podľa Lesného hospodárskeho plánu (LHP) na Lesnom hospodárskom celku (LHC) Sobrance, platného na obdobie rokov 2010 – 2019 vznikli nové pojmy Lesný celok a Vlastnícky celok.

V k.ú. obce Podhorod' sa nachádzajú nasledovné subjekty vlastníace resp. obhospodarujúce lesné pozemky:

- Lesný celok (LC) Porúbka a Hlivišťa neštátne – vlastníaci celok (VC) Pozemkové spoločenstvo Poľany – 297,34 ha.
- VC Pozemkové spoločenstvo urbáriátu a pasienkov Podhorod' – 217,174 ha.
- Lesný celok (LC) Hlivišťa o celkovej výmere 255,73 ha – vlastníak – SR – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR š.p. B. Bystrica, Odšt. závod Sobrance.
- Lesný celok (LC) Ubl'a o celkovej výmere 175,70 ha – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR š.p. B. Bystrica, Odšt. závod Sobrance.

V k.ú. obce Ruská Bystrá sa nachádzajú nasledovné subjekty vlastníace resp. obhospodarujúce lesné pozemky:

- Lesný celok (LC) Remetské Hámre a Ubl'a neštátne – VC Urbárska spoločnosť Ruská Bystrá – výmera 122,80 ha.
- Lesný celok (LC) Porúbka a Hlivišťa neštátne – VC Pozemkové spoločenstvo urbáriátu a pasienkov Podhorod' – 1,09 ha.
- Lesný celok (LC) Lesy Rem. Hámre o celkovej výmere 0,53 ha – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR š.p. B. Bystrica, Odšt. závod Sobrance.
- Lesný celok (LC) Lesy Hlivišťa o celkovej výmere 1,81 ha – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR š.p. B. Bystrica, Odšt. závod Sobrance.
- Lesný celok (LC) Ubl'a o celkovej výmere 595,96 ha – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR š.p. B. Bystrica, Odšt. závod Sobrance.

Lesné pozemky štátne a lesné pozemky neznámych vlastníkov spravujú a obhospodarujú Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, Odštepný závod Sobrance.

Návrh

V návrhu ÚPN-O sa neuvažuje so záberom lesných pozemkov na výstavbu. Navrhované turistické a cyklistické komunikácie sú po jestvujúcich lesných komunikáciách. Návrh rešpektuje požiadavky na ochranu LP v zmysle § 5 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

4.2.3 Poľnohospodárstvo

V južnej časti obce, kde sa nachádza areál poľnohospodárskeho družstva PD Choňkovce. Spoločnosť sa zaoberá chovom hovädzieho dobytky a využíva poľnohospodársku pôdu.

Riešené územie obce je z geomorfologického hľadiska súčasťou Vihorlatských vrchov, ktoré je v rámci širšieho okolia urbanizované a stredne intenzívne až intenzívne využívané poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Súčasná štruktúra krajiny je výsledkom dlhodobého antropického tlaku na krajinu, kde z pôvodne zalesneného územia bola krajina fragmentovaná na časti urbanizované (sídla a plochy dopravy), poľnohospodársky využívané plochy (orná pôda, lúky, pasienky, ovocné sady), plochy lesa, plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ostatné plochy, vodné plochy. Sumárne možno konštatovať, že sa v širšom okolí

striedajú prvky poľnohospodárskej, sídelnej a rekreačnej krajiny.

ruh pôdy- Podhorod'	1994		2003	
	ha	%	ha	%
oľnohospodárska pôda	623,96	37,57	523,32	31,51
oľnohospodárska orná pôda	61,95	3,73	434,20	26,14
oľnohospodárska pôda-zahrady	18,75	1,13	18,58	1,12
oľnohospodárska pôda-ovocný sad	8,05	0,48	8,06	0,48
oľnohospodárska pôda-trvalý trávny porast	416,22	25,06	453,25	27,29
epoľnohospodárska pôda	1136,91	8,24	1137,56	68,49
epoľnohospodárska pôda- lesný pozemok	939,25	56,55	945,93	56,95
epoľnohospodárska pôda- vodná plocha	11,37	0,68	11,48	0,69
epoľnohospodárska pôda-zastavaná plocha nádvorie	14,72	0,89	25,98	1,56
epoľnohospodárska pôda- ostatné plochy	171,57	10,33	154,17	9,28
elková výmera obce	1660,89	100,00	1660,9	100,00

ruh pôdy- Ruská Bystrá	1994		2003	
	ha	%	ha	%
oľnohospodárska pôda	464,69	39,46	454,59	37,99
oľnohospodárska orná pôda	3,41	0,29	3,41	0,29
oľnohospodárska pôda-zahrady	30,36	2,58	30,35	2,54
oľnohospodárska pôda-ovocný sad	0,00	0,00	0,00	0,00
oľnohospodárska pôda-trvalý trávny porast	420,92	35,74	420,82	35,17
epoľnohospodárska pôda	723,05	61,39	741,85	62,00
epoľnohospodárska pôda- lesný pozemok	696,46	59,13	722,89	60,42
epoľnohospodárska pôda- vodná plocha	1,53	0,01	1,65	0,14
epoľnohospodárska pôda-zastavaná plocha nádvorie	5,39	0,46	15,02	1,25
epoľnohospodárska pôda- ostatné plochy	19,67	1,67	2,29	0,19
elková výmera obce	1177,74	100,00	1196,46	100,00

Návrh

Živočišnu výrobu v prípade záujmu rozširovať na jestvujúcom hospodárskom dvore v smere od obce.

Rastlinnú výrobu uskutočňovať v súlade s požiadavkami na zvyšovanie ekologickej stability územia - viď návrh opatrení v kapitole Kostra ÚSES.

Navrhuje rozvoj, resp. stabilizáciu existujúcich hospodárskych subjektov, malých remeselných prevádzok na území obce.

4.3 CESTOVNÝ RUCH, REKREÁCIA, TURISTIKA A KÚPEĽNÍCTVO

4.3.1 Rekreácia

Do katastra obcí nezasahuje žiadna oblasť cestovného. V turistike sú široké možnosti realizácie vo všetkých vekových kategóriách v okolí Morského oka, Sninského kameňa, vodnej ploche Vyšná Rybnica, Zemplínskej Šíravy a Vihorlatu.

4.3.2 Kúpeľné, alebo iné významné priestory

V kat. území obce sa nenachádzajú.

Návrh

Všeobecne potenciál cestovného ruchu (CR), resp. vidiecku turistiku v území predstavujú 3 druhy Navrhujeme rozvoj doplnkových funkcií v riešených obciach:

- obce majú predpoklady sekundárneho rozvoja aktivít CR, využitie staršieho bytového fondu (formou prestavby a rekonštrukcie) so zachovaním prvkov pôvodnej regionálnej architektúry (napr. ubytovacie, stravovacie zariadenia, agroturistika). Viazaný na prevažne prírodné prostredie (klíma, morfológia terénu, podiel vodných plôch, podiel zalesnených plôch a pod.). Viazaný na prevažne umelo vytvorené prostredie (objekty stavebnej činnosti, kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR a pod.),
- potenciál viazaný na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

Významný podiel v dopravnej obsluhu územia bude mať pešia, turistická a cyklistická trasa:

Navrhovanú cyklistickú trasu je možné napojiť na pripravované cyklistické trasy:

- Trasa Morské oko – Remetské Hámre – Vyšná Rybnica – Vyšné Remety – Porúbka pod Vihorlatom – Jovsa – Hnojné – Závadka – V. Revišťa – Blatné Remety.
- Na túto trasu je navrhovaná trasa, ktorá sa odkláňa v obci Ruský Hrabovec v smere k obci Inovce až do obce Podhorod'. Je to trasa Dúbrava – Podhorod' – Choňkovce (dĺžka trasy cca 10,2 km) s pokračovaním k obci Baškovce – Hlivišťa – Vyšná Rybnica – Remetské Hámre – Morské oko (dĺžka trasy cca 25,7 km).
- Trasa Blatné Remety, Bunkovce, Nižná Rybnica, Sobrance, Baškovce, Choňkovce, Podhorod', Ruský Hrabovec.

Trasa je veľmi dôležitým obohatením v Karpatskej cyklistickej cesty s odľahlým, ale kultúrne a prírodne veľmi príťažlivým regiónom – drevený kostolík v obci Ruská Bystrá, NKP v obci Podhorod', neopísateľná vyhládka na hradnom vrchu.

Obec Podhorod'

V západnej časti zastavaného územia pri toku Kadnianska, navrhujeme vodnú plochu pre rekreačné a športové využívanie. Na tomto území sa uvažuje so službami, športovými plochami, parkovou zeleňou.

Vo východnej časti k.ú. obce Podhorod' je navrhovaná rezervná plocha pre lyžiarske stredisko.

Obec Ruská Bystrá

V severnej časti zastavaného územia v areáli kultúrneho domu, navrhujeme plochu pre kultúrne a športové využívanie. Na tomto území sa uvažuje so športovou plochou (viacúčelové ihrisko), tribúna pre spoločenské aktivity a parková zeleň.

5. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Súčasný zastavaný územie obce je vymedzené hranicou, ktorá je zdokumentovaná v grafickej časti územného plánu vo výkrese č. 3, Komplexný urbanistický návrh, na mapových podkladoch v mierke 1:2000. Navrhované úpravy zastavaného územia obce, je riešené ako obalová krivka existujúceho intravilánu a navrhovaných funkčných rozvojových plôch, ktoré sú situované mimo súčasného intravilánu.

Zastavané územie obce v zmysle zákona č. 237/2000 Z.z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle MV SR č. 152/1996 Z.z., ktoré sú rozšírené o nové lokality:

Obec Podhorod'
Lokalita – Za zdravotnom stredisku - západ
Lokalita – Za kamienkom - západ
Lokalita – Prieluky / Rozptyl
Lokalita – Rekreačná športová plocha – západná časť k.ú.
Lokalita – Rekreačná športová plocha (lyžiarske stredisko) – východná časť k.ú.
Obec Ruská Bystrá
Lokalita – „Pod Dielom“ – západ
Lokalita – „Knianstvo“ – západ
Lokalita – Prieluky / Rozptyl
Lokalita – Kultúrna športová plocha – severná časť k.ú.

6. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

6.1.1 Ochranné pásma

V riešenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma ktoré je potrebné pri ďalšom územnom rozvoji obcí rešpektovať:

- Pásmo hygienickej ochrany 50 m od oplotenia cintorína sa stanovuje v zmysle § 16 odst.8 zákona 470/2005. Šírka ochranného pásma pohrebiska 50m sa nevyžaduje v zmysle § 33 odst. 4 zákona č.470/2005 pre pohrebiska zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005.
- Ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesného porastu v zmysle § 10 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
- 25 m cesta II. triedy od osi vozovky na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce,
- 20 m cesta III. triedy od osi vozovky na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce,
- ochranné pásmo elektrických zariadení:
- 20 m pre vzdušné VVN elektrické vedenie od 110 kV do 220 kV, na každú stranu od krajného vodiča.
- 15 m pre vzdušné VVN elektrické vedenie od 35 kV do 110 kV, na každú stranu od krajného vodiča.
- m vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, na každú stranu od krajného vodiča.
- m od transformovne VN/NN.
- 1 m závesné káblové vedenie.
- 2,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany,
- 1,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie do priemeru 500 mm od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany,
- 0,5 – 1,0 m od osi na každú stranu telekomunikačnej siete a diaľkového kábla,
- 10,0 m od brehovej čiary vodných tokov a pozdĺž bezmenných prítokov min. 5,0 m,
- čistička odpadových vôd,
- pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov PHO I – II
- ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky – v obci Ruská Bystrá (Drevený kostolík)

6.1.2 Chránené územia

Osobitne chránené časti prírody a krajiny

V k.ú. obcí sa nachádzajú nasledovné Územia európskej siete chránených území NATURA 2000:

- Navrhované územie európskeho významu (ÚEV) Morské oko (SKUEV0209) – 2.stupeň
- Chránené vtáčie územie Vihorlatské Vrchy - (SK CHVU035) – 1.stupeň ochrany

V k.ú. obcí sa nachádzajú nasledovné Chránené územia národnej siete chránených území:

- CHKO Vihorlat – 2. stupeň ochrany
- Prírodná rezervácia Lysá – 4. stupeň ochrany
- Regionálny biokoridor Popričný.
- Miestne biokoridory: popri potokoch –Sobranecky potok, potok Stežná, Kadianka, Žľabina, Luhy, Tichý a Hrabový potok

Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory

- Prieskumné územie „Ruská Bystrá“

7. RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

7.1.1 Riešenie záujmov obrany štátu

V k.ú. obcí sa nenachádzajú vojenské objekty. Pre záujmy obrany štátu nie sú limitované plochy pre rozvojové zámery rozvoja sídelnej štruktúry a priestorov v skúmanom území.

7.1.2 Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa pri územnom pláne obcí doložka civilnej ochrany nespracováva. Doložka je súčasťou územného plánu zóny.

7.1.3 Riešenie ochrany pred požiarmi

V obci Podhorod' a Ruská Bystrá je objekt hasičskej zbrojnice. Nároky na nové plochy a zariadenia neboli odborom hasičskej ochrany Okresného úradu v Michalovciach požadované.

Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom.

V území obce je riešené zásobovanie vodou z jestvujúcej a navrhovanej vodovodnej siete.

Požiarna potreba vody Q pož.

Podľa **STN 920400**, tabuľka 2, položka 2 (Nevýrobné stavby s plochou 120-1000m², výrobné stavby jednopodlažné do plochy 500m²) je potreba požiarnej vody 12,0 l/s. Podľa článku **3.2.** citovanej normy, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopné trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 12,0 l/s . 30 minút = 21 600 l = 21,6 m³.

7.1.4 Riešenie ochrany pred povodňami – obce Podhorod'

V k.ú. obce Podhorod' preteká tok Stežná s prítokmi. Cez zastavané územie obec preteká Sobranecký potok. Pri zdravotnom stredisku sa do Sobraneckého potoka vlieva potok Kadianka. Predmetné toky patria medzi vodné toky s dažďovo-snehovým typom odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra

Návrh

K.ú. Podhorod' nepatrí medzi územia výrazne ohrozované povodňami. Na jednotlivých lokalitách je zvýšené nebezpečenie podmáčania poľnohospodárskej pôdy. Vhodným opatrením na zlepšenie hydroekologického stavu územia a zvýšenie protipovodňovej ochrany je aj vytváranie retenčných priestorov (suchých poldrov), ktoré umožňujú odvedenie prívalových vôd. (sú to plochy spravidla využívané ako TTP a prirodzene oddelené od ostatného územia).

V rámci protipovodňových úprav sa v kat. území obce Podhorod' navrhuje (v zmysle „Štúdia možností riešenia protipovodňových opatrení v povodí Sobraneckého potoka – spracovateľ SVP š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice“:

- nad obcou Podhorod' je navrhovaná výstavba prehrádzok na potoku Kadnianska a Sobraneckom potoku s prítokmi.
- juhovýchodne od hranice k.ú. obce Podhorod' (v k.ú. obce Beňatina) je navrhované: Alt. č.3 vybudovanie dvoch poldrov a to na Sobraneckom potoku v profile pod pravostranným prítokom Dielovského potoka Choňkovce II. – P č.2 a na Beňatinskej vode v profile cca 1000 m nad jej ústím do Sobraneckého potoka Choňkovce III. – P č.3.

Navrhované protipovodňové opatrenia vyplývajú z jestvujúcich podkladov a nie je vylúčená ďalšia korekcia na základe podrobnejších analýz a prognóz (cit. zo Štúdia možností riešenia protipovodňových opatrení v povodí Sobraneckého potoka – spracovateľ SVP š.p. Banská Štiavnica – OZ Košice).

7.1.5 Riešenie ochrany pred povodňami – obce Ruská Bystrá

V k.ú. obce preteká tok Luh s prítokmi a tok Žľabina. Tok je v správe Lesy SR, š.p., odd. závod Sobrance.

Návrh

V rámci protipovodňových úprav sa na vodných tokoch v kat. území obce Ruská Bystrá navrhuje vyčistenie brehov a odstránenie vzrastlej a kríkovej zelene.

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze kanála voľný nezastavaný priestor šírky 10,0 m.

Ďalšie navrhované opatrenia v obidvoch obciach

V zmysle povodňového plánu obcí sú navrhované opatrenia na prevenciu a ochranu pred povodňami:

- a) odstraňovanie prekážok znemožňujúcich plynulý odtok vôd,
- b) narúšanie ľadových celín a záatarás,
- c) mimoriadna manipulácia na vodných stavbách ,
- d) uzavieranie prietrží,
- e) odvádzanie vôd zo zaplaveného územia,
- f) odvádzanie alebo odčerpávanie vnútorných vôd ,
- g) budovanie druhotných ochranných línii,
- h) provizórne sprietočnenie zanesených korýt vodných tokov,
- i) zriadenie provizórnych zanesených korýt vodných tokov,
- j) opatrenia proti späťmu vzdutiu vody na vyústených kanalizáciách a cestných priepustoch ,
- k) opatrenia na zamedzenie znečistenia vodného toku nebezpečnými látkami
- l) iné práce v zmysle § 10 zák. č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Ochranné pásmo

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze toku voľný nezastavaný priestor šírky 10,0 m a pozdĺž bezmenného toku min. 5 m.

8. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY

Katastrálne územie obce Podhorod' a Ruská Bystrá je situované v najvýchodnejšej časti Košického kraja, na hranici s Ukrajinou, v severovýchodnej časti okresu Sobrance. Podhorod' leží medzi východnými výbežkami Vihorlatu v nadmorskej výške okolo 339 m. Ruská Bystrá leží v horskom prostredí juhovýchodnej časti Vihorlatu, v nadmorskej výške okolo 450 m.

Riešený priestor podľa geomorfologického členenia SR (E. Mazúr, M. Lukniš) je súčasťou alpsko - himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincia Východné Karpaty, subprovincia Vnútrotné Východné Karpaty, Oblasť Vihorlatsko - gutínska, orografický celok Vihorlatské vrchy a podcelok Popriečny.

Riešené územia tvoria Vihorlatské vrchy, ktoré sú v prevažnej miere budované andezitmi a ryolitmi, tvoria severozápadnú záverečnú časť lineárneho radu malých stratovulkánov tiahnúcich sa až do Rumunska. Popriečny ako neorénny vulkanit v záujmovom území si zachoval svoju stratovulkanickú stavbu. Kvartér je tu zastúpený proluvialnými sedimentami. Tvoria prevážne mohutné periglaciálne kužele. Vyvíjali sa od spodného pleistocénu až do wurmského glaciálu. Litologickú výplň týchto sedimentov tvoria najmä andezity. Zaznamenaný je výskyt kvartérnych sedimentov – eolicko-deluviálne sprašové hliny. Rozlišujeme tri typy deluviálnych sedimentov – prevážne hlinité, hlinito kamenité a hlinito – kamenité – balvanité. Na záujmovom území sa v prevážnej miere vyskytuje prvý, menej druhý typ Vlastný masív Vihorlatu predstavuje asymetrickú hrasť so zvyškami vulkanických štruktúr vo vrcholových častiach. V severnej časti katastrálneho územia Inovce sú horniny magurského paleogénu reprezentované striedajúcimi sa vrstvami pestrofarebných ílovcov, pieskovcov a jednotkou tvorenou glaukonickými pieskovecami, sivomodrými bridlicami, hruborytmickým flyšom z masívnych pieskovcov a z lastúmatých rozpadaných slienitých bridlíc.

Riešené územia obcí tvoria produkty neogénneho vulkanizmu. Charakterizujú ho dva typy vulkanickej aktivity vápenato-alkalickej povahy. Prvým je areálny typ dacitového až ryodacitového vulkanizmu (spodný bádén), ktorého produkty sa vyskytujú obmedzene. Druhým typom je bazaltovo-andezitový až andezitový vulkanizmus typu vulkanického oblúka (stredný sarmat-spodný panón), ktorý je charakteristický väčším počtom andezitových stratovulkánov a vulkánov. Sú viazané na dva zlomové systémy. Na severovýchodnom okraji zlomového systému sz.-jv. smeru, obmedzujúci graben rovnakého smeru, je situovaný stratovulkán Popriečny.

Areálny typ dacitového až ryodacitového vulkanizmu spodného bádenu reprezentujú ryodacitové hrabovské tufy. Litologicky sú tufy jemnozrné, prevažne aleuriticko-pelitické, svetlosivej až zelenkastej farby. V spodnej časti vystupujú stredno- až hrubozrné tufy s fragmentmi pemzy, kryštaloklastmi biotitu a živcov. Ojedinele sú prítomné aj zrná granátu. Primárny charakter tufov zastierajú procesy bentonitizácie a zeolitizácie.

Ďalší typ vulkanickej aktivity reprezentuje bazaltovo-andezitový až andezitový vulkanizmus typu vulkanického oblúka. Táto aktivita pokračovala v strednom-vrchnom sarmate prienikom ryodacitových telies, ktoré prerážajú paleogénne sedimenty. Jedno z týchto telies vystupuje severovýchodne od obce Beňatina. Teleso tvorí svetlý autometamorfovaný ryodacit s akcesorickým granátom. Po okrajoch telesa je vyvinutá brekcia s fragmentmi sklovitého ryodacitu v ílovito-piesčitom matrice. Na začiatku vrchného sarmatu vulkanickú aktivitu charakterizujú na povrch vystupujúce, morfológicky výrazné telesá. V rámci komplexu sú zahrnuté extrúzivne telesá amfibolicko-hyperstenických andezitov, hyperstenických andezitov s akcesorickým augitom a amfibolom, augiticko-hyperstenických andezitov a tiež s nimi späté priechody do extrúzivných brekcií.

Obdobie vrchného sarmatu až spodného panónu dominantne reprezentujú andezitové stratovulkány. Všeobecným znakom tejto vulkanickej aktivity je jej prevažne explozívny začiatok s postupným narastaním a prechodom do efúzívnej aktivity. Skončenie je charakterizované prienkami intrúzívnych telies v centrálnych zónach stratovulkánov. Jednotlivé stratovulkány sa dajú dobre definovať centrálnymi zónami s reliktmi vulkanických kužeľov a hydrotermálne premenenými horninami s intrúziami andezitových a dioritových porfýrov, prechodnými vulkanickými zónami tvorenými vulkanickým plášťom a periférnymi vulkanickými zónami, tvorenými prevažne redeponovanými pyroklastikami a epiklastikami.

V širších vzťahoch riešeného územia môžeme spomenúť, že východná reťaz sz.-jv. smeru zahŕňa morfológicky izolované stratovulkány Popriečny, Diel a Morské Oko. Každý z týchto stratovulkánov reprezentujú vyčlenené vulkanické formácie. Stratovulkán Popriečny charakterizuje spodná formácia Popriečny a vrchná formácia Petrovce. Formáciu Popriečny reprezentujú najmä pyroklastické brekcie a autochtónne aglomeráty v striedaní s lávovými prúdmi afanitického až strednoporfýrického pyroxenického andezitu, ale aj redeponovanými pyroklastickými a epiklastickými uloženinami. Vo vrchnej formácii Petrovce dominuje efúzívna aktivita, pričom jednotlivé lávové prúdy stredno- až hruboporfýrických pyroxenických a leukokratických andezitov vyplňajú erodované paleoúdolia v smere na juhozápad.

Väčšinu zo spomínaných stratovulkánov charakterizujú na báze produkty explozívnej aktivity ukladané do fluviálno-limnického prostredia, ktoré sú neskôr prekryté produktmi efúzívnej aktivity (dominantne ukladané v terestrickom prostredí). Kvartérne sedimenty vystupujú v horskej časti Vihorlatských vrchov, kde ich reprezentujú najmä hlinito-kamenité sedimenty pleistocénu a holocénu. V podhorskej časti Vihorlatských vrchov sú značne

rozšírené pleistocénne deluviálno-fluviálne sedimenty, fluviálne, eolicko-deluviálne a proluviálne sedimenty. V ich horskej časti sú rozšírené aj soliflukčné a gravitačné sedimenty. Geomorfologické a geologické procesy počas kvartéru sformovali depresie a prepadliny, vyplnené najmä mocným súvrstvom fluviálnych a proluviálnych sedimentov.

Katastrálne územie obcí je bohaté na vodné toky a svojou zložitou plne zodpovedá konfigurácii terénu. Riešené územie spadá do úmoria Čierneho mora a je odvodňované povodím Tisy, do ktorého patrí i sústava Bodrogu. Doliny sú bez výrazných riečnych nív. Riečna sieť je stromovitá až peristá. Nápadným znakom reliéfu sú ostré erózne zárezy v pramenných častiach tokov a jarky svedčiace o vlne spätnej erózie vplyvom tektonického zdvihu územia. Zo svahov Popričného v riešenom území obce Podhorod' stekajú významné potoky Sobranecký potok, potok Stežná, Kadnianka. Zo svahov obce Ruská Bystrá stekajú významný potok Luhy, Žlabina, severným okrajom k.ú. Hrabový a Tichý potok. Režim všetkých tokov je podmienený kombináciou zdrojov, z ktorých sú toky dotované, a to atmosferickými zrážkami a podzemnými zdrojmi – jedná sa teda dažďovo-snehový typ odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra (odvádzajú zrážkové vody). Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri riešenej obce sú priaznivé podmienky na získanie zdrojov podzemných vôd. Celé pohorie Vihorlat patrí v súčasnosti medzi významné lokality akumulácie povrchových a podzemných vôd. Tento fakt bol potvrdený už aj v minulosti Nariadením vlády vtedajšej SSR zo 6. februára 1987 o prirodzenej akumulácii vôd v pohorí Vihorlat.

Podzemné vody

Do posudzovaného územia zasahuje hydrogeologický rajón VNP 100 Neovulkanity Vihorlatských vrchov. Rajón je budovaný vulkanickými horninami prevažne andezitmi rôzneho petrografického typu, ktoré sa striedajú s vulkanoklastickými horninami. Charakter a stupeň zvodnenia hornín je premenlivý a závisí od priepustnosti hornín a od možnosti infiltrácie zrážkových vôd. Vulkanoklastické horniny sú málo priepustné a zvodnené. Časť rajónu v rámci posudzovaného územia je hydrogeologicky málo významná s využitelným množstvom podzemných vôd 0,50-0,99 l.s-1.km-2.

Hydrogeologické rajóny (HGR) v posudzovanom území

HGR	Názov HGR	Plocha (km ²)	Využiteľné množstvo podzemných vôd (l.s-1)	Odber (l.s-1)		Bilančný stav
				2001	2002	
VNP 100	Neovulkanity Vihorlatských vrchov	535,7	450,0	127,17	139,86	uspokojivý

Zdroj: SHMÚ Bratislava, 2002

Pôda

V katastrálnych územiach obce Podhorod' a Ruská Bystrá sú zastúpené hnedé lesné pôdy, občasne rankre. Hnedá lesná pôda má prívlastok od hnedej farby horizontu (B), produktu hnednutia, čo je súčasne najtypickejším znak týchto pôd. Vyvinutá je na rozličných pevných i sypkých horninách a rôznych geomorfologických tvaroch. Vyznačuje sa silným zvetrávaním primárnych silikátov a tvorbou ílových minerálov. Zmitostne a minerálnym zložením závisí od materskej horniny. Biotická aktivita je slabá až silná a značne ovplyvňuje morfológiu predovšetkým horizontu A.

Rankrová pôda v riešenom území tvorí subtyp rankrová pôda andosolová. Tento subtyp má vysokú akumuláciu humusu v celom profile. Vyvinul sa na andezitových aglomerátových tufoch. Má vysoký obsah skeletu, je štruktúrny, kyprý, prevzdušnený a priepustný.

Vlastné svahové polohy Vihorlatu pokrývajú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy hlinité a piesčito-hlinité. Vývoj pôd, okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď.

Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčné kategórie) ide v rámci záujmového územia celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní: na alúviu potokov a na málo sklonitom predhorí Vihorlatu zväčša ako orné pôdy, smerom k lesným komplexom pohoria sa zvyšuje zastúpenie trvalých trávnych porastov.

Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Podľa VÚPOP (Správa o stave životného prostredia SR v roku 2002) sa v riešených územiach obcí nachádzajú z hľadiska citlivosti a odolnosti poľnohospodárskych pôd voči kontaminácii prevažne pomerne odolné pôdy, v menšej miere je tu výskyt málo odolných citlivých pôd.

Odlíšnosť fyzikálno-mechanických vlastností a polohy na svahu (sklonitosť) jednotlivých pôdných predstaviteľov sa odráža v ich ohrozenosti vodnou eróziou a v náchylnosti na kontamináciu. Náchylnosť pôd na mechanickú (fyzikálnu) degradáciu súvisí

jednak s vlastnosťami pôd (zrornosť, obsah humusu, pôdna reakcia, atď.) a zároveň so spôsobom a intenzitou ich využívania (zhuťňovanie podorníčia ťažkou mechanizáciou, pokles humusu najmä v ornici vplyvom dlhodobého uprednostňovania priemyselných hnojív pred organickými, zvýšená plošná erózia). V severnej časti riešeného územia (Atlas krajiny SR, 2002) sa nachádzajú prevažne stredne až slabo odolné pôdy proti kompaktii, v južnej časti ide o pôdy silne odolné proti kompaktii. Náchylnosť na vodnú eróziu determinuje sklonová expozícia a charakter vegetačného pokryvu (najmä prítomnosť súvislého lesného porastu). Podľa Atlasu krajiny SR sú vrcholové a svahové zalesnené polohy odolné voči vodnej erózii, poľnohospodársky obrábaná orná pôda na pahorkatine v predpolí Vihorlatu má strednú až stredne slabú odolnosť voči vodnej erózii.

Chemická degradácia pôd súvisí najmä so zmenou chemizmu pôd pod vplyvom priemyselných exhalátov alebo predstavuje trvalý slabý acidifikačný trend u pôd na kyslejších pôdovných substrátoch. Stav pôd sa vyhodnocuje v pravidelných päťročných cykloch Výskumným ústavom pôdovedectva a ochrany pôdy (VÚPOP).

Seizmicita územia

Geologicko-tektonická stavba a prejavy neotektonických /v období sarmat – kvartér/ pohybov v území majú veľký vplyv na seizmicitu územia. Záujmové územie je porušené početnými zlomovými systémami. Za potenciálne seizmický aktívne zlomy možno považovať Vihorlatský zlom. Na tento zlom je možné viazať aj ohnisko zemetrasení, ktoré boli lokalizované v nedávnej minulosti v tomto regióne. Hĺbka ohnisk zemetrasení je 3-13 km, magnitúda 5,01 – 5,7. Podľa pril. A/2 STN 73 0036 riešené územie, ktoré sa nachádza severne od seizmickej línie Vranov – Michalovce – Vyšné Nemecké, leží v oblasti s maximálnou seizmicitou do 6 st. stupnice MSK64.

Prírodné zdroje

Záujmové územie patrí medzi najväčšie povrchové vodné zdroje. Riešené územie je taktiež zaujímavé aj pre ochranu podzemných vodných zdrojov – nachádza sa v platí PHO 2. a 3.

V podhorí Vihorlatu juhozápadne od riešeného územia sa nachádzajú predpokladané termálne vody. Teplota termálnych vôd v hĺbkach 800 - 1500 m sa pohybuje od 34 do 95 °C. Táto časť územia z tohto hľadiska ako i z pohľadu využitia suchých termálnych hornín / v hĺbke 2000 m ich teplota dosahuje 150 - 200 st.C/ sa pokladá za perspektívnu oblasť netradičného zdroja energie. Juhovýchodne od k.ú. obce Podhorod', v katastri obce Beňatina sa nachádza kameňolom s výskytom andezitu, vypočítané zásoby – C2. V súčasnosti je opustený. V pohorí Vihorlat, mimo riešeného územia, v lokalite - A III, vymedzené územie – PP, kategória vypočítaných zásob – P, sa nachádza druh nerastu – Pb-Zn-Hg. V katastri obce Podhorod' a Ruská Bystrá je prieskumné územie – „Ruská Bystrá“, kategória vypočítaných zásob – P, sa nachádza druh nerastu – Au, Ag, Hg, Pb, Zn, Cd, Mo, Bi, Se, Sn.

Biotické faktory riešeného územia

Fytogeografické začlenenie územia a charakteristika flóry

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, J. in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), fytogeografického okresu Vihorlatské vrchy.

Na svahoch Vihorlatských vrchov sa stretávajú panónske, východokarpatské a západokarpatské druhy. Bukové lesy vo Vihorlate prevládajú. V nadmorskej výške nad 700 m sa miestami vyskytuje jedľa biela, smrek a borovica.

Predkladaná charakteristika rekonštruovanej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., Maglocký, 2002) ukazuje, že v riešenom území Inovce a jeho širšom okolí boli mapované tieto jednotky:

- Fs – podhorské bukové lesy
- F – bukové a bukovo-jedľové lesy
- Jm – javorové lesy v horských polohách
- Al – jelšové lesy na nivách podhorských a horských tokov
- C – dubovo – hrabové lesy karpatské

Fs – podhorské bukové lesy

Bukové lesy zaberajú na Slovensku okolo 50% plochy súčasných lesov. Polovica pripadá na bučiny v podhorskom výškovom stupni. Veľká časť plochy podhorských bučín leží v susedstve dubohrabových lesov. Táto jednotka zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka. Ekologickým znakom podhorských bučín je mierne vlhká pôda aj v lete a v období sucha. Prevládajú v nich stredné hlboké hnedé lesné pôdy, slabo až mierne prehumóznené. V stromovom poschodí prevláda buk lesný (*Fagus sylvatica*). Hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) sa udržiava vďaka svojej vysokej výmladnosti. V porastoch sa nachádza aj javor mliečny (*Acer platanoides*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Ako primiešané dreviny sú lípa malolistá (*Tilia cordata*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Pod zapojenými porastami podhorských bučín sa bukový opad ťažšie rozkladá – vzniká vrstva nadložného humusu, ktorý často bráni klíčeniu rastlín. V bylinnom podraze dominujú: ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), kostrava horská (*Festuca drymeja*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria*

bulbifera), bažanka trváca (*Mercurialis perennis*), smovník purpurový (*Prenanthes purpurea*) a iné.

F – bukové a bukovo-jedľové lesy

Mezotrofné a eutrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov spravidla s bohatým viacvrstvom bylinným podrastom tvoreným typickými druhmi s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, miernejších svahoch, na mierne hlbokých až hlbokých štruktúrnych, trvalo vlhkých pôdach s dobrou humifikáciou. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín. Pôdy sa vyznačujú priaznivými fyzikálnymi a chemickými vlastnosťami. Bývajú stredne hlboké, najčastejšie hlboké, zemina kyprá, štruktúrna, silne prehumóznená. Prevažne ide o hnedé lesné pôdy. Medzi najčastejšiu drevinu patrí buk lesný (*Fagus sylvatica*), ktorý je v optime a dosahuje mimoriadne dobrý vzrast a kvalitu. V menšom zastúpení sú dreviny: jedľa biela (*Abies alba*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Vzácné sa vyskytuje aj smrek obyčajný (*Picea abies*). Krovinné poschodie býva slabo vyvinuté, tvoria ho: baza čierna (*Sambucus nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), zemolez obyčajný (*Lonicera nigra*) a iné. Dominantami bylinnej vrstvy sú: lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), kozonoha hoscová (*Aegopodium podagraria*), žindava európska (*Sanicula europaea*), šalvia lepkavá (*Salvia glutinosa*), vranovec štvorlístý (*Paris quadrifolia*) a iné.

Jm – javorové lesy v horských polohách

Horské sutinové javorové lesy sú pokračovaním predchádzajúcej jednotky v horskom až vyššom horskom stupni v nadmorskej výške 900-1000 m. Sú typické pre širokochápaný okruh sutinových lesných spoločenstiev, viazaných na silne kamenisté až balvanovité sutiny. Pestrý geologický substrát s rozdielnym chemickým zložením nemá rozhodujúci vplyv na rozšírenie porastov tejto jednotky. Pôdy obsahujú hrubý skelet, sú plytké, slabo vyvinuté. Horské sutinové javorové lesy patria k dôležitej skupine účelových pôdochranných lesov. Prírodná obnova lesov prebieha slabo.

Významné sú tzv. sutinové dreviny, najmä javor horský (*Acer pseudoplatanus*), brest horský (*Ulmus glabra*), ku ktorým pristupuje jedľa biela (*Abies alba*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a buk lesný (*Fagus sylvatica*). Krovinná etáž je slabo vyvinutá. Okrem zmladzujúcich stromov ju tvorí: zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*) a ďalšie. V bylinnej vrstve prevládajú nitrátofilné, heminitrátofilné a humikolné rastliny pižmovka mošusová (*Adoxa moschatelina*), zádušník chlpatý (*Glechoma hirsuta*), pakost hnedočervený (*Geranium phaeum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), mesačnica trváca (*Lunaria rediviva*) a ďalšie.

AI – jelšové lesy na nivách podhorských a horských tokov

Patria k typickej formácii lesov na alúviách v podhorských a horských oblastiach. Druhovú zloženie súvisí s nadmorskou výškou a charakterom substrátu a jeho zavodnením. Typickým predstaviteľom sú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a jelša sivá (*Alnus incana*), vrba krehká (*Salix fragilis*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). Pre bylinné spoločenstvá sú typické kozonoha hoscová (*Aegopodium podagraria*) a perovník pštrosí (*Matteuccia struthiopteris*).

C – dubovo – hrabové lesy karpatské

Tieto mezofilné zmiešané lesy patria na Slovensku k najrozšírenejšej formácii, aj keď ich vnútorná štruktúra je na rôznych stanovištiach značne odlišná. Druhovú zloženie sa mení v závislosti najmä na klimatických pomeroch a vodnom režime stanovišta. V stromovom poschodí prevláda dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). Ďalšími druhmi sú: javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Krovinné poschodie tvoria najmä zimolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svib krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), vtáči zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*) a hloh (*Crataegus* sp.). Bylinné spoločenstvá sú zastúpené druhmi z asociácie Carici-pilosae carpinetum s dominantným výskytom ostrice chlpatéj (*Carex pilosa*), ďalej sú tu hviezdica veľkokvetá (*Stelaria holostea*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*) a kostihoj hluznatý (*Symphytum tuberosum*).

Vo Vihorlatských vrchoch nájdeme i viaceré vzácne a chránené rastliny. Sú to: kýchavica biela, kostihoj srdcovitý, prilbica jedovatá drsnoplodá, skopólia kránska, kostrava ovčia vihorlatská, tavolník prostredný, rozchodník ročný, bleduľa jamá, krivec tulcový. Lesy sú známe bohatým výskytom húb. Medzi vzácne druhy rastlín rastúcich v lese patria: iskerník karpatský, zvonček jedľový, perovník pštrosí, horec luskáčovitý, poniklec obyčajný, scila dvojlistá východná.

Zoogeografické začlenenie územia a charakteristika fauny

Podľa zoogeografického členenia Slovenska (Čepelák, J. in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do oblasti Východné Karpaty, východobeskydského obvodu, vihorlatského okrsku. Čez územie prebieha viacero hraníc areálov rozšírenia niektorých druhov živočíchov a vyskytuje sa tu aj niekoľko typických prvkov západokarpatských a východokarpatských elementov. Biotopy ľudských sídel a prídumových záhrad –synantropne druhy.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch prispievajú rozhodujúcou mierou k ekologickej rovnováhe v obehú látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým sa vytvárajú lepšie

podmienky pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Vzhľadom na to možno vo faune rozlíšiť z hľadiska zoogeografického tieto hlavné zložky: kozmopolitnú, holarktickú, paleoarktickú, európsko - sibírsku, karpatskú, ale i endemickú a reliktnú.

Z hľadiska zoogeografického zloženia fauny sa na území vyskytuje pestrá paleta živočíšnych druhov v malom od eurosibírskej zložky cez druhy európskeho rozšírenia, boreoalpínske, boreomontánne, po východoeurópske druhy listnatých lesov. Bežne v riešenom území vyskytuje zajac poľný bažant poľovný, smec lesný, jeleň lesný, diviak lesný. Zo vzácnych a chránených druhov tu žije rys ostrovid, vlk dravý, mačka divá, medveď hnedý, zubor hômy, výr skalný, sova dlhochvostá, orol krikľavý, kuna lesná a skalná, haja červená.

Pôvodné spoločenstvá fauny sa so zmenou prírodných podmienok prispôsobili, odsťahovali alebo vyhynuli. Dnes v krajine dominujú spoločenstvá TTP, krovín a ľudských sídiel. Prevládajú živočíšne spoločenstvá najmä lesov a lúk. K týmto zoocenózam možno priradiť z hľadiska vertebratologického aj zoocenózy neobrábaných plôch ako sú smetiská, násypy ciest, stavieb a pod. Charakteristickým znakom tohto biotopu je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté hlboké zásahy človeka do biocenóz. Väčšina druhovo suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zóocenózy, pôvodne obývala stepi. Preto aj adaptačný vývinový proces prebiehal pri nich z hľadiska požiadaviek, ktoré na ne kládlo dané prostredie. Jeho výsledkom je predovšetkým dokonalé farebné spĺyvanie s prostredím, ktoré zabezpečuje živočíchom ochranu pred predátormi.

Svojrážna a druhovo bohatá je fauna lúčnych a trávnatých biotopov. Charakteristické sú viaceré blanokrídlovce.

Pasport významných častí prírody a krajiny riešeného územia

Osobitne chránené časti prírody a krajiny

OBEC PODHOROD'

Veľkoplošné chránené územia:	- Chránená krajinná oblasť Vihorlat (2. stupeň)
Maloplošné chránené územia:	- Prírodná rezervácia Lysá (4. stupeň)
	- Prírodná pamiatka Podhorodský hradný vrch (zrušená ochrana PP vyhláškou č.1/2009)
Chránené stromy :	- nie sú vyhlásené
Časti prírody pripravované na ochranu:	- nie sú pripravované
Krajinársky hodnotná lokalita:	- Krajinný priestor dolín Podhorod'ská a Beňatínska voda

OBEC RUSKÁ BYSTRÁ

Veľkoplošné chránené územia:	- Chránená krajinná oblasť Vihorlat (2. stupeň)
Maloplošné chránené územia:	- nie sú vyhlásené
Chránené stromy :	- nie sú vyhlásené
Časti prírody pripravované na ochranu:	- nie sú pripravované
Krajinársky hodnotná lokalita:	- nie sú vyhlásené

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Vihorlat (2.stupeň).

Zasahuje čiastočne južnú časť k.ú. obce Ruská Bystrá a 90% k.ú. obce Podhorod' a širšie okolie riešeného územia. Vihorlat bol vyhlásený za CHKO dňa 28.12.1973, avšak vyhláškou z 19. apríla 1999 sa upravila výmera pôvodnej CHKO, v súčasnosti má výmeru 17 485,24 ha.

Rámec prírodných pomerov CHKO vytvára sopečné pohorie Vihorlat. Takmer stopercentná lesnatosť vlastného územia CHKO a dvojtretinové zastúpenie lesov vytvára podmienky na hlavnú hospodársku činnosť - lesné hospodárstvo. Celé územie CHKO je popretkávané značenými turistickými chodníkmi s rôznym bodom prevýšenia. Najnižšie položený bod na turistických chodníkoch je pri obci Remetské Hámre cca 250 m n.m., najvyšší bod na Vihorlate 1076 m n.m.

Z chránených druhov sa tu vyskytuje bleďuľa jamá karpatská, prilbica chľapatoplodá a iné. Najcharakteristickejšou rastlinou je zákonom chránená telekia ozdobná. Na severnej strane Vihorlatu rastú horské druhy ako napr.: soldanelka karpatská, kým na južných svahoch sa vyskytujú lesostepné spoločenstvá s teplomilnými druhmi. Celkove sa v CHKO vyskytuje okolo 35 druhov chránených rastlín. Vplyv Východoslovenskej nížiny a Východných Karpát sa prejavuje aj v zložení živočíšstva Vihorlatu. Vyskytuje sa tu vyše 2 000 druhov bezstavovcov. Zo stavovcov sú to napríklad mlok karpatský, mlok vrchovský, užovka stromová, ako aj takmer 100 druhov hniezdiacich vtákov napríklad bocian čierny, včelár obyčajný, orol krikľavý, hadiar krátkoprstý.

Prírodná rezervácia Lysý (4.stupeň ochrany).

Vyhlásená v r. 1993, výmera 3,95 ha. Rezervácia sa nachádza v južnej časti k.ú obce Podhorod' a zároveň v území s 2. stupňom ochrany v CHKO Vihorlat. Prírodná rezervácia je pozoruhodná izolovaným výskytom duba mnohoplodého (*Quercus polycarpa*) a vzácnymi lesnými a lesostepnými spoločenstvami. Jediná lokalita v CHKO s kamienkou modropurpurovou (*Buglossoides purpureocaeruleum*) a kosatcom trávolistým (*Iris graminea*).

Podhorodský hradný vrch

Bol vyhlásený v roku 1986 ako prírodná pamiatka. Výmera 2,03 ha. Je tu výskyt teplo a suchomilných spoločenstiev na vápencoch. Vyhláškou KÚŽP Košice č.1/2009 z 20. februára 2009 sa zrušuje ochrana prírodnej pamiatky Podhorodský hradný vrch.

Krajinný priestor dolín Podhorodská a Beňatínska voda

Priestor predstavuje prevažne lesné doliny na rozhraní orografických celkov Vihorlat a Popričný, vytvorené potokmi Podhorodská a Beňatínska voda, tečúcimi takmer súbežne východným okrajom pohoria Vihorlat a západným okrajom Popričného, rozdelené pretiahlym chrbátom komplexu Borola. Meandrujúce toky sprevádzajú súvislé, bohaté, pôvodné brehovité porasty a pásy lúk s rozptýlenými krovínami.

Územia NATURA 2000

Chránené vtáčie územia:

- CHVÚ Vihorlatské vrchy (SKCHVU 035)

Územia európskeho významu (ÚEV)

- ÚEV Morské oko (SKUEV0209)

Chránené vtáčie územie SK CHVÚ035 – Vihorlatské vrchy

CHVÚ SKCHVU 035 Vihorlatské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 195/2010 zo 16. apríla 2010 s účinnosťou 15.mája 2010 za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov sťahovaných druhov vtákov európskeho významu za účelom zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

CHVÚ Vihorlatské vrchy zasahuje celý kataster obce Podhorod'. Kataster obce Ruská Bystrá zasahuje južnú, juhozápadnú a severozápadnú časť. Celková výmera CHVÚ Vihorlatské vrchy je 53 944 ha. Územie sa v 1/3 prekrýva s CHKO Vihorlat a je tvorené mozaikou biotopov. Chránené vtáčie územia sú novou kategóriou chráneného územia v zmysle zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Vyhlásiť chránené vtáčie územia je povinnosťou Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) vyplývajúcou zo smernice Rady ES č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov, ktorá bola transponovaná do zákona. Účelom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu hadiara krátkoprstého (*Circaetus gallicus*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), výrika lesného (*Otus scops*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), výra skalného (*Bubo*), leleka lesného (*Caprimulgus europaeus*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), chriašteľa poľného (*Crex crex*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa prostredného (*Dendrocopos medius*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), muchárika bieločrúhého (*Ficedula albicollis*), muchárika červenohrdľého (*Ficedula parva*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), škovránoka stromového (*Lullula arborea*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), žlny sivej (*Picus canus*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), žltouchvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), pŕhľaviara čiernohlavého (*Saxicola torquata*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*) a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania.

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- Vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda hadiara krátkoprstého, sovy dlhochvostej, orla krikľavého, orla kráľovského, včelára lesného, orliaka morského, bociana čierneho, ak tak určí orgán ochrany prírody.
- Vykonávanie práva poľovníctva s výnimkou práv poľovnej stráže v blízkosti hniezda hadiara krátkoprstého, sovy dlhochvostej, orla krikľavého, orla kráľovského, včelára lesného, orliaka morského, bociana čierneho, ak tak určí orgán ochrany prírody.
- Budovanie a využívanie poľovného zariadenia a umiestnenie stavby v blízkosti hniezda hadiara krátkoprstého, sovy dlhochvostej, orla krikľavého, orla kráľovského, včelára lesného, orliaka morského, bociana čierneho, ak tak určí orgán ochrany prírody.
- Vykonávanie úmyselnej ťažby dreva v porastoch starších ako 50 rokov v čase od 1. marca do 30. júna v časti chráneného územia uvedeného v prílohe č.1.
- Odsťahovanie a poškodzovanie hniezdnych a dutinových stromov, druhov vtákov pre ktoré je CHVÚ vyhlásené, ak tak určí orgán ochrany prírody.

- f) V obnovovaných porastoch ponechanie menej ako 3 životaschopných stromov na 1 hektár obnovovanej etáže JPRL na dožitie.
- g) Odstraňovanie ojedinelých zlomov a suchých stromov, ktoré nemôžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov¹, nepredstavujú potenciálne nebezpečenstvo z hľadiska BOZP² a nebránia technologickému sprístupneniu porastu.
- h) Uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového a výberkového v ochranných lesoch.
- i) Likvidovanie krovín na hranici lesných pozemkov a v minimálne 10 metrovom priestore od tejto hranice s výnimkou obnovy lesa a jeho výchovy v prvej vekovej triede a s výnimkou približovania dreva v rámci ťažbových a pestovaných procesov v nevyhnutnej miere a údržby lesnej dopravnej siete.
- j) Úplný výrub krovín na pasienkoch (potrebné ponechať min. 1000m² krovín /ha).
- k) Rozorávanie trvalých trávnych porastov.
- l) Mechanizované kosenie trvalých trávnych porastov od okrajov do stredu na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha v období od 1. mája do 31. júla.

Zoznam prospešných činností pre chránené vtáčie územie

- a) Zachovanie súčasnej výmery trvalých trávnych porastov, extenzívne formy ich využívania, ako je kosba a pastva vo vhodných termínoch.
- b) Zakladanie trvalých trávnych porastov na ornej pôde poľnohospodárskeho pôdneho fondu.
- c) Kosba trvalých trávnych porastov a úhorov na poľnohospodárskom pôdnom fonde, trávnatých porastov na ostatných plochách v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny.
- d) Ponechávanie starých solitérnych stromov a ich skupín (vrátane suchých exemplárov), (dôležité hniezdne a potravné refúgiá ťaľovcov).
- e) Výsadba stromoradií, remíz, vetrolamov, alejí, brehových porastov na vhodných a vopred vytypovaných miestach a starostlivosť o ne v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny. Predovšetkým ak ide o rozvoľnenú štruktúru stromoradií, s voľným zápojom (medzernatým) medzi korunami stromov (rozvoľnené stromoradia, prevažne bez krovinného podrastu, k hniezdeniu obľubujú chránené druhy).
- f) Inštalácia umelých hniezdných podložiek a vtáčích búdok na dreviny v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny.
- g) Zaradenie osobitných agrotechnických postupov a opatrení pri hospodárení na poľnohospodárskom pôdnom fonde v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny (zaradenie medziplodín lebo úhorov do osevných postupov, obmedzenie prevracania pôdy orbou pri využití bezorebného siatia poľných plodín, obmedzenie a prípadne aj úplné vylúčenie používania pesticídov a podobne).
- h) Obnovovanie mokradí a starostlivosť o ne v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny.
- i) Podsadba krmných a úkrytových drevín (s kvetmi lákajúcimi hmyz, s bobuľovitými plodmi alebo husto otínených) do významných krajinných prvkov a starostlivosť o tieto dreviny.
- j) Predĺženie obnovnej doby lesných porastov na 40 a viac ročnú obnovnú dobu v lesných porastoch zaradených do kategórie hospodárskych lesov, znižovanie výmery obnovných prvkov a prechod na výberkový spôsob hospodárenia.

Územie európskeho významu – SKUEV0209 Morské oko

Zasahuje západnú časť katastrálneho územia obce Podhorod' a Ruská Bystrá. Jeho celková rozloha je 14 962,15 ha. Predmetom ochrany sú: dubovo-hrabové lesy lipové, lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, lipovo-javorové sutinové lesy, javorovo-bukové horské lesy, bukové a jedľové kvetnaté lesy, kyslomilné bukové lesy, neprístupné jaskynné útvary, prechodné rašeliniská a trasoviská, nížinné a podhorské kosné lúky.

V území európskeho významu SKUEV 0209 Morské oko ,sa nachádzajú tieto biotopy:

Ls5.1 Bukové a jedľovo bukové kvetnaté lesy

Mezotrofné a eutrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov spravidla s bohatým, viacvrstvovým bylinným podrastom tvoreným typickými lesnými sciofytnými s vysokými nárokmi na pôdne živiny.

Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy

Vysokobylinné, horské až vysokohorské javorovo - bukové lesy s prímiesou sutinových drevín, prípadne jedle a smrek na hrebeňových a svahových podhrebeňových, často sutinových stanovištiach.

Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou

Druhovo chudobné spoločenstvá na silikátových skalách v najvyšších polohách ako aj v nižších pohoriach. Prevládajú machové a lišajníkové synúzie. Ide o stanovišťa ohrozených a veľmi vzácných rastlinných druhov. Porasty sa nachádzajú aj na

extrémne suchých andezitových skalách, ktoré sa vyskytujú roztrúsene na skalných stanovištiach vo všetkých neovulkanických pohoriach.

Biotopy, ktoré sa nachádzajú v tesnej blízkosti záujmového územia:

Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská

Prechodné rašeliniská vytvárajú prechod medzi slatinami a vrchoviskami. Nachádzajú sa najmä na chudobných, alebo stredne bohatých geologických podkladoch.

Vo1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody

Štruktúrne jednoduché a druhovo chudobné rastlinné spoločenstvá stojatých alebo mierne tečúcich vôd.

Územia medzinárodného významu - nenachádzajú sa v riešenom území .

V rámci širšieho okolia lokality zámeru v scenérii krajiny dominuje masívny, kompaktný vulkanický komplex s plošne rozsiahlymi súvislými lesnými porastami Vihorlatských vrchov. V úpätnej časti je komplex lesných porastov v dotyku s poľnohospodársky využívanou pôdou (prevažne ako trvalé trávne porasty), ktorú dotvárajú prirodzené brehovité porasty a sprievodná vegetácia vodných tokov, umelé výsadby ovocných drevín okolo komunikácií (stromoradia), dreviny na plochách verejnej zelene v zastavanom území obce.

Významné krajinné prvky

Tvoria sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofonu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné plochy – významné krajinné prvky boli vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber ekologicky významných segmentov krajiny je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Riešené územie patrí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k územiu s 1. stupňom ochrany t.j. k územiu, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou boli vymedzené genofondovo významné lokality, ktoré v danom priestore predstavujú významné krajinné prvky:

- v strede obce Ruská Bystrá sa nachádza lokalita – areál dreveného kostolíka,
- v západnej časti katastra obce Ruská Bystrá a stredná časť kat. územie obce Podhorod' – Regionálny biokoridor POPRIČNY,
- CHKO Vihorlat

Významný krajinný prvok v k.ú. obce Podhorod' území tvorí **Sobranecký potok s prítokmi a potok Snežna a Kadnianka**. Významný krajinný prvok v k.ú. obce Ruská Bystrá území tvorí **potok Luhý s prítokmi a potok Žľabina**. Prirodzený tok s prítokmi lemujú zachovalé pásma aluviálnych lúk, plochy pasienkov a zvyšky lesných porastov. Brehy tokov sprevádzajú súvislé brehovité porasty s prevažne prirodzenou skladbou drevín. Zastúpené sú rastlinné spoločenstvá so psiarkou lúčnou, psinčekom poplázovým, rôznymi druhmi ostríc. Okrem toho územie predstavuje zvyšky pôvodných lúk – je významným biotopom pre zástupcov rôznych živočíšnych skupín.

V rámci širšieho okolia lokality zámeru v scenérii krajiny dominuje masívny, kompaktný vulkanický komplex s plošne rozsiahlymi súvislými lesnými porastami Vihorlatských vrchov. V úpätnej časti je komplex lesných porastov v dotyku s poľnohospodársky využívanou pôdou (prevažne ako trvalé trávne porasty), ktorú dotvárajú prirodzené brehovité porasty a sprievodná vegetácia vodných tokov, umelé výsadby ovocných drevín okolo komunikácií (stromoradia), dreviny na plochách verejnej zelene v zastavanom území obce.

8.1.1 Územný priemet zaťaženia prírody a krajiny

Pasport vybraných bariérových prvkov

V riešenom území Inovce sme zistili nasledovné negatívne javy a stresové faktory:

Primárne stresové faktory

- cestná doprava - líniová bariéra
- zastavané územie a obytné areály
- areál hospodárskeho dvora – k.u. obce Podhorod'
- konštrukcia elektrických stĺpov VN (vzdušné elektrické vedenia 22 kV s lineárne aj nelineárne usporiadanými konzolami)

Sekundárne stresové faktory

- vodná erózia v častiach terasovitého obhospodarovania pôdy

Náchylnosť sledovaného územia na veternú eróziu

Vodná erózia patrí v podmienkach Slovenska medzi najrozšírenejšie procesy degradácie pôdy. Postihuje prakticky dve tretiny územia - najmä pahorkatiny, kotliny, horské a podhorské polohy. Silnou a extrémnou vodnou eróziou je ohrozených 35 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Veternou eróziou sú intenzívnejšie postihované odlesnené územia v teplej suchej klimatickej oblasti so silnými vetrami, podmienkou je slabá ochrana pôdy vegetačným krytom (územia využívané ako orná pôda).

Na vzniku erózie sa podieľa niekoľko faktorov:

- zrážky a z nich vznikajúci povrchový odtok,
- geologické a pedologické pomery,
- morfológia územia,
- vegetačný kryt pôdy,
- spôsob využívania pôdy.

Náchylnosť (potenciál) na eróziu pôdy (charakter reliéfu a najmä jeho sklon, pôdotvorný substrát a pôdny kryt, klíma a spôsob využívania pôdy - orná pôda, trvalé trávne porasty, lesy, atď.) v reálnych podmienkach determinuje vodnú eróziu.

Časť územia v k.ú. obcí je čiastočne náchylná na výskyt vodnej erózie. Z hľadiska potenciálnej vodnej erózie pôdy (podľa Wischmeiera a Smitha) spracovanej kolektívom autorov (Šúri a kol. in Atlas krajiny SR) v závislosti od reliéfu riešeného územia je pre riešené územie v rámci 6 stupňovej škály kategorizácie (1 – žiadna alebo slabá, 2 – stredne silná, 3 – silná, 4 – veľmi silná, 5 – extrémna, 6 – katastrofálna) typický stupeň 2 a 3 pre pohorie Popričny a 1 a 2 pre pahorkatinový reliéf k.ú.. Podľa vyššie uvedeného kolektívu autorov v citovanej publikácii je z hľadiska aktuálnej vodnej erózie pôdy situácia nasledovná: zalesnené komplexy svahov a vrcholových polôh sú zaradené podľa kategorizácie v rámci 6 stupňovej škály (1 – žiadna alebo nepatrná, 2 – slabá, 3 – stredne silná, 4 – silná, 5 – veľmi silná, 6 – extrémna) do stupňov 1 a 2 (žiadna až slabá erózia), naproti tomu poľnohospodársky obrábaná orná pôda na pahorkatine zväčša do stupňov 3 a 4 (stredne silná až silná erózia).

Z vyššie uvedeného vyplýva vysoké riziko intenzívnej vodnej erózie na svahoch po odstránení lesného vegetačného krytu, ktorý v súčasnosti chráni pôdu pred odnosom vodnou eróziou.

8.1.2 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra, predstavuje celoplošné definovanie územia s aktualizovaným stavom reálnej štruktúry krajiny.

Riešené územie obcí Podhorod' a Ruská Bystrá je z geomorfologického hľadiska súčasťou Vihorlatských vrchov, ktoré je v rámci širšieho okolia urbanizované a stredne intenzívne až intenzívne využívané lesným hospodárstvom. Súčasná štruktúra krajiny je výsledkom dlhodobého antropického tlaku na krajinu, kde z pôvodne zalesneného územia bola krajina fragmentovaná na časti urbanizované (sídla a plochy dopravy), poľnohospodársky využívané plochy (orná pôda, lúky, pasienky, ovocné sady), plochy lesa, plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ostatné plochy, vodné plochy.

8.1.2.1 Priestorové vymedzenie ekologických zón

Priestorové vymedzenie ekologických zón vychádza z výstupnej interpretácie regionálneho územného systému ekologickej stability. Využila sa transformácia vybraných prvkov krajiny, ktoré sa vnímajú z pohľadu krajinskej ekológie ako prvky pozitívne a prvky negatívne. Je to priemet prvkov, ktoré charakterizujú hodnotu prírodnej a urbanizovanej krajiny. Na základe ich hodnotenia sú v krajine vytvárané priestory s osobitným režimom činnosti. Ako podklad pre priemet ÚSES boli využité prvky:

pozitívne:

- priestory štátnej ochrany prírody – CHKO Vihorlat, CHVÚ Vihorlatské vrchy
- priestory prvkov R-ÚSES
- priestory krajinársky hodnotné (interakčné prvky)
- priestory hodnotných lesných spoločenstiev
- priestory hydroekologicky významné

negatívne:

- priestory sústredenia infraštruktúry
- priestory hospodárskej výroby

Priemet týchto prvkov vytvára súčasne aj priestorové vymedzenie limitov v krajine. Kumuláciou alebo vzájomným prelínaním jednotlivých limitov sú v danom území vymedzené nasledujúce kvalitatívne priestory (zóny):

E - ekologicky hodnotná, ktorú charakterizujú pozitívne limity

Š - štandardná, charakteristická prelínaním pozitívnych a negatívnych limitov (s prevahou pozitívnych).

Výsledné členenie územia s priemetom R-ÚSES a chránených území slúži ako podkladová informácia o stave zaťaženia krajiny pre usmerňovanie rozvoja aktivít v hodnotenom území. Do ekologicky hodnotných priestorov je zaradené chránené územie – CHKO Vihorlat a CHVÚ Vihorlatské vrchy. V týchto priestoroch sa nachádza najzachovalejšie prírodné prostredie s miestnymi a regionálnymi biocentrami.

Pre jednotlivé uvedené priestory v k.ú. Podhorod' a Ruská Bystrá sa navrhujú nasledovné opatrenia a regulatívy:

1. Pre priestor E - ekologicky hodnotná krajina:

- zachovanie genofondu krajiny a kostry ekologickej stability s možnosťou vyhlasovania ďalších chránených území a areálov s cennými biotopmi a ich ochranných pásiem,
- zákaz pestovania a rozširovania nepôvodných druhov živočíchov a rastlín, nevnašať umelé prvky do krajiny (odvodňovanie, závlahy, regulácie vodných tokov...),
- príprava opatrení na elimináciu zhoršovania zdravotného stavu lesa
- preferovanie jemnejších foriem hospodárenia v lesoch (napr. clonný rub, prirodzená obnova lesa...), zlepšovanie technického zabezpečenia minimalizácie negatívnych vplyvov existujúcich aktivít na ŽP v priestore.

2. Pre priestor Š - štandardná krajina:

- biocentrá považovať za limit územného rozvoja,
- v lesnom hospodárstve preferovať pôvodné dreviny a obmedzovať veľkoplošné holoruby (resp. ich použitie konzultovať s orgánmi ochrany prírody), prechádzať na prirodzenú obnovu lesa podľa schválených lesných hospodárskych plánov,

V riešenom území boli za účelom spracovania krajinoekologického plánu obcí, pre definovanie vzájomných väzieb v krajine vyčlenené 3 základné krajinné typy krajinej štruktúry:

A. Poľnohospodárska krajina - agroekosystémy:

- orná pôda
- trvalé trávne porasty
- lesná drevinná vegetácia
- nelesná drevinná vegetácia /NDV/
- vodné toky
- mozaikové štruktúry

Orná pôda

V k.ú. území obce Podhorod' predstavuje orná pôda 81,95 ha. V k.ú. obce Ruská Bystrá predstavuje orná pôda 3,41 ha. Typický spôsob obrábania pôdy pre túto oblasť je terasovité obhospodarovanie. Vďaka konfigurácii terénu sú oráčky menšie a často kombinované s medzami a krovinnou vegetáciou. Skutočný podiel ornej pôdy je v súčasnosti zrejme menší, nakoľko došlo k preradeniu nevyužívaných plôch oráčín do ostatných plôch. Terén je v sledovanom území veľmi členitý a tak nedovoľuje rozvinutie veľkoplošného poľnohospodárskeho využívania.

Trvalé trávne porasty

Sú plochy fyziognomicky vzdialené od pôvodného vegetačného krytu, vyžadujú neustálu starostlivosť, od ktorej je závislý ich charakter. V k.ú. obce Podhorod' zaberajú 415,22 ha. V k.ú. obce Ruská Bystrá zaberajú 420,92 ha. Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, doterajšími intenzifikačnými zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerothermná vegetácia. Tieto plochy sú popísané ako ekologicky významné segmenty. TTP sú využívané hlavne na pasenie a kosenie. Časť TTP je zarastajúca krovinnými. Okrajové plochy majú charakter lesa s prevládajúcou drevinou breza, osika, solitéry buka, hraba, liesky.

Nelesná stromová a krovinná vegetácia

K charakteristickým dominantám územia obcí patria lesné lúky, ktoré vznikli odlesnením pôvodného lesného krytu, krovinaté pasienky a poľnohospodárske lúky. V opisovanom území sa nachádza väčšina zachovalých mokrých lúk a slatín. Pasienky a lúky pokrývajú predovšetkým trávnaté porasty sitín, porasty ostríc, bezkolencové lúky, metlicové porasty a porasty s ostricou Davallovou. Časté sú tiež porasty s prasličkou. Z bežnejších druhov týchto stanovišť napr. psinček poplazitý, pichliač potočný, túžobník brestový atď. V stromovom a krovitom podrate sú zastúpené druhy rodu svíb, javor poľný hladkoplodý, čremcha strapcovitá, lieska obyčajná, jaseň štíhly, krušina jelšová, kalina obyčajná, viaceré stromovité a krovinaté druhy vrb a hlohov.

Trávnaté návršie je porastené rozptýlenými staršími lipami, brezami pomiestne borovicami, ktoré majú značnú krajinársku hodnotu. Na krovitých svahoch prevláda spoločenstvo trnkových krovín – asociácia Roso-Prunetum.

Vody

Riešený priestor predstavujú aj lesnaté doliny s tečúcimi potokmi: Hrabinský potok, Tichý potok, potok Luhy, Žľabina potok, Sobranecký potok, potok Stežná a Kadianka. V riešenom území nepreteká vodohospodársky významný vodný tok. Súčasťou vodného hospodárstva sú aj úpravy vodných tokov, ktoré sa realizovali najčastejšie z dôvodov ochrany územia a obcí pred povodňami.

V predmetnom k.ú. sa melioračná sieť drenáží nenachádza. Územie obce je odvodnené. Vybudovaná je sústava šancov, kanálov, ktoré sú väčšinou vo funkčnom stave. Najvýraznejšie sa problémy s podmáčaním pri prítokových vodách prejavujú v časti katastra severne od zastavaného územia., kde sa nachádza niekoľko depresíí, ktoré sa od okolia často líšia aj rozdielnymi geologicko-pôdnymi vlastnosťami. Nachádzajú sa tam ťažké ílovité nepriepustné pôdy. V minulosti sa tieto miesta využívali na pasienie alebo ako kosné lúky. Sú to miesta, kde sa dá len veľmi ťažko dlhodobo vyriešiť problém so zamokrovaním, a preto nie je účelné realizovať tu odvodnenie.

Mozaikové štruktúry

Mozaikové štruktúry sa v rámci katastra vyskytujú pomerne hojne. Viazané sú na celý kataster oboch obcí, kde sa vyskytuje mozaika medzí, lúk a pasienkov, ale aj medzí a oráčín. Miestami dochádza vplyvom absencie obhospodarovania k stieraniu týchto štruktúr zarastaním náletovými drevinami.

Lesná drevinná vegetácia

Lesné porasty sa rozprestierajú vo väčšine k.ú. Podhorod', z ktorého zaberajú 939,25 ha. Lesné porasty sa rozprestierajú vo väčšine k.ú. Ruskej Bystrej, z ktorého zaberajú 696,45 ha. Porasty spadajú do LHC Sobrance, čiastočne urbáriátov a predstavujú kategóriu hospodárskych lesov s hlavnou produkciou drevnej hmoty. Ide prevažne o druhovú skladbu v zastúpení buk, dub, hrab, miestami javor, borovica, v brehových porastoch potokov najmä jelša, vrbu a miestami lieska. Plnia najmä pôdoochrannú funkciu. Prechod medzi lesom a PPF nie je všade jednoznačný a presne ohraničený. Terasy, kde pastviny neboli dlhšiu dobu ošetrované, začínajú postupne zarastať drevinami a krovinami. Prechod medzi poľnohospodárskou pôdou a lesom je pozvoľný.

B. Vidiecka a rekreačná krajina:

- sídelný útvar
- rekreačný areál
- transportné línie a vedenia

Zastavané a antropogénnou činnosťou pozmenené plochy

- Zastavaná časť obce
- Dopravná sieť – cestné komunikácie
- Hospodársky dvor a jeho okolie

Obytné a administratívne plochy

Obytné plochy obcí a plochy občianskeho vybavenia sú koncentrované v zastavanom území obce.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavaných územiach má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy však zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách, v okolí kostola a cintorína. Sídelnú vegetáciu reprezentujú aj planejúce liečivé a okrasné druhy, taktiež spoločenstvá trávnaté a krovinaté porasty lúk, medzí a výmoľov.

Prvky bez vegetácie

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené a spevnené poľné a lesné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prírodné plochy bez vegetácie sa v území vyskytujú len veľmi obmedzene a majú tendenciu zarastať vegetáciou.

Abiokomplexy**Nízke plošiny na vulkanických horninách**

Sú vytvorené na andezitových horninách vulkanických plášťov, respektíve na vulkanosedimentálnom súvrství v nadmorských výškach do 500 m. Sú prekryté do 5 m mocnou pokrývkou deluviálnych až deluviálnoeolických hĺn. Územia sú vlhké. Sú v prevažnej miere zalesnené, čo je v zhode s ich prírodným produkčným potenciálom. V prípade odlesnených území ich odporúčame využívať ako TTP a pasienky.

Vysoké plošiny na vulkanických horninách

Sú vytvorené na andezitoch a pyroklastikách v nadmorských výškach 600 až 800 metrov. Sú to vlhké územia s hnedými pôdami. Čiastočné zamokrenie spôsobuje prítomnosť nepriepustného podložja. Malá mocnosť zvetralín však nedovolila vytvoriť v území výraznejšie zásoby podzemných vôd. V súčasnosti pretrvávajú na týchto územiach zalesnenosť, čo je v zhode s ich prirodzeným potenciálom.

Erózne doliny

Tvoria horné časti vodných tokov zarezávajúce sa do pohorí. Toky majú veľký sklon a zarezávajú sa do podložja systémom erózných rýh. Z časti atakujú bočné svahy za vzniku zosuvov. Veľká modelácia a permanentný transport zvetralých mas tu umožnili vývin iba plytkých skeletnatých surových pôd.

Erózne svahy

Sú to až 40 stupňov strmé svahy pôvodných morfoštruktúr, respektíve mohutných svahových dolín, pretvorené eróznymi procesmi. Sú budované zvyškami stratovulkanických plášťov, flyšovými, mezozoickými a paleozoickými horninami v rôznej štruktúrnej pozícii. Svahy sú charakteristické stredne rozčleneným reliéfom.

Nečlenené svahy s pokrývkou prevažne hlinitých delúvií

Sú to prevažne mierne svahy na pahorkatinách a vrchovinách. Delúvia sú rôzne hlboké, tvorené prevažne polygenetickými hlinami s malým obsahom skeletu. Množstvo ako aj kvalita skeletu je rôzna v závislosti od litológie podložných hornín. Využívajú sa pre potreby lesného hospodárstva ale aj poľnohospodárstva.

Svahy vulkanických plášťov

Sú charakteristické stredne rozčleneným reliéfom. Jeho povrch je prekrytý do 2 metrov mocným pokrovom hlinito – kamenitých až kamenitých delúvií. Dná dolín sú prekryté rôzne mocným pokrovom produktov zvetrávania a produktov gravitačných procesov. Územie sa využíva ako pestovanie a ťažba drevnej hmoty, čo zodpovedá prirodzenému potenciálu. V zhode s ich prirodzeným potenciálom sa využívajú ako hospodárske lesy.

Blokové zosuvy

Tvoria svahy pôvodných vulkanických či tektonických morfoštruktúr, ktoré v minulosti podľahli gravitačnému pretvoreniu. Sú tu rozvinuté predovšetkým plazivé pohyby podpovrchového typu a rúťivé pohyby. Jedná sa predovšetkým o rozvoľňovanie svahov a hrebeňov pozdĺž systémov puklín, až s vývojom do blokových rozpadlín. Plazivé pohyby podmienili vznik rozsiahlych blokových porúch predovšetkým po obvode vulkanických krých. Sú charakteristické veľkou horizontálnou členitosťou reliéfu. Ich vertikálna členitosť je však veľmi malá. V zhode s ich prirodzeným potenciálom sú zalesnené. Vzhľadom na ich možnú aktivizáciu tu neodporúčame holorubné spôsoby hospodárenia.

8.2 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií apod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém.

8.2.1 Pasport plôch z hľadiska ekologickej stability krajiny

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcich kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v katastrálnom území.

Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$P_{OP}.ES_{OP} + P_{ZA}.ES_{ZA} + P_{TT}.ES_{TT} + P_{LE}.ES_{LE} + P_{VO}.ES_{VO} + P_{ZP}.ES_{ZP} + P_{OSP}.ES_{OSP}$ SES= -----		
CP _{KÚ}		
Obec	Podhorod'	Ruská Bystrá
P _{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území	81,95	3,41
ES _{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota)	0,77	
PV _{op} - plocha viníc	0,00	0,00
ES _{vi} - ekologický stupeň viníc	1,00	
P _{ZA} - plocha záhrad	16,75	30,36
ES _{ZA} - ekologický stupeň záhrad	3,00	
P _{OS} - plocha ovocných sádov	8,05	0,00
ES _{OS} - ekologický stupeň ovocných sádov	2,00	
P _{TT} - plocha trvalých trávnatých porastov	415,22	420,92
ES _{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov	4,00	
P _{LE} - plocha lesov	939,25	696,45
ES _{LE} - ekologická stabilita lesa	5,00	
P _{VO} - plocha vodných plôch	11,37	1,53
ES _{VO} - ekologický stupeň vodných plôch	4,00	
P _{ZP} - plocha zastavaného územia	14,72	5,39
ES _{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia	1,00	
P _{OSP} - ostatná plocha	171,57	19,57
ES _{OSP} - ekologický stupeň ostatných plôch	0,50	
CP _{KÚ} - celková plocha katastrálneho územia	1660,89	1177,74
SES - stupeň ekologickej stability	4,00	4,48

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Podhorod' a Ruská Bystrá. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 4,00 a 4,48 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologické väzby nie sú narušené.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. V porovnaní s okresom Humenné je táto hodnota nižšia o 1,5. Vysoký stupeň ekologickej stability obce Podhorod' a Ruská Bystrá je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologický významné segmenty.

Prvky ÚSES:

- o *biocentrum* - územie v ktorých sa nachádzajú zachovalé sukcesné štádiá, prípadne plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. Územia s vysokým stupňom zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti zoo-zložky s dostatočnou územnou rozlohou.
- o *biokoridor* - spája medzi sebou biocentra spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky.
- o *interakčný prvok* - určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, prepojený na biocentra a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.
- o *významný krajinný prvok* - taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, brehový porast, jazero, rieka, park, aleja, remíza.

Nadregionálne biocentrum - v riešenom území sa nenachádzajú.

Nadregionálny biokoridor - v riešenom území sa nenachádzajú.

Regionálne biocentra – v riešenom území sa nenachádzajú.

Regionálne biokoridory - Popričny

Popričny - prechádza katastrom obce Podhorod' a Ruská Bystrá. Zahŕňa biocentrum Popričny a pohorie Popričny s významnými lesnatými časťami Podhorodskej a Beňatinskej vody ako aj východnú časť pohoria Vihorlat. Súvislé lesné komplexy sú v nižších

polohách tvorené spoločenstvami dubín a dubohrabín, vo vyšších polohách spoločenstvami bučín. V pohorí Popričny pozoruhodným javom sú kamenné moria. Z hľadiska biologického sú významné lúky ale aj vrcholové partie s viacerými vzácnymi bylinnými druhmi. Cieľom ochrany tohto biokoridoru je hospodáriť podľa LHP, vylúčiť holoruby a uchovať pôvodné lesné spoločenstvá. Významné refúgium živočíšnych druhov.

Interakčné prvky N a R - ÚSES - V riešenom území sa nevyskytujú.

8.2.2 Miestny ÚSES

Návrh M-ÚSES pre k.ú. obce Podhorod' a Ruská Bystrá tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na riešenom území.

Za miestne biocentrum a biokoridory boli vybrané tie územia v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber územia za biocentrum resp. biokoridor je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou sa navrhuje vymedzenie nasledovných prvkov M - ÚSES:

Miestne biocentrá

Existujúce miestne biocentrá tvoria lesné spoločenstvá. Okrem základnej pôdoochranej funkcie majú aj významnú biologickú funkciu, sú nezastupiteľným biotopom pre zver a vtáctvo, súčasne spolu s nadväzujúcimi biokoridormi vytvárajú estetický pôsobivé prírodné prostredie. Z pohľadu krajinárskeho aj napriek skutočnosti, že sa jedná už v podstate o umelé ľudským zásahom vytvorené prvky, majú lokality v danom priestore svoje opodstatnenie. Miestne biocentrá znásobujú krajinársku hodnotu priestoru, zároveň prinášajú možnosti existencie ďalších na tento biotop viazaných živočíšnych druhov, ako aj optimalizujú podmienky existencie pôvodných druhov. Vo väzbe na vegetačný kryt a rozmanitosť rastlinných spoločenstiev vzrastá biodiverzita, potenciál a hodnota územia.

Návrh - Podhorod'ský hradný vrch (k.ú. obce Podhorod')

Je tu výskyt teplo a suchomilných spoločenstiev na vápencoch.

Miestne biokoridory

Celé riešené územie a jednotlivé miestne biocentrá sú prepojené sieťou miestnych biokoridorov. Jedná sa o lesné spoločenstvá a spoločenstvá brehových porastov v okolí meandrujúcich miestnych potokov.

Stežna potok – severovýchod až juhovýchod k.ú. Podhorod'

Sobranceký potok – severná až južná časť k.ú. Podhorod'

Kadnianka potok – západná časť k.ú. Podhorod'

Potok Luh – severná až severovýchodná časť k.ú. Ruská Bystrá

Potok Žľabina – západná časť k.ú. Ruská Bystrá

Tichý potok – severná časť k.ú. Ruská Bystrá

Hrabový potok – severná časť k.ú. Ruská Bystrá

Prírodné a miestami čiastočne upravené potoky sprevádzajú pomerne zachovalé brehové porasty, nadväzujúce na malé torza zvyškov aluviálnych lúk. V brehových porastoch na celom úseku mimo zastavaného územia dominuje prirodzená skladba drevín. Druhovú skladbu: vrbu krehkú (*Salix fragilis*), vrbu bielu (*Salix alba*), jelšu lepkavú (*Alnus glutinosa*), topol' biely (*Populus alba*), topol' čierny (*Populus nigra*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), z krov vrbu trojtyčinkovú (*Salix triandra*), vrbu purpurovú (*Salix purpurea*), krušinu jelšovú (*Frangula alnus*) pomiestne dub letný (*Quercus robur*), javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), Agát biely (*Robinia pseudoacacia*). Podrast: slivka trnková (*Prunus spinosa*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), kalina obyčajná (*Viburnum*), chmeľ ob., ruža šípová, baza čierna a.i.

Z dôvodu upevnenia a skvalitnenia drevinovej skladby v jednotlivých miestnych biokoridoroch je potrebné dosadbou stanovištné vhodných drevín vytvoriť stabilné ďalšie nové migračné trasy.

Doplnenie a revitalizáciu je potrebné uskutočniť na nových miestach podľa návrhu uvedeného v mapovej prílohe krajinnoekologického plánu. Pri dopĺňaní existujúcich a výsadbe nových porastov drevín treba vytvárať druhovo zmiešané porasty s použitím pôvodných druhov drevín.

8.2.3 Návrhy na zlepšenie ekologickej kvality krajiny a kvality životného prostredia

Doplnenie ÚSES v riešenom území nie je potrebné, vzhľadom na vysokú hodnotu stupňa ekologickej stability, ktorá je pre územie obce Podhorod' 4,00 a obce Ruská Bystrá 4,48. Hodnota stupňa ekologickej stability nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologické väzby nie sú silne narušené.

Ochrana prírody a krajiny

V súčasnosti nie je v k.ú. Podhorod' a Ruská Bystrá vyhlásené ani pripravované na vyhlásenie žiadne územie v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej zákon). Napriek tomu v území je potrebné zabezpečiť dodržiavanie všeobecnej, územnej a druchovej ochrany prírody a krajiny a ochrany drevín najmä v zmysle ustanovení tohto zákona.

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány (Obvodný úrad životného prostredia Michalovce, detašované pracovisko Sobrance a Krajský úrad životného prostredia Košice), v oblasti ochrany drevín v zastavanom území obce orgánom ochrany prírody je obec Podhorod' a Ruská Bystrá.

Ostatné ekologické a krajinotvorné opatrenia

Ekologické opatrenia a opatrenia na ochranu životného prostredia majú integrovaný charakter, sú spravidla viacúčelové – okrem základnej biologickej a ekologickej funkcie spĺňajú napr. pôdoochrannú, hygienickú, estetickú, prípadne hydroekologickú funkciu. Preto aj viaceré opatrenia navrhované v predchádzajúcich kapitolách je možno zaradiť medzi ekologické opatrenia – najmä protierózne opatrenia, ale aj návrh funkčného využívania územia.

Medzi ďalšie vhodné ekologické a krajinotvorné opatrenia patria:

- o V zastavanom území navrhujeme:
 - Po obvode cintorína dosadiť ochrannú – vizuálnu zeleň
 - Sadovnícky upraviť strednú časť územia – pozdĺž Sobranceckého potoka (k.u. Podhorod')
 - Sadovnícky upraviť strednú časť územia – pozdĺž potoka Luhy (k.ú. R. Bystrá)
 - Sadovnícky upraviť areál školy a obecného úradu (k.u. Podhorod')
 - Sadovnícky upraviť areál kultúrneho domu (k.u. R. Bystrá)
 - Sadovnícky upraviť navrhovanú plochu športovo rekreačného areálu pri kultúrnom dome (k.u. R. Bystrá)
 - Sadovnícky upraviť areál navrhovanej čističky odpadových vôd (k.u. Podhorod' a R. Bystrá)
- o V katastrálnom území navrhujeme:
 - Realizovať len nevyhnutný výrub stromov v brehových porastoch pozdĺž vodných tokov
 - Kosenie trávobylinných porastov na existujúcich TTP,
 - Nahrádzanie nepôvodných, najmä inváznych druhov drevín domácimi druhmi,
 - Všetky genofondovo významné lokality a ekologicky významné segmenty krajiny /regionálne a miestne biocentrá a biokoridory/ obhospodarovať v súlade s podmienkami trvalo udržateľného rozvoja tak, aby bola zachovaná a postupne zvyšovaná ekologická stabilita územia a aby sa zachovali a vytvárali podmienky pre zvyšovanie biologickej diverzity,
 - Vylúčiť znečisťovanie najmä k obci priľahlého územia domovými odpadmi,
 - Zákaz porušovať hydrologický režim,
 - Vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd výstavbou kanalizácie a odvedením splaškových vôd na ČOV
 - Zamedziť výrubu rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa,
 - V lese zabrániť holorubom,
 - Vo voľnej krajine dodržiavať stavebnú uzáveru,
 - Zabezpečiť ochranu ornitofauny - hniezdisk vtáctva.
 - Dodržiavať podmienky určené vyhláškou CHVÚ, v ktorých sú stanovené zakázané činnosti.
- o Povolené aktivity v biocentrách a biokoridoro:
 - Cyklistické trasy,
 - Obhospodarovanie pôdy
- o Náhradná výsadba - plochy pre náhradnú výsadbu sú navrhované nasledovne:
 - na ploche verejnej zelene pri obecnom úrade (k.ú. Podhorod') a pri kultúrnom dome (k.ú. R. Bystrá)
 - na ploche navrhovaného domu smútku ((k.ú. R. Bystrá) a ČOV (k.ú. Podhorod' a R. Bystrá)
 - na ploche obecného cintorína

o **Zakázané činnosti**

V k.ú. obcí sa nachádza Územie európskeho významu SKUEV0209 Morské oko. Pre uvedené chránené územie sú definované ochranné podmienky v forme manažmentových opatrení a zakazovaných činností v chránenom území ako aj mimo chráneného územia. Medzi činnosti, ktoré môžu mať vplyv na ciele ochrany mimo ÚEV Morské oko patrí:

1. Rozširovanie invázných druhov rastlín.
2. Zriaďiť poľovnícke zariadenie – zvernica.
3. Zriaďiť rybochovné zariadenie.
4. Farmy na chov zvierat – zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat).
5. Vypaľovanie stariny.
6. Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím
7. Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím
8. Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu, ak sú vypúšťané do toku nad územím.
9. Banské stavby a ťažobné zariadenia.
10. Malé vodné elektrárne.
11. Spaľovanie odpadu a skládky odpadu.
12. Melioračné sústavy.
13. Automobilové a motocyklové dráhy.
14. Budovanie a vyznačenie mototrasy.
15. Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale.
16. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery.

9. NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

9.1 DOPRAVA

9.1.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Podhorod' leží cca 15 km severne od mesta Sobrance. Stred intravilánu obce pretína cesta II/566 Tibava - Pohorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/50 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina v severnej časti sa cesta pripája na cestu tr. I/74 Strážske – Humenné – Snina - Ubľa. V južnej časti zastavaného územia sa na cestu II/566 pripája cesta tr. III/5662 Podhorod' – Beňatina - Inovce.

Obec Ruská Bystrá je cestnú sieť napojená cestou III. triedy III/5663 – Ruský Hrabovec – Ruská Bystrá. Táto cesta má miestny význam. Cesta III/5662 a III/5663 začína na ceste vyššieho dopravného významu – II/566. Základnou kategóriou jestvujúcich ciest III. triedy je kategória C 7,5/60, ktorá vyhovuje v prevažnej väčšine ciest v tomto zatriedení.

Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce a Snina. Kat. územím neprechádza železničná trať.

Na vybraných cestách II. a III. tried sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania.

Rok sčítania	Sčítací úsek cesty	skutočné vozidlá / 24 hod – r. 1995 - 2005				% nákl. aut
		nákladné auta	osobné auta	motocykle	vozidlá spolu	
1995	II/566, smer Tibava – Podhorod' – Ruský Hrabovec - Ubľa, úsek č. 02938	253	804	16	1073	23,5 %
2000	II/566, smer Tibava – Podhorod' – Ruský Hrabovec - Ubľa, úsek č. 02938	126	348	7	481	26,2 %
2001	III/566002, smer Podhorod' – Beňatina - Inovce, úsek č. MI 052	171	165	11	347	49,3 %

	III/566003, smer R.Hrabovec – R. Bystra, úsek č. MI 053	134	69	1	204	65,7 %
2005	II/566, smer Tibava – Podhorod' – Ruský Hrabovec - Ubľa, úsek č. 02938	100	564	1	665	15,04 %

Cesta III/5662 a III/5663 nebola zaradená do celoštátneho sčítania dopravy v roku 2005.

Návrh

V územnom pláne je v k.ú. obce Podhorod' navrhovaná kategória cesty II/ 566:

- v zastavanom území obce v kategórii B2 MZ 8,5/50
- mimo zastavané územie obce v kategórii C 9,5/70

V územnom pláne v k.ú. Podhorod' je navrhovaná kategória jestvujúcej cesty III/ 5662:

- v zastavanom území obce v kategórii B3 MZ 8,5 (8,0)/50
- mimo zastavané územie obce v kategórii C 7,5/60

V územnom pláne v k.ú. obce Ruská Bystrá je navrhovaná kategória jestvujúcej cesty III/5663:

- v zastavanom území obce v kategórii B3 MOK 7,5/40
- mimo zastavané územie obce v kategórii C 7,5/70

9.1.2 Základná komunikačná sieť v obci Podhorod'

Zastavané územie obce Podhorod' sa rozprestiera v pozdĺž cesty II/566.

Cesta tr. II v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej tried B2 a je vybudovaná kategórie MZ 8,5/50. Mimo zastavané územie je vybudovaná kategórie C9,5/70.

Na cestu II/566 sa v južnej časti zastavaného územia stykovou križovatkou napája cesta III. tried, III/5662 so smerom Podhorod' – Beňatina - Inovce. V Podhorodi cesta tr. III. plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 a je vybudovaná kategórie MOK 7,5/40

Na ceste II/566 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005.

Ostatné komunikácie

Ostatné komunikácie majú charakter obslužných komunikácií funkčných tried C3, sú slepo ukončené. Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sietí. V úseku od domu č. 153 k domu č. 146, v úseku od č. 137 – po č. d. 142, v úseku od č.d. 22 k bytovým domom, v úseku od č. 45 k pravoslávne mu chrámu, v úseku od č. 78 – po č. d. 67, v úseku komunikácie od č. 62, miestna komunikácia nemá dostatočné šírkové usporiadanie a je v zlom technickom stave..

Návrh

Cesta II/566 - v rámci údržby, modernizácie, rekonštrukcie a výstavby ciest bola na zasadnutí Zastupiteľstva KSK v Košiciach schválená úprava - rozšírenie cesty II/566. Táto úprava cesty sa bezprostredne k.ú. obce Podhorod'.

Cesta II/566 v zastavanom území obce, kde preberá funkciu obslužnej komunikácie, navrhujeme neupravovať rozšírením ani vyrovnaním. Smerové pomery tejto komunikácie sú vyhovujúce.

Ostatné existujúce nevyhovujúce obslužné a prístupové komunikácie navrhujeme prebudovať v kategórii C2 MO 7,5/40, C3 MOU 6,5/30.

Na jestvujúcich miestnych komunikáciách je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živичného krytu, kde bude možné upraviť oblúky /body dopravnej kolízie/. Smerové pomery týchto komunikácií sú vyhovujúce, rovnako aj premostenia.

Slepé komunikácie dlhšie ako 100m navrhujeme ukončiť otočkou.

Na križovatkách miestnych komunikácií navrhujeme upraviť smerové oblúky križoviatkových vetví a zabezpečiť dostatočný rozhľad.

Vzhľadom na hydrogeologické pomery a svažitosť daného územia, ktoré neumožňujú odvodnenie povrchových vôd dažďovou kanalizáciou, sa tieto zrážky z komunikácií vozidlových zvedú do obojstranných, otvorených, cestných rigolov, so zaústením do jestvujúcich odvodňovacích kanálov alebo vodných tokov, ktorých funkčnosť je potrebné zabezpečiť.

9.1.3 Základná komunikačná sieť v obci Ruská Bystrá

Zastavané územie obce Ruská Bystrá sa rozprestiera v pozdĺž cesty III/5663.

Cesta tr. III v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej tried B2 a je vybudovaná kategórie MOK 7,5/40.

Ostatné komunikácie

Ostatné komunikácie majú charakter obslužných komunikácií funkčných tried C3, sú zokruhované alebo slepo ukončené. Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sietí. V úseku od domu č. 76 k domu č. 65, v úseku od otočky autobusu – po č. d. 50, v úseku od č.d. 25 po č. d. 27, miestna komunikácia nemá dostatočné šírkové usporiadanie a je v zlom technickom stave..

Návrh

Cesta III/5663 v zastavanom území obce, kde preberá funkciu obslužnej komunikácie, navrhujeme neupravovať rozšírením ani vyrovnaním. Smerové pomery tejto komunikácie sú vyhovujúce. V úseku mimo zastavané územie obce v smere do obce Ruský Hrabovec je potrebná komplexná rekonštrukcia cesty tr. III.

Ostatné existujúce nevyhovujúce obslužné a prístupové komunikácie navrhujeme prebudovať v kategórii C2 MO 7,5/40, C3 MOU 6,5/30.

Na jestvujúcich miestnych komunikáciách je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živичného krytu, kde bude možné upraviť oblúky /body dopravnej kolízie/. Smerové pomery týchto komunikácií sú vyhovujúce, rovnako aj premostenia.

Slepé komunikácie dlhšie ako 100m navrhujeme ukončiť otočkou.

Na križovatkách miestnych komunikácií navrhujeme upraviť smerové oblúky križovatkových vetví a zabezpečiť dostatočný rozhľad.

Vzhľadom na hydrogeologické pomery a svažitosť daného územia, ktoré neumožňujú odvodnenie povrchových vôd dažďovou kanalizáciou, sa tieto zrážky z komunikácií vozidlových zvedú do obojstranných, otvorených, cestných rigolov, so zaústením do jestvujúcich odvodňovacích kanálov alebo vodných tokov, ktorých funkčnosť je potrebné zabezpečiť.

9.1.4 Hromadná doprava

Hromadnú dopravu osôb zabezpečuje závod SAD Michalovce. Výhľadové riešenie uvažuje i naďalej so systémom HD na báze autobusových hromadných prostriedkov. Dôležitou súčasťou autobusovej dopravy sú zastávky BUS, tieto si vyžadujú vybudovanie vybočovacích pásov a čakární.

V obci Podhorod' sú zriadené tri zastávky pri objekte hraničnej kontroly (pred domom č. 2, č.104, pred základnou školou), Vybavené sú prístreškom pre cestujúcich. Nie sú vybavené samostatnými zastavovacími pruhmi, na tento účel sa využívajú krajnice.

V obci Ruská Bystrá sú zriadené tri zastávky pri dome č. 1, č.31 a pri č. 61 (otočka autobusu). Dve sú vybavené prístreškom pre cestujúcich. Nie sú vybavené samostatnými zastavovacími pruhmi, na tento účel sa využívajú krajnice.

Druh dopravy	Počet zastávok	Počet spojov	Smerovanie spojov
Autobusová	3 / Ruská Bystrá	1	Sobrance
Autobusová	3 / Podhorod'	2	Sobrance

Návrh

V územnom pláne navrhujeme:

- Na ceste II/566 navrhujeme zrealizovať obojstranné samostatné zastavovacie pruhy pre linky aj s prístreškom v súlade s STN 73 6110.
- V obci Podhorod' navrhujeme premiestnenie zastávky , ktorá je v súčasnosti umiestnená pred základnou školou z bezpečnostných dôvodu. Plochu pre nové umiestnenie autobusovej zastávky navrhujeme pred zdravotným strediskom.
- Zastávkový pruh navrhujeme v šírke: 3,25 m na ostatných komunikáciách v intraviláne, v stiesnených podmienkach môže byť 2,75 m.

9.1.5 Statická doprava

Dopravný systém v obciach nemá vyriešené parkovanie áut mimo vlastné dvory rodinných domov, malý počet parkovacích miest je pri najdôležitejších zariadeniach občianskej vybavenosti.

Návrh

Počet požadovaných parkovacích miest pre výhľad je podľa STN 736110 pri stupni motorizácie 1:3,5 zabezpečiť pre bytové domy na 1 b.j. jedno parkovacie alebo garážové státie.

Obec Podhorod'		
Vybavenosť	Potrebný počet státí	Návrh
Kultúrny dom a obecnom úrade	5	10
Dom smútku, cintorín	5	10
Maloobchod	2	5
Zdravotné stredisko	10	10
Základná škola	5	5
Hraničná polícia	5	5
Športový areál /1 státie pre autobus/	-	10
Rekreačno športový areál /1 státie pre autobus/	-	10
Lyžiarske stredisko	-	30
spolu	32	95
Obec Ruská Bystrá		
Vybavenosť	Potrebný počet státí	Návrh
Obecný úrad	3	5
Kultúrny dom	-	5
Dom smútku, cintorín	-	10
Maloobchod	2	2
Rekreačno športový areál /1 státie pre autobus/	-	10
spolu	5	32

9.1.6 Pešie a cyklistické komunikácie

Pozdĺž cesty II/ 566 v obci Podhorod' je čiastočne vybudovaný jednostranný asfaltový peší chodník šírky 1,2 m v úseku od domu č. 142 – č.d. 146 resp. Rozostavaný chodník je od domu č. 142 po dom č. 114, od domu 90 po dom č. 104. Pozdĺž ostatných komunikácií nie sú zrealizované chodníky pre tento účel sa využíva vozovka a pridružený uličný priestor.

Cyklistické trasy nie sú vybudované.

Navrhovanú cyklistickú trasu je možné napojiť na pripravované cyklistické trasy:

- Trasa Morské oko – Remetské Hámre – Vyšná Rybnica – Vyšné Remety – Porúbka pod Vihorlatom – Jovsa – Hnojné – Závadka – V. Revišťa – Blatné Remety.
- Na túto trasu je navrhovaná trasa, ktorá sa odkláňa v obci Ruský Hrabovec v smere k obci Inovce až do obce Podhorod'. Je to trasa Dúbrava – Podhorod' – Choňkovce (dĺžka trasy cca 10,2 km) s pokračovaním k obci Baškovce – Hlivišťa – Vyšná Rybnica – Remetské Hámre – Morské oko (dĺžka trasy cca 25,7 km).
- Trasa Blatné Remety, Bunkovce, Nižná Rybnica, Sobrance, Baškovce, Choňkovce, Podhorod', Ruský Hrabovec.

Trasa je veľmi dôležitým obohatením v Karpatskej cyklistickej cesty s odľahlým, ale kultúrne a prírodne veľmi príťažlivým regiónom – drevený kostolík v obci Inovce, NKP v obci Ruský Hrabovec, neopísateľná vyhládka.

9.1.7 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

Vyhodnotenie očakávanej hlukovej situácie na návrhové obdobie na štátnej ceste II/566 bol prevedený podľa „Metodických pokynov pre znižovanie účinkov hluku v osídlení /SK - VTIR BA - 1984/ pre úroveň ÚPD obce s porovnaním k limitom podľa Vyhlášky MZ-SR č.14/1977 Zb.

Podkladom pre výpočet hlukovej záťaže boli výhľadové dopravno-technické údaje z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005. Na ceste tr. III/5662, II/5663 nebolo prevedené sčítanie dopravy.

Podľa uvedenej vyhlášky je najvyššia hodnota dennej ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore 60 dB (A) vrátane prídavnej korekcie pre bytovú zástavbu podľa základnej dopravnej siete. Vypočítané vzdialenosti izofón jednotlivých hlukových hladín (po 5dB(A)) určujú hygienické ochranné pásma pre chránenú zástavbu rodinných domov, pre obzvlášť chránené objekty zdravotníckych zariadení, škôl, MŠ je najvyššia prípustná hodnota hluku 55dB(A).

VÝPOČET VZDIALENOSTI IZOFONY NA DOPRAVNOM ÚSEKU č. SKKEMI II / 566						
od účinkov cestnej dopravy podľa metod. pokynov min. dopravy			sčítací úsek 02938			
hladina hluku	L_A	=	50,0	55,0	60,0	65,0 dB(A)
intenzita dopravy	M	=	665	665	665	665 voz./24h
podiel voz. > 5t	N	=	15,04	15,04	15,04	15,04 %
maximálna návrhová rýchlosť	V_{max}	=	50	50	50	50 km/h
sklon nivelety	s	=	2	2	2	2 %
Faktor povrchu vozovky	F3	=	1	1	1	1 živičný
výpočtová rýchlosť	v	=	45	45	45	45 km/h
priemer. hodinová intenzita	n	=	39,48	39,48	39,48	39,48 voz./h
Faktor sklonu	F2	=	1,15	1,15	1,15	1,15
Faktor rýchlosti	F1	=	1,57	1,57	1,57	1,57
$F1 \cdot F2 \cdot F3 \cdot n$	X	=	70,92	70,92	70,92	70,92
Základná ekvivalentná hladina hluku	L_{aeq}	=	50,1	55,1	60,1	65,1 dB(A)
Vzdialenosť izofony	d	=	95	33	10	3 m

9.1.7.1 Ochranné pásma

Cestné ochranné pásmo pozdĺž ciest II triedy je 25 m a cesty tr. III je 20 m od osi cesty na obe strany.

9.2 TECHNICKÉ VYBAVENIE – VODNÉ HOSPODÁRSTVO

9.2.1 Zásobovanie pitnou vodou – obec Podhorod'

V obci Podhorod' je vybudovaná vodovodná sieť. Napojená je z prameňov nachádzajúcich sa v k.ú. obce Podhorod'. Z prameňov je voda privedená do jestvujúceho vodojemu 50+150 m³.

Základné údaje (projekt. dokumentácia: VVaK Košice r. 1990):

- zvodný rad 1: oceľové rúry Ø 57 x 4,5 mm, dl. 341 m
- zvodný rad 2.: oceľové rúry Ø 57 x 4,5 mm, dl. 663
- VDJ 1 x 150 m³ + MK 3-1
- zásobný rad: tlakové rúry PVC 160x6,2 mm; dl. 800 m
- rozvodná sieť: tlakové rúry PVC 160x6,2 mm; dl. 1250 m, 110x5,3 mm; dl. 2150 m, 90 x 3,5 mm; dl. 970 m
- domové prípojky: rPE Ø 32 x 5,3 mm, 130 x 7,0 m

Spotreba vody v obci Podhorod' podľa PD (r.1990):

Priemerná denná potreba vody: $Q_p = 1,39$ l/s
 Maximálna denná potreba vody: $Q_{max} = 1,961$ l/s
 Maximálna hodinová potreba : $Q_{mh} = 3,53$ l/s

Rozšírenie vodných zdrojov (proj.dokumentácia r. 2003, Ing. Sokolová)

Zo záchytného prameňa je voda samospádom dopravovaná do jestvujúceho prívodného potrubia a následne do vodojemu. Záchytný prameň pozostáva zo zberného perforovaného potrubia DN 100 dl. 15,0 m zaústeného do pramennej jímky a následne potrubím v dl. 944,85 m do jestvujúceho prívodného rádu DN 90 x 3,5, s pokračovaním do jestvujúceho vodojemu 50+150 m³.

Spotreba vody v obci Podhorod' podľa projektovej dokumentácii z r.2003:Priemerná denná potreba vody: $Q_p = 119,974 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,39 \text{ l/s}$ Maximálna denná potreba vody: $Q_{\max} = 169,460 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,961 \text{ l/s}$ Ročná spotreba vodyPriemerná ročná potreba vody: $Q_p = 119,974 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 = 43\,790,5 \text{ m}^3/\text{rok}$ Maximálna ročná potreba vody: $Q_{\max} = 169,460 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 = 610\,854 \text{ m}^3/\text{rok}$ Pôvodná výdatnosť prameňov :
 $\check{c}.1 = 1,0 \text{ l/s}$
 $\check{c}.2 = 0,85 \text{ l/s}$
spolu 1,85 l/s

Pri súčasnom stave, keď výdatnosť poklesla o 15% na 1,57 l/s je napojenie ďalšieho zdroja nevyhnutná. Vodný zdroj je posudzovaný podľa max. dennej potreby, a tá je 1,96 l/s. Napojením nového vodného zdroja sa navýši výdatnosť na 1,973 l/s

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2025

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Podhorod'	431	400	415	440	460	480

Návrh pre obec Podhorod'

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 MZP SR z r. 2006.

Denná potreba vody.

- pre byty s lokálnym ohrevom vody s vaňovým kúpeľom 145 l/os/deň
- pre byty ostatné, pripojené na vodovod 100 l/os/deň
- pre základnú občiansku vybavenosť obce do 1000obyv. 15 l/os/deň

Priemerná denná potreba vody: $Q_p [\text{l/deň}]$
 Maximálna denná potreba vody: $Q_m = Q_p \times k_d$
 Maximálna hodinová potreba : $Q_h = Q_m \times k_h$
 Celoročná spotreba: $Q_r = Q_p \times 365$

Prognóza potreby vody do roku 2025 podľa počtu obyvateľov

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Počet obyvateľov	431	400	415	440	460	480
$Q_p [\text{l/deň}]$	123.266	114.400	118.690	125.840	131.560	137.280
$[\text{l/s}]$	1,43	1,32	1,37	1,46	1,52	1,59
$Q_m [\text{m}^3/\text{deň}]$	172,57	160,16	166,17	176,18	184,18	192,19
$[\text{l/s}]$	2,00	1,85	1,92	2,04	2,13	2,22
$Q_h [\text{l/s}]$	3,60	3,34	3,46	3,67	3,84	4,00
$Q_r [\text{m}^3/\text{rok}]$	44.992	41.756	43.322	45.932	48.019	50.107

Vodojem**Akumulácia:**Využitelný objem vodojemu A_c sa podľa STN 75 53 02 Vodojemy stanovuje ako súčet objemov potrebných na:

- vyrovnanie rozdielu medzi prítokom do vodojemu a odberom vody z vodojemu A_{pr}
- zaistenie zásoby vody na hasenie požiaru $A_{pož}$
- zaistenie zásoby vody pre prípad porúch A_r tak, aby min. 60 % max. dennej potreby bolo pre návrhové obdobie
- $A_c = A_{pr} + A_{pož} + A_r = 0 + 72,4 + 0,6 \cdot 192,19 = 187,72 \text{ m}^3$
- A_{pr} – prítok vody do vodojemu bude zabezpečený po dobu 24 hod. a množstvo vody natečené do vodojemu bude

väčšie ako je Q_m

$$- A_{\text{pož}} = 3,6 \times Q_{\text{pož}} \times h \times t = 3,6 \times 6,7 \times 1 \times 3 = 72,36 \text{ m}^3$$

$Q_{\text{pož}}$ – podľa STN 73 01 22 uvažujeme s hodnotou 6,7 l/s

h - uvažovaný počet odberov 1

t – predpokladané trvanie požiaru 3 hod

A_r – doplnok k súčtu prevádzkovej a požiarnej zásobe, aby celkový objem bol min. 60,0 % Q_m .

Výdatnosť vodného zdroja č.1 je 1,0 l/s a zdroja č.2 je 0,85 l/s. Spolu je to 1,85 l/s. Táto výdatnosť nepostačuje pre nasledujúce roky podľa prognózy vývoja počtu obyvateľov. Vodný zdroj je posudzovaný podľa max. dennej potreby Q_m .

Jestvujúce vodojemy sú o objemoch 50 a 150 m³. Využitelný objem A_c pre rok 2025 (predpoklad najvyššieho počtu obyvateľov z daných rokov) postačuje. je 187,72 m³ (A_c) < 200 m³ (vodojem)

Vodovodné potrubia

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 755401 na Q_m a $Q_{\text{pož}}$.

Požiarna potreba vody $Q_{\text{pož}}$

Podľa **STN 920400**, tabuľka 2, položka 2 (Nevýrobné stavby s plochou 120-1000m², výrobné stavby jednopodlažné do plochy 500m²) je potreba požiarnej vody 12,0 l/s. Podľa článku **3.2.** citovanej normy, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopné trvalo zabezpečiť potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 12,0 l/s . 30 minút = 21 600 l = 21,6 m³.

9.2.2 Zásobovanie pitnou vodou – obec Ruská Bystrá

V obci Ruská Bystrá nie je vybudovaná vodovodná sieť. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou z vlastných studní. V obci sa nachádzajú aj 9 súkromných skupinových vodovodov. Napojených z prameňov nachádzajúcich sa v k.ú. obce Ruská Bystrá.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2025

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Ruská Bystrá	151	124	139	164	184	204

Návrh pre obec Ruská Bystrá

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 MŽP SR z r. 2006.

Denná potreba vody.

- pre byty s lokálnym ohrevom vody s vaňovým kúpeľom 145 l/os/deň
- pre byty ostatné, pripojené na vodovod 100 l/os/deň
- pre základnú občiansku vybavenosť obce do 1000obyv. 15 l/os/deň

Priemerná denná potreba vody:

$$Q_p [\text{l/deň}]$$

Maximálna denná potreba vody:

$$Q_m = Q_p \times k_d$$

Maximálna hodinová potreba :

$$Q_h = Q_m \times k_h$$

Celoročná spotreba:

$$Q_r = Q_p \times 365$$

Prognóza potreby vody do roku 2025 podľa počtu obyvateľov

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Počet obyvateľov	151	124	139	164	184	204
Q_p [l/deň]	43.186	35.464	39.754	46.904	52.624	58.344
[l/s]	0,50	0,41	0,46	0,54	0,61	0,68
Q_m [m³/deň]	60,46	49,65	55,66	65,67	73,67	81,68
[l/s]	0,70	0,57	0,64	0,76	0,85	0,95

Q_h [l/s]	1,26	1,03	1,16	1,37	1,53	1,70
Q_r [m³/rok]	15.763	12.944	14.510	17.120	19.208	21.296

Vodojem**Akumulácia:**

Využitelný objem vodojemu A_c sa podľa STN 75 53 02 Vodojemy stanovuje ako súčet objemov potrebných na:

- vyrovnanie rozdielu medzi prítokom do vodojemu a odberom vody z vodojemu A_{pr}
- zaistenie zásoby vody na hasenie požiaru A_{pož}
- zaistenie zásoby vody pre prípad porúch A_r tak, aby min. 60 % max. dennej potreby bolo pre návrhové obdobie
- $A_c = A_p + A_{pož} + A_r = 0 + 72,4 + 0,6 \cdot 81,68 = 121,41 \text{ m}^3$
- A_{pr} – prítok vody do vodojemu bude zabezpečený po dobu 24 hod. a množstvo vody natečené do vodojemu bude väčšie ako je Q_m
- $A_{pož} = 3,6 \times O_{pož} \times h \times t = 3,6 \times 6,7 \times 1 \times 3 = 72,36 \text{ m}^3$
O_{pož} – podľa STN 73 01 22 uvažujeme s hodnotou 6,7 l/s
- h - uvažovaný počet odberov 1
- t – predpokladané trvanie požiaru 3 hod
- A_r – doplnok k súčtu prevádzkovej a požiarnej zásobe, aby celkový objem bol min. 60,0 % O_m.

Predbežný návrh vodojemu (vodojemov) pre obec je: objem min. 121,41 m³ a výdatnosť vodného zdroja (vodných zdrojov spolu) min. 0,95 l/s. Táto výdatnosť postačuje pre nasledujúce roky podľa prognózy vývoja počtu obyvateľov do roku 2025. Vodný zdroj je posudzovaný podľa max. dennej potreby Q_m.

Vodovodné potrubia

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 755401 na Q_m a Q_{pož}.

Požiarne potreba vody Q_{pož}

Podľa **STN 920400**, tabuľka 2, položka 2 (Nevýrobné stavby s plochou 120-1000m², výrobné stavby jednopodlažné do plochy 500m²) je potreba požiarnej vody 12,0 l/s. Podľa článku **3.2.** citovanej normy, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopné trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 12,0 l/s . 30 minút = 21 600 l = 21,6 m³.

Ochranné pásma

Pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii dodržiavať ochranné pásmo v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách. Ochranné pásmo vodovodného potrubia DN 1000 je 10 m na oboch stranách od vonkajšieho okraja potrubia.

Ochranné pásmo I. stupňa okolo prameňa v zmysle vyhlášky č. 398/2002 Z.z. MŽP SR z 2002. OP je v rozmeroch 81-20-13-69-24m. Ochranné pásmo II. stupňa nie je oplotené. Jeho veľkosť je cca 1,0 km². Pri vodárenských zdrojoch Suchý potok a Kamenica (potok Rika) je ochranné pásmo I. a II. stupňa.

9.2.3 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd - Podhorod'

Verejná kanalizácia v obci neexistuje. Splaškové odpadové vody sú odvádzané do žump, čo nie vyhovujúce.

Návrh

Množstvo splaškových vôd je totožné s potrebou vody a to:

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Počet obyvateľov	431	400	415	440	460	480
Q_v [m³/deň]	123,266	114,4	118,69	125,84	131,56	137,28

[l/s]	1,43	1,32	1,37	1,46	1,52	1,59
Q_{dmax} [m³/deň]	197,23	183,04	189,90	201,34	210,50	219,65
[l/s]	2,28	2,12	2,20	2,33	2,44	2,54
Q [l/s]	4,57	4,24	4,40	4,66	4,87	5,08
2xQ [l/s]	9,13	8,47	8,79	9,32	9,75	10,17
DN	300					

$$Q_{dmax} = Q_v \times 1,60 \text{ [l/s]}$$

$$\text{Max. prietok splaškových vôd: } Q = Q_{dmax} \times k_{max} \text{ [l/s]}$$

$$\text{Návrh potrubia pre dvojnásobok max. prietoku: } 2xQ = 2 \times Q \text{ [l/s]}$$

Hlavný zberač splaškovej kanalizácie a kanalizačných stôk navrhujeme z PVC U korugovaných rúr DN 300 so zaústením do ČOV obce.

Na stokách budú kanalizačné sýtoké šachty , mnohé spádové.

Návrh kanalizačného systému

V obci navrhujeme delenú kanalizáciu resp. vybudovanie splaškovej kanalizácie pre cca 480 obyvateľov a odvedenie dažďových vôd rigolmi do potoka a príľahlý terén.

Výpočet pre ČOV - znečistenie

Prítok množstva splaškových vôd na ČOV 219,65 m³/deň

Počet obyvateľov 480

Produkcia znečistenia - BSK₅ –60 g/obyv./deň

celková produkcia BSK₅ – 28,8 kg

celková produkcia RL – 60 kg

celková produkcia NL – 26,4 kg

$$cBSK_5 = \frac{28,8 \cdot 10^6}{219,65 \cdot 10^3} = 131 \text{ mg/l}$$

$$cRL = \frac{60 \cdot 10^6}{219,65 \cdot 10^3} = 273,2 \text{ mg/l}$$

$$cNL = \frac{26,4 \cdot 10^6}{219,65 \cdot 10^3} = 120,2 \text{ mg/l}$$

Množstvo kalu produkovaného z ČOV ročne – 11 t.

Predbežný návrh ČOV:

Predbežne navrhujeme ČOV s kapacitou 1 000 EO Aquatec

Základné údaje ČOV

Denný povolený prítok Q_d = 150 m³/deň

Denný prísun znečistenia - BSK₅ - 60 kg/deň

Priem. spotreba el. energie 144 kWh/deň

Počet EO_{max} - 1000

koncentrácia znečistenia na odtoku z ČOV garantované výrobcom:

cBSK₅ – 15 mg/l

cNL- 20 mg/l

cCHSK_{cr} 70 mg/l

Plocha pre navrhovanú ČOV je vo južnej časti zastavaného územia obce. Vyčistené vody budú odvádzané do vodného toku – Sobranceckého potoka.

9.2.4 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd – Ruská Bystrá

Verejná kanalizácia v obci neexistuje. Splaškové odpadové vody sú odvádzané do žump, čo nie vyhovujúce.

Návrh

Množstvo splaškových vôd je totožné s potrebou vody a to:

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Počet obyvateľov	151	124	139	164	184	204
Q_v [m³/deň]	43,186	35,464	39,754	46,904	52,624	58,344
[l/s]	0,50	0,41	0,46	0,54	0,61	0,68
Q_{dmax} [m³/deň]	69,10	56,74	63,61	75,05	84,20	93,35
[l/s]	0,80	0,66	0,74	0,87	0,97	1,08
Q [l/s]	1,60	1,31	1,47	1,74	1,95	2,16
2xQ [l/s]	3,20	2,63	2,94	3,47	3,90	4,32
DN	300					

$$Q_{dmax} = Q_v \times 1,60 \text{ [l/s]}$$

Max. prietok splaškových vôd: $Q = Q_{dmax} \times k_{max}$ [l/s]

Návrh potrubia pre dvojnásobok max. prietoku: $2xQ = 2 \times Q$ [l/s]

Hlavný zberač splaškovej kanalizácie a kanalizačných stôk navrhujeme z PVC U korugovaných rúr DN 200 so zaústením do ČOV obce – viď návrh.

Na stokách budú kanalizačné sýtoky šachty , mnohé spádové.

Návrh kanalizačného systému

V obci navrhujeme delenu kanalizáciu resp. vybudovanie splaškovej kanalizácie pre cca 204 obyvateľov a odvedenie daž. vôd rigolmi do potoka a príľahlý terén.

Výpočet pre ČOV - znečistenie

Prítok množstva splaškových vôd na ČOV 93,35 m³/deň

Počet obyvateľov 204

Produkcia znečistenia - BSK₅ –60 g/obyv./deň

celková produkcia BSK₅ – 12,24 kg

celková produkcia RL – 25,5 kg

celková produkcia NL – 11,22 kg

$$12,24 \cdot 10^6$$

$$cBSK_5 = \frac{\quad}{93,35 \cdot 10^3} = 131 \text{ mg/l}$$

$$cRL = \frac{25,5 \cdot 10^6}{93,35 \cdot 10^3} = 273,2 \text{ mg/l}$$

$$cNL = \frac{11,22 \cdot 10^6}{93,35 \cdot 10^3} = 120,2 \text{ mg/l}$$

Množstvo kalu produkovaného z ČOV ročne – 0,32 t

Predbežný návrh ČOV:

Predbežne navrhujeme ČOV s kapacitou 500 EO Aquatec

Základné údaje ČOV

Denný povolený prítok $Q_d = 67,6 \text{ m}^3/\text{deň}$

Denný prísun znečistenia - BSK₅ - 30 kg/deň

Priem. spotreba el. energie 80 kWh/deň, 6 kW, 400 V

Počet EO_{max} - 500

koncentrácia znečistenia na odtoku z ČOV garantované výrobcom:

cBSK₅ – 15 mg/l

cNL- 20 mg/l

cCHSK_{cr} 40 mg/l

Plocha pre navrhovanú ČOV je vo východnej časti zastavaného územia obce. Vyčistené vody budú odvádzané do vodného toku – potoka Luhy.

9.3 ENERGETIKA

9.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou - obec Podhorod'

Obec Podhorod' je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice 35/22 kV Sobrance s inštalovaným transformátorom o výkone 10 MVA. Alternatívne je možné obec zásobovať aj z elektrickej stanice 110/22 kV Michalovce s inštalovanými transformátormi 2 x 40 MVA a 1x 25 MVA

Katastrom obce prechádza 22 kV VN el. vedenie č. 410, z ktorého sú transformačné stanice primárne napájané. V zastavanom území obce sa nachádzajú dve distribučné transformačné stanice, cez ktoré je obec zásobovaná elektrickou energiou.

Tabuľka distribučných trafostaníc:

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Výkon trafo	Vlastník
Podhorod'	TS 1/410 stož. typ PTS	Pri dome 163	160 kVA	VSD a.s. Košice
	TS 2/411 bet. stĺpová C/2	pri cintoríne	250 kVA	VSD a.s. Košice

(podľa podkladu: VSD a.s. MI, zo dňa 26.11.2008, č.j. 951/Hjo/2008).

Rozbor súčasných odberov - spotreba el. energie v obci:

Typ. tar.	Odber OP 2005			
	tis. kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM
MOO	348 194,00	227 992,00	120 202,00	143
MOP	199 822,00	99 513,00	100 309,00	19
Celkový odber	548 016,00	327 505,00	220 511,00	162

Typ. tar.	Odber OP 2006			
	tis. kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM
MOO	344 096,00	224 899,00	119 197,00	143
MOP	185 910,00	110 973,00	74 937,00	21
Celkový odber	530 006,00	335 872,00	194 134,00	164

Typ. tar.	Odber OP 2007			
	tis. kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM
MOO	338 693,00	246 531,00	92 162,00	141
MOP	232 289,00	138 968,00	93 321,00	21
Celkový odber	570 289,00	385 499,00	185 483,00	162

(podľa podkladu: VSD a.s. MI, zo dňa 26.11.2008, č.j. 951/Hjo/2008).

Prehľad ukazuje za rok 2005 až 2007, že najväčším odberateľom el.energie je obyvateľstvo.

Odber na jednu domácnosť vychádza (r.2007): $338\,693 : 141 = 2402,08$ kWh /rok

Odber el. energie v domácnostiach je vysoký. Vysoká spotreba el. energie ukazuje na využívanie elektrických bojlerov, elektrického náradia a el. spotrebičov.

Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi na betónových stĺpoch s vodičmi AIFe a AES..

Na území obce sa nenachádzajú VVN 110 kV vzdušné ani káblové vedenia.

Návrh

Výpočet potreby transformačného výkonu a počtu transformátorov sa navrhuje podľa zásad pre navrhovanie distribučných sietí NN a VN podaných v smerniciach č.2/1982 SEP.

Posúdenie trafostanice :

Využitie trafostaníc: $570 : 2 = 285$ ti.kWh/roknízke....

Inštalovaný výkon: DTS 410: $159 = 2,58$ kVA (byt. dom)

Podľa pravidiel SEP zaraďujeme domácnosti v obci vzhľadom na efektívne využívanie elektrických spotrebičov do elektrického stupňa B2.

Hodnota výkonového podkladu B2 pre terajšie zaťaženie siete podľa tab.1

kategória „B2“ - v tejto kategórii uvažujeme v domácnostiach:

Podhorod':

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 159 bytov, z toho:

- z toho v rodinných domoch 112 bytov
- v bytovom dome 10 byty
- v obci je 34 neobývaných bytov v rodinných domoch z toho 1 byt pre rekreačné účely.

Návrh bytov do r. 2025:

	Súčasný stav	Návrh r. 2025	Rezervná plocha
Bytové jednotky	159	+60	32
počet bj. spolu (stav+návrh)		159+60=219	

$B2 = 1,6 + 6,4/\sqrt{159} = 2,1$ kVA/ dom (byt)

Terajšie zaťaženie DTS v Podhorodi od 159 domov a občianskej vybavenosti:

$S = S_b + S_{ov} = (159 \times 2,1) + 46,8 = 380,7$ kVA ≈ 380 kVA

Terajší spoločný výkon DTS = 2×410 kVA vyhovuje s min. rezervou 30 kVA

Hodnota výkonového podkladu B2 pre výhľadové zaťaženie podľa tab. 2

$B2 = 2 + 8/\sqrt{219} = 2,5$ kVA/ dom

Výhľadové zaťaženie DTS v obci Podhorod' od domov
 $S_b = 219 \times 2,5 = 547,5 \text{ kVA} \approx 550 \text{ kVA}$

Podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť :

Jestvujúce zariadenie - Podhorod'		výkon v kVA
Obecný úrad a kult. dom + kuch.	180 m ² . 0,05 . 0,6	5,4
Základná škola + materská škola, kuchyňa	200 m ² . 0,05 . 0,2	2,0
Pošta	50 m ² . 0,05 . 0,6	1,3
Pravoslávny chrám	80 m ² . 0,05 . 0,2	0,8
Gréckokatolícky chrám	80 m ² . 0,05 . 0,2	0,8
Gréckokatolícky farský úrad	100 m ² . 0,05 . 0,6	3,0
COOP Jednota, potraviny, pohostinstvo	100 m ² . 0,05 . 0,6	3,0
Potraviny	20 m ² . 0,05 . 0,6	1,2
Potraviny	90 m ² . 0,05 . 0,6	2,7
Hasičská zbrojnica	80 m ² . 0,05 . 0,6	2,4
Dom smútku	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
Areál Policajného zboru	300 m ² . 0,05 . 0,6	9,0
Viacúčelové ihrisko	80 m ² . 0,05 . 0,6	2,4
verejné osvetlenie	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
spolu Sov/suč		36 kVA

Navrhované zariadenie		výkon v kVA
Športový rekreačný areál	80 m ² . 0,05 . 0,6	2,4
ČOV	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
Zberný dvor na dočasné uloženie komodit	20 m ² . 0,05 . 0,6	1,2
spolu Sov/vyhl		4,6 kVA

Celkové výhľadové zaťaženie DTS v obci Podhorod':

$$S = S_b + \text{Sov/suč} + \text{Sov/vyh} = 550 + 36 + 4,6 = 590,6 \text{ kVA}$$

Bilancia potrebného výkonu ukazuje, že terajší inštal. výkon piatich transformačných staníc TS1 a TS2 (410kVA) v obci nepokryje budúce zaťaženie od výhľadového počtu rodinných domov a občianskej vybavenosti.

Vo výhľadovom období (r.2025) je potrebné navýšiť terajší inštalovaný výkon týchto transformačných staníc:

- TS 1 / 410 zo 160 kVA na 250 kVA
- TS 2 / 411 zo 250 kVA na 400 kVA

9.3.2 Zásobovanie elektrickou energiou – obec Ruská Bystrá

Obec Ruská Bystrá je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice 110/22 kV Snina s inštalovaným transformátorom o výkone 1x16 MVA. Katastrom obce prechádza 22 kV VN el. vedenie č. 477, z ktorého sú transformačné stanice primárne napájané. V zastavanom území obce sa nachádza 1 distribučná transformačná stanica, cez ktorú je obec zásobovaná elektrickou energiou.

Tabuľka distribučných trafostaníc:

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Výkon trafa	Vlastník
Ruská Bystrá	TS 1/321 bet.stlp. typ C/2	Pri OcU	100 kVA	VSD a.s. Košice

(podľa podkladu: VSD a.s. MI, zo dňa 28.9.2009, č.j. 730/Hjo/2009).

Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi na betónových stĺpoch s vodičmi AlFe a AES..

Na území obce sa nenachádzajú VVN 110 kV vzdušné ani káblové vedenia.

Návrh

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 59 bytov, z toho:

- z toho v rodinných domoch 48 bytov
- v bytovom dome 0 byty
- v obci je 11 neobývaných bytov v rodinných domoch.

Návrh bytov do r. 2025:

	Súčasný stav	Návrh r. 2025	Rezervná plocha
Bytové jednotky	48	+30	30
počet bj. spolu (stav+návrh)		48+30=78	

$$B2 = 1,6 + 6,4/\sqrt{48} = 2,5 \text{ kVA/ dom (byt)}$$

Terajšie zaťaženie DTS v obci Ruská Bystrá od 48 domov a občianskej vybavenosti:

$$S = S_b + S_{ov} = (48 \times 2,5) + 46,8 = 166,8 \text{ kVA} \approx 380 \text{ kVA}$$

Terajší výkon DTS = 1 x 100 kVA nevyhovuje

Hodnota výkonového podkladu B2 pre výhľadové zaťaženie podľa tab. 2

$$B2 = 2 + 8/\sqrt{78} = 2,9 \text{ kVA/ dom}$$

Výhľadové zaťaženie DTS v obci Ruská Bystrá od domov

$$S_b = 78 \times 2,9 = 226,2 \text{ kVA}$$

Podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť :

Jestvujúce zariadenie – Ruská Bystrá		výkon v kVA
Obecný úrad a hasičská zbrojnica.	180 m ² . 0,05 . 0,6	5,4
Gréckokatolícky chrám	80 m ² . 0,05 . 0,2	0,8
Potraviny a pohostinstvo	20 m ² . 0,05 . 0,6	1,2
Kultúrny dom	100 m ² . 0,05 . 0,6	2,4
verejné osvetlenie	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
spolu Sov/suč		10,8 kVA

Navrhované zariadenie		výkon v kVA
Športový rekreačný areál	80 m ² . 0,05 . 0,6	2,4
ČOV	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
Dom smútku	100 m ² . 0,05 . 0,2	1,0
spolu Sov/vyhl		4,4 kVA

Celkové výhľadové zaťaženie DTS v obci Ruská Bystrá:

$$S = S_b + S_{ov/suč} + S_{ov/vyh} = 226,2 + 10,8 + 4,4 = 241,4 \text{ kVA} \approx 250 \text{ kVA}$$

Bilancia potrebného výkonu ukazuje, že terajší inštal. výkon jednej transformačnej stanice TS1 100kVA v obci nepokryje budúce zaťaženie od výhľadového počtu rodinných domov a občianskej vybavenosti.

Vo výhľadovom období (r.2025) je potrebné navýšiť terajší inštalovaný výkon týchto transformačných staníc:

- TS 1 / 321 zo 100 kVA na 250 kVA

Rozvoj elektrických vedení VVN (110 kV) a ES 110/22 kV

Predpokladané zvýšenie dopytu na spotrebu el. energie v nasledujúcom období pre maloodberateľov a veľkoodberateľov v Košickom a Prešovskom kraji, kde existujúca sieť z dlhodobého hľadiska neumožní distribuovať elektrinu v dostatočnej kvalite a spoľahlivosti, vyvoláva potrebu výstavby nových zariadení v sieti veľmi vysokého napätia. Tým vzniká požiadavka realizovať nižšie uvedené plánované stavby ako verejne prospešné.

Návrh

Rozvojové zámery v oblasti distribučnej siete (plánované stavby a rekonštrukcie) uvedené v ÚPN VÚC Košického kraja a v jeho Zmenách a doplnkoch a v ÚPN VÚC Prešovského kraja sú tieto:

- napájanie existujúcej elektrickej stanice Snina je v súčasnosti napájaná 110 kV vedením z Vranova.

Napájanie ES Snina po zmene:

- vedenie Vranov - Snina sa zrekonštruje na dvojité a zaústi sa do existujúcej elektrickej stanice Humenné, keďže trasa vedenia vedie v jej blízkosti,
- novým dvojitým 110 kV vedením z elektrickej stanice Sobrance v Košickom kraji (v zmysle ZaD ÚPN VUC Košického kraja je navrhovaná výstavba 2x110 kV ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina,

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie (VO) je navrhované ako súčasť NN siete. Rozvod VO sa navrhuje realizovať vodičom AlFe 25/4 mm², upevneným na spodnej strane konzol NN siete. Navrhujú sa svietidlá ramienkové (sodíkové výbojky) o výkone 70 W resp. použitie šetriacich žiaroviek 35 W na menej frekventovaných miestach. Poškodené svietidlá nahradiť. Ovládanie VO je navrhované z rozvádzačov RVO, rovnomerne rozmiestnených po obecnom sídle, časovými spínačmi resp. fotobunkou.

V nových navrhovaných lokalitách pre výstavbu budú rozvody NN prevedené zemnými káblami a rozpojovacími a istiacimi skriňami inštalovanými v spoločných pilieroch s elektromerovými rozvádzačmi jednotlivých odberateľov. Pilieri situovať na hranice pozemkov v oplotení systémom takým, že pre dvoch odberateľov bude v spoločnom pilieri jedna rozpojovacia a istiacia skriňa a dva elektromerové rozvádzače. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťaženie a dovolený úbytok napätia, budú uložené v zemi v predpísanej hĺbke v pieskovom lôžku. Výkop bude opatrený výstražnou fóliou z PVC. Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo s inými inžinierskymi sieťami uložiť káble do chráničiek.

Všetky objekty budú chránené pred atmosférickými vplyvmi bleskozvodovou sústavou, ktorá bude navrhnutá v zmysle platných STN.

Ochranné pásma

Pre vedenie VN 22 kV v zmysle STN 33 3300 a energetického zákona je ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu.

Vonkajšie vedenie NN sa v zmysle STN 33 3300 nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo pre kábové vedenie uložené v zemi (NN resp. VN) je 1 m na každú stranu od krajného kábla.

9.3.3 Energetické zariadenia

Cez katastrálne územie obce neprechádza žiadne vedenie elektrickej prenosovej sústavy 400 kV a 220 kV .

9.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM

9.4.1 Zásobovanie plynom

Riešené územie obcí Podhorod' a Ruská Bystrá nie sú plynofikované ani sa na území obcí nenachádzajú žiadne plynárenské zariadenia. Obyvatelia sú v súčasnosti odberateľmi Propán-butánu, ktorý sa využívajú prevažne na varenie.

Návrh

V zmysle listu č. DSAIv/Gi/27/11/08/03 zo dňa 27.11.2008 SPP, odd. prípravy investícií – východ Michalovce sa v najbližšom období neuvažuje s plynofikáciou obcí z dôvodu neefektívnosti plynofikácie.

V obci Podhorod' je podľa spracovanej „Plynofikačnej štúdie Podhorod' a okolie – Ubl'anská dolina“ možné uvažovať výhľadovo s plynofikáciou riešených obcí za podmienok:

- Zdroj plynu uvažovať z VTL plynovodu D100, PN 4,0 nachádzajúci sa v obci Choňkovce.
- Regulačnú stanicu plynu lokalizovať v obci Podhorod'
- Od regulačnej stanice je vedená trasa STL plynovodu v smere k obci Ruský Hrabovec, Dúbrava, Ubl'a, Klenov, Kalná Roztoka. Na túto trasu STL plynovodu sú navrhované vetvy do jednotlivých obcí – Beňatina, Inovce.

9.4.2 Zásobovanie teplom

Za základné energetické nosiče sú považované klasické paliva, ako uhlie a zemný plyn. Jednou z priorit energetickej politiky Slovenska by malo byť zabezpečenie energetickej bezpečnosti cestou energetickej efektívnosti a zvýšením podielu využívania obnoviteľných energetických zdrojov.

Bioenergie - zohráva v tomto procese oveľa významnejšiu úlohu ako sa jej prikladá. Jej využívanie znižuje závislosť Slovenska na dovoze primárnych energií, znižuje zaťaženie životného prostredia, prispieva k formovaniu trvalo udržateľného spôsobu života na Zemi znižovaním produkcie CO₂, prispieva posilňovaniu regionálnej politiky a znižuje emisie so spaľovania fosilných palív.

Zdroje biomasy ma energetické účely sú predovšetkým lesy. Tie pokrývajú cca 70% riešeného územia. Perspektívny zdroj palivovej biomasy tvoria energetické porasty rýchlorastúcich drevín – topol, vŕba, agát, osika, jelša, jednoročných a viacročných energetických plodín. Energetické porasty možno zakladať na plochách nevhodných pre klasickú poľnohospodársku a lesnícku produkciu, na pôdach dočasne vylúčených z poľnohospodárskej výroby, pôdach kontaminovaných vhodných len na produkciu pre nepotravinárske účely a tiež na zdevastovaných plochách v priemyselných aglomeráciách. Pri veľmi krátkom časovom horizonte 3 – 5 rokov dosahovať priemerný prírastok okolo 10 ton sušiny ročne.

Pod energetickým potenciálom rozumieme drevný odpad, ktorý vznikol v rôznych podobách, drevný odpad je možné zhodnotiť tak materiálovo ako aj energeticky. Drevospracujúci priemysel vytvára ročne 1 410 tis. ton odpadu. Celková energetická hodnota využiteľného odpadu z drevospracujúceho priemyslu je 18,1 PJ, z toho sú 2/3 z mechanického opracovania dreva a 1/3 z čierneho výluhu. Najväčšími producentmi odpadu sú veľké drevospracujúce podniky, ktoré však tento odpad aj najčastejšie využívajú na energetické účely.

Do roku 2010 sa výrazne zvýši výroba biopalív z dôvodu plnenia stanovených cieľov smernice 2003/30/ESD. Predpoklad produkcie bionafty v objeme 100 tis. ton predstavuje energetický ekvivalent 11,0 PJ tepla.

Výroba bioplynu z exkrementov hospodárskych zvierat môže dosiahnuť ročnú produkciu 277 mil. m³, čo predstavuje 6,9 PJ tepla.

Teplu vykurovanie, na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody sa získava niekoľkými spôsobmi:

- individuálne v rodinných domoch z kotlov na plyné a tuhé palivo a v niektorých starých domoch ešte z pecí a šporákov na drevo a uhlie
- objekty občianskeho vybavenia z kotlov ústredného vykurovania na plyn.

Z celkovej spotreby pripadá na obyvateľstvom obci 7640 GJ, čo v priemere na 1 domácnosť činí 40 GJ. Je to veľmi nízky podiel v porovnaní s urbanistickým ukazovateľom 100 - 120 GJ na rodinný dom, ak má byť dosiahnutá optimálna pohoda v bývaní. Nízka spotreba tepla svedčí o úspornom vykurovaní.

Návrh

Zásobovanie teplom v obci navrhujeme do roku 2025 zabezpečiť na báze ekologických zdrojov (elektrika, tepelné čerpadlá, kolektory a pod.).

Predpokladaná ročná spotreba tepla

Obec Podhorod'				
	Počet domov	Priemerná ročná spotreba tepla (ÚK+TÚV) na 1 RD	Ročná spotreba tepla pre všetky RD	Celková spotreba do roku 2025
Súčasný stav	159	100 GJ/rok	15 900 G/rok	24 660 GJ/rok
Navrhovaný stav	219	40GJ/rok	8 760 GJ/rok	
Obec Ruská Bystrá				
	Počet domov	Priemerná ročná spotreba tepla (ÚK+TÚV) na 1 RD	Ročná spotreba tepla pre všetky RD	Celková spotreba do roku 2025
Súčasný stav	48	100 GJ/rok	4 800 G/rok	9 760 GJ/rok
Navrhovaný stav	124	40GJ/rok	4 960 GJ/rok	

Občianska vybavenosť – navrhovaná výstavba

Pre objekty občianskej vybavenosti možno zobrať priemernú hodnotu 100 kWh / m² a rok podlahovej vykurovanej plochy objektu. V tejto hodnote je zahrnutá potreba tepla na ÚK aj TÚV.

Pozn.: 100 kWh / m² a rok = 0,36 GJ / m² a rok

Ochranné pásma

Pre plynovody je stanovené podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z.z.:

- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm.

- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice)
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavané územie obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa.

9.5 TELEKOMUNIKÁCIE

9.5.1 Telekomunikačné zariadenia

Telekomunikačne sú obce súčasťou Regionálneho technického centra Východ.

Telefónni účastníci obce Podhorod' sú pripojení na telefónnu ústredňu v obci Podhorod' po prípojnóm kábli. Prípojný kábel vedie do obce Podhorod' pozdĺž cesty II/566 a pokračuje v smere do obce Ruský Hrabovec. V trase je uložený MTS + HDP 1 DK – predpríprava na optiku.

Návrh

V navrhovanom období bude podľa potreby - v závislosti na záujme zákazníkov dobudovávaná hlavne miestnej telefónnej siete v obciach tak, aby spĺňala kvalitatívne parametre pre poskytovanie už spomínaných širokopásmových služieb.

Zavesné káble rozvodov majú značné previsy, pôsobia rušivo a neesteticky na celkový vzhľad obce, preto bude miestna telefónna sieť k jednotlivým účastníkom telekomunikačnej siete riešená zemnými úložnými káblami.

Potrebné telefónne prípojky pre navrhovanú bytovú výstavbu budú zabezpečené podľa jednotlivých požiadaviek užívateľov na telefónne prípojky a požadované telekomunikačné služby v rámci inštalovaných rezerv jednotlivých RSU.

Rozvoj služieb bude zabezpečovaný prostredníctvom organizácie Slovak Telecom a.s. v súlade so zámermi telekomunikačného projektu.

9.5.2 Mobilní operátori

Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obcí zabezpečuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-mobil Slovensko, a.s. Tieto spoločnosti nemajú svoje zariadenie priamo v kat. území riešených obcí. V k.ú obcí sa nenachádzajú podzemné telekomunikačné siete spoločnosti Orange Slovensko a.s.

Zariadenie ZS a RR bod SO_POD, spoločnosť T-mobil sa nachádza v k.ú. obce Beňatina.

9.5.3 Televízne a rozhlasové vysielanie

Príjem televízneho a rozhlasového signálu je z televízneho vykryvača, ktorý je umiestnený v k.ú. obce Ruský Hrabovec vo východnej časti k.ú..

V súčasnej dobe je príjem rozhlasového a televízneho signálu zabezpečený prostredníctvom individuálnych antén.

Perspektívne navrhujeme vybudovať kábelovú televíziu výstavbou spoločnej antény na objekte obecného úradu so spoločným kábelovým rozvodom pre príjem dostupných TV signálov prenášaných družicami a programu CABLE PLUS. Uvedené rozvody je možné, pri dodržaní platných noriem viesť v spoločných kábelových trasách s rozvodom telefónu.

Návrh

Perspektívne navrhujeme vybudovať kábelovú televíziu výstavbou spoločnej antény na objekte obecného úradu so spoločným kábelovým rozvodom pre príjem dostupných TV signálov prenášaných družicami a programu CABLE PLUS. Uvedené rozvody je možné, pri dodržaní platných noriem viesť v spoločných kábelových trasách s rozvodom telefónu.

9.5.4 Miestny rozhlas:

Rozvod miestneho rozhlasu v obciach je prevedený na ocelových stožiaroch, ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu.

Pre nasledujúce roky navrhujeme inštalovať reproduktory miestneho rozhlasu na stožiare vzdušného NN vedenia (po dohode s VSE) a prenos zvuku realizovať bezdrôtovým spôsobom.

10. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

10.1 ZÁKLADNÉ ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

10.1.1.1 Veľké zdroje znečistenia:

Kvalita ovzdušia v okrese Sobrance nie je ovplyvňovaná z hľadiska širších vzťahov činnosťou veľkých priemyselných zdrojov.

10.1.1.2 Stredné zdroje znečistenia (stacionárne zdroje):

Stav ovzdušia v obciach Podhorod' a Ruská Bystrá je ovplyvnený strednými a malými zdrojmi emisií umiestnenými na území obcí, automobilovou dopravou ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov, predovšetkým vplyvom prevládajúcich severovýchodných vetrov. K stredným zdrojom emisií môžeme zaradiť PD Choňkovce..

Najbližšia oblasť, kde sa monitoruje znečistenie ovzdušia je mimo okresu Sobrance, v meste Strážske. Stanica sa nachádza na voľnom priestranstve na západnom okraji mesta na sídlisku s lokálnou kotolňou, asi 1 km juhovýchodne od závodu Chemko Strážske.

V súčasnosti sú na Slovensku rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia tieto faktory, ktoré platia aj pre obec:

- Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel).
- Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ciest.
- Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi).
- Minerálny prach zo stavenísk.
- Veterná erózia z neupravených obecných priestorov a skládok sypkých materiálov.
- Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia,
- ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky.

10.1.1.3 Kvalita ovzdušia – imisná situácia na území obcí

V obciach ani v okresnom meste Sobrance sa nemonitoruje kvalita ovzdušia. Nie je tu inštalovaná žiadna automatická stanica merania množstva imisii.

10.2 VODNÉ TOKY A NÁDRŽE, ČISTOTA VODY, PODZEMNÉ A POVRCHOVÉ VODY

Základným právnym dokumentom ochrany podzemných a povrchových vôd je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

10.2.1.1 Zdroje znečistenia vôd

Súčasný stav

Problematika zdrojov znečistenia je kľúčovou záležitosťou ochrany vôd. Zdroje znečistenia, ktoré negatívne ovplyvňujú akosť vôd delíme podľa ich charakteru a pôsobenia v zásade na dve kategórie:

- bodové zdroje znečistenia, majú sústredené vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (verejné kanalizácie). Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových reláciách atď.

Údaje o bodových zdrojoch znečistenia nemajú trvalú platnosť. Na množstvách odpadových vôd a ich znečistení sa prejavujú spoločensko-hospodárske zmeny a klimatické pomery. Väčšinou ide o zníženie množstva produkovaného a vypúšťaného znečistenia obmedzením výroby, zvýšením ceny vody, zmenou technológií vo výrobe atď.

- plošné zdroje znečistenia, podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená radom spolupôsobiacich faktorov. Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým: poľnohospodárstvo, skládky a splachy zo

spevnených plôch, splachy z komunikácií, znečistené zrážkové vody, znečistené závlahové vody. Okrem týchto zdrojov plošného znečistenia sa na kontaminácii vôd významnou mierou podieľajú i tzv. difúzne priestorové rozptýlené bodové zdroje znečistenia, ktoré nie sú zahrnuté medzi evidované zdroje znečistenia.

Na rozdiel od pomerne ľahko identifikovateľných, lokalizovateľných a merateľných bodových zdrojov znečistenia priemyselnej a komunálnej povahy sú plošné a difúzne zdroje znečistenia menej adresné, evidenčne náročnejšie a problematicky merateľné. Ich sumárny účinok je dosiaľ iba odhadovaný.

V katastrálnom území obcí Podhorod' a Ruská Bystrá, resp. s dopadom na k.ú. môžeme za plošné zdroje znečistenia považovať poľnohospodárske družstvá.

Návrh

V ÚPN navrhované opatrenia súvisia s ochranou vôd a užívaním vôd v zmysle zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon).

Eliminácia plošných zdrojov znečistenia si vyžaduje právne a ekologické myslenie ľudí pri nakladaní s vodami.

10.2.2 Podzemné vody

Do posudzovaného územia zasahuje hydrogeologický rajón VNP 100 Neovulkanity Vihorlatských vrchov. Rajón je budovaný vulkanickými horninami prevažne andezitmi rôzneho petrografického typu, ktoré sa striedajú s vulkanoklastickými horninami. Charakter a stupeň zvodnenia hornín je premenlivý a závisí od priepustnosti hornín a od možnosti infiltrácie zrážkových vôd. Vulkanoklastické horniny sú málo priepustné a zvodnené. Časť rajónu v rámci posudzovaného územia je hydrogeologicky málo významná s využitelným množstvom podzemných vôd 0,50-0,99 l.s-1.km-2.

V širšom okolí riešeného územia sa nachádzajú predpokladané termálne vody. Teplota termálnych vôd v hĺbkach 800 - 1500 m sa pohybuje od 34 do 95 OC. Táto časť územia z tohto hľadiska ako i z pohľadu využitia suchých termálnych hornín / v hĺbke 2000 m ich teplota dosahuje 150 - 200 st.C/ sa pokladá za perspektívnu oblasť netradičného zdroja energie. Vo Vihorlate sú najrozšírenejšie a najpoužívanéjšie andezity. V súčasnosti sa ťažia v lome v Zemplínskych Hámroch.

Hydrogeologické rajóny (HGR) v posudzovanom území

HGR	Názov HGR	Plocha (km ²)	Využitelné množstvo podzemných vôd (l.s-1)	Odber (l.s-1)		Bilančný stav
				2001	2002	
VNP 100	Neovulkanity Vihorlatských vrchov	535,7	450,0	127,17	139,86	uspokojivý

Zdroj: SHMÚ Bratislava, 2002

10.2.3 Vodné toky a nádrže

Z hydrologického hľadiska územie obce spadá do povodia Bodrogu. Katastrálne územie obce Podhorod' odvodňuje Sobranceký potok, potok Stežna a potok Kadianka. Katastrálne územie obce Ruská Bystrá odvodňuje potok Luhy, potok Žľabina, Tichý a Hrabový potok. Kapacita toku nie je dostatočná na odvedenie Q100 ročnej veľkej vody.

Návrh

V ÚPN navrhované opatrenia súvisia s ochranou vôd a užívaním vôd v zmysle zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon).

Eliminácia plošných zdrojov znečistenia si vyžaduje právne a ekologické myslenie ľudí pri nakladaní s vodami.

Ochranné pásma

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze toku voľný nezastavaný priestor šírky 10,0 m a pozdĺž bezmenného toku min. 5 m.

10.2.4 Hydromelioračné zariadenia

V katastrálnom území obcí nie sú evidované hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácie š.p.Bratislava (podľa údajov zo dňa 01.12.2008, č.j. 6587-2/110/2008).

10.3 PÔDA – OCHRANA PÔDNEHO FONDU

Problematika týkajúca sa ochrany a využívania pôdy ako základnej zložky životného prostredia bola riešená vo vzťahu k jeho

multifunkčnosti t.z. vo vzťahu k produkcii biomasy, filtrácii, pufrácii a transformácii látok v prírode, ochrane diverzity živých organizmov, priestorovej základni pre socioekonomické aktivity – poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a územný rozvoj.

Odporúčané opatrenia na ochranu pôdy sú z hľadiska relevantnosti ovplyvniteľnej koncepciou územného plánu zamerané na optimalizáciu priestorového usporiadania v kategóriách zodpovedajúcich potenciálu pôd a využívanie v ekologicky únosnej zaťažiteľnosti pre zabezpečenie ekologicky stabilnej krajiny. Sú to :

- akceptovanie územného rozsahu lesného pôdneho fondu s polyfunkčným významom lesov v kategóriách a hospodárskych súboroch zodpovedajúcich horizontálnej a vertikálnej štruktúre územia a požiadavkám ekologického hospodárenia v lesoch,
- prispôsobovanie využívania lesov pri hospodárskych a obnovných postupoch funkčnosti priestorov krajinnno-ekologických zón podľa zásad funkčne integrovaného lesného hospodárstva, akceptovanie územného rozsahu poľnohospodárskej pôdy a využívanie v kategóriách podľa typologicko-produkčnej kategorizácii agroekosystémov,
- zabezpečovanie výživy rastlín je potrebné riešiť predovšetkým organickými hnojivami, aplikáciu anorganických hnojív riešiť podľa zásoby živín v pôde a vo vzťahu k pestovanej plodine (plán hnojenia), postupy na aplikovanie riešiť tak, aby transport živín z pôdy do vody bol na prijateľnej úrovni (ochrana podzemných vôd),
- zabezpečovanie ochrany rastlín proti škodcom a chemické ničenie burín riešiť dôsledným dodržiavaním technologickej aplikácie stanovenej výrobcom ochranných prostriedkov bez ohrozenia kvality pôdy a podzemnej vody,
- akceptovanie, že pôda je aj priestorom pre uspokojovanie potrieb ľudskej spoločnosti formou novej výstavby t.z. výhľadový územný rozvoj zabezpečovať v rozsahu a lokalizácii navrhovanej územným plánom,
- akceptovať na území obcí tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky:

Zastúpenie pôdno-ekologických jednotiek (PEJ):

Kat. územie	PEJ 7. miest. kód
Podhorod'	7 sk. – 0714 062, 0764 443, 0772243, 0772 443, 0787 433, 0864 223, 0864 443, 0865 442
	8 sk. - 0790 462, 0887 443, 0990 462
	9 sk. – 0700892, 0783 682, 0783 882, 0792 683, 0792 783, 0793 783, 0883 882, 0892 883, 0892 883
Ruská Bystrá	7 sk. – 0714062, 0764443, 0772443, 0787433, 0787443, 0864223, 0864443, 0865442
	8 sk. - 0790462, 0878463, 0887443, 0990462
	9 sk. – 0783682, 0783882, 0792683, 0792783, 0793783, 0883682, 0883882, 0892883

Poľnohospodárstvo v obci Ruská Bystrá takmer zaniklo, ornej pôdy ostalo veľmi málo. Problémové územie ostáva v katastri Ruská Bystrá, kde v roku 1988-89 došlo ku veľkoplošným rekultiváciám pôvodných pasienkov na výmere cca 300 ha. Po uskutočnení rekultivácií došlo iba k čiastkovému obhospodarovaniu plôch, čo viedlo k eróziám, najmä rohovým. V súčasnosti plochy sú opäť napádané náletmi drevín a kríkov.

V pomerne dobrom stave sú trávnaté porasty v katastri obce Podhorod', ktoré sa využívajú na pasenie hospodárskeho dobytku.

10.3.1.1 Biota

Ochrana bioty ako zložky životného prostredia je riešená vo vzťahu k charakteru a jej významu. V riešenom území sa vyskytuje lesná stromová a bylinná vegetácia, nelesná stromová a krovinná vegetácie, trávo-bylinná vegetácia, vegetácia záhrad tvoriaca súčasť stavebných pozemkov a vegetácia mestského prostredia. Odporúčané opatrenia na ochranu sú zamerané na :

- dôsledné dodržiavanie podmienok ochrany lesnej vegetácie v zmysle zákona č. 326/2005 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- ochranu stromovej a krovinnej vegetácie brehových porastov vodných tokov,
- výber druhov tráv pri zmene kultúry z ornej pôdy na trvalý trávny porast zodpovedajúci daným pôdnym podmienkam a klimaxovej jednotke,
- postupnú premenu produkčných záhrad na záhrady oddychu a relaxu, pri sadovníckych úpravách verejných priestranstiev, obytných území a území vybavenosti maximálne využívať miestne druhy a obmedziť introdukované druhy,
- pre náhradnú výsadbu zelene sú určené novo navrhované plochy verejnej zelene,
- výber druhov drevín pri výsadbe verejnej a krajinnej vegetácie zodpovedajúci pôdnym a klimatickým podmienkam,
- ochranu vodných tokov v zmysle vodného zákona č. 184/2002 Z.z. ako prirodzeného ekosystému v krajine,
- pravidelné a mechanické odstraňovanie buriny a ničenie inváznych druhov drevín,
- odstránenie nežiaducich skládok rôzneho odpadu z území špecifikovaných ako ekologicky významný krajinný prvok a zabránenie vytvárania nelegálnych skládok odpadu na celom riešenom
- území realizovať rekultiváciu všetkých neriadených skládok v k.ú. obcí – viacvrstvovým zásypom s vhodnou zeminou, príp.

štrkom a následnou úpravou plôch výsevom trávnatého semena.

10.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Použité údaje:

Program odpadového hospodárstva obcí Podhorod' a Ruská Bystrá do roku 2005.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na zákone č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi zodpovednosť za porušenie povinnosti na úseku odpadového hospodárstva a zriadenie recyklačného fondu.

10.4.1.1 Separovaný zber odpadov

Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov. Umiestnenie nových zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť.

Zneškodňovanie komunálneho odpadu je zabezpečené pomocou zmluvného partnera na skládku odpadov.

V obciach sa s realizáciou separovaného zberu začalo v roku 2005. V obciach doposiaľ nie je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu).

10.4.1.2 Zloženie a produkcia odpadov

Produkcia komunálneho odpadu v obciach v roku 2007 – 2009

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu N/O	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
			Množstvo v t / rok	Množstvo t/rok	Množstvo v t/rok
Obec Podhorod'					
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	22,7443	23,50	20,3241
20 01 01	Papier a lepenka	O		0,06	0,21
15 01 05	Kompozitné materiály	O			0,02
15 01 02	Plasty	O	0,2	0,385	0,41
15 01 04	Kovové obaly	O		0,003	
15 01 07	Sklo	O	1,75	1,25	2,65
Celkom			24,6943	25,36	23,62
Obec Ruská Bystrá					
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	26,88	20,57	16,88
20 01 01	Papier a lepenka	O			0,24
20 01 02	Sklo	O			0,36
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123, 200135	O			0,10
15 01 02	Obaly z plastov	O			0,05
16 01 03	Opotrebované pneumatiky	O			0,02
Celkom			26,88	20,57	17,65

Návrh

Zber komunálneho odpadu, ktorý zabezpečuje obec sa riadi programom odpadového hospodárstva. Množstvo celkového odpadu pri náraste počtu obyvateľov by nemal narásť, pretože sa jedná o komunálny odpad obce z domácností a podnikov (nie z výroby), z čistenia ulíc, objemný odpad, odpad zo zelene.

V obci Podhorod' sa navrhuje zriadiť zberný dvor a kompostoviska pre Mikroregión „Borolo“. Systém predpokladá zavedenie prísneho separovania odpadu so zberom druhotných surovín a objemného odpadu a ukladanie odpadu zo zelene na kompostovisko. Odpad zo žump sa bude postupne minimalizovať a predpokladá sa, že na konci návrhového obdobia budú všetky domácnosti napojené na verejnú kanalizáciu.

V obci Ruská Bystrá sa neuvažuje so zriadením obecnej kompostárne. V obci sa uvažuje so zberným dvorom na dočasné uloženie komodít.

V oboch obciach je potrebné vybudovať, resp. prevádzkovať v súlade s legislatívou existujúce zariadenia na energetické zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov, napr. odpadov z dreva vo výrobní sfére.

V rámci obce bude potrebné:

- zrealizovať v súlade s legislatívou zberný dvor na dočasné uloženie komodít – navrhovaná plocha v navrhovanom areáli ČOV.
- navrhujeme sanáciu a rekultiváciu všetkých environmentálnych záťaží (divokých skládok) v k.ú. obcí – viacvrstvovým zásypom s vhodnou zemínou, príp. štrkom a následnou úpravou plôch výsevom trávnatého semena.
- realizovať nakladanie s drobným stavebným odpadom a s oddelene vytriedeným odpadom s obsahom škodlivín.

V ÚPN-O navrhujeme zabezpečenie ochrany vodných zdrojov vybudovaním kanalizácie s prípojkami v celej obci a čističky odpadových vôd. Odstránenie existujúcich a prevencia voči novo vznikajúcim čiernym skládkam (lokality vyznačené v mape). Permanentný monitoring a sanácia neriadených skládok

11. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

11.1.1 Ťažba nerastných surovín

Prieskumné územie „Ruská Bystrá“ (severozápadná časť k.ú. Podhorod' a celé k.ú. obce Ruská Bystrá) – Au, Ag, Hg, Pb, Zn, Cu, Cd, Mo, Bi, Se, Sn“, určené pre spoločnosť Bellmin, s.r.o., Spišská Nová Ves, s platnosťou do 8.3.2009.

11.1.2 Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory

Ložiská nerastov môžeme vo väčšine prípadov označiť ako geopotenciály (využitie v rôznych odvetviach hospodárstva). Z hľadiska územných nárokov na výstavbu však nadobúdajú (zvlášť plošne rozsiahlejšie výskyty) charakter aj geobariér.

Na riešenom území obcí nie sú evidované chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. V kat. území obce Ruská Bystrá a v severnej časti k.ú. obce Podhorod' zasahujú zosuvné územia.

12. VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

V riešenom území sa nachádzajú plochy, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu:

Územia európskej siete chránených území NATURA 2000:

- Navrhované územie európskeho významu (ÚEV) Morské oko (SKUEV0209) – 2.stupeň
- Chránené vtáčie územie Vihorlatské Vrchy - (SK CHVU035) – 1.stupeň,

Prieskumné územie „Ruská Bystrá“ (severozápadná časť k.ú. Podhorod' a celé k.ú. obce Ruská Bystrá)

13. NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Pre stanovenie podrobnejších zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov,

umiestnenia stavieb na pozemkoch a zastavovacích podmienok jednotlivých stavebných pozemkov navrhuje sa zabezpečiť vypracovanie územného plánu zóny, resp. územnoplánovacích podkladov a inej dokumentácie pre tieto časti riešeného územia:

- Všetky navrhované obytné súbory.
- športovo – oddychová zóna pri kultúrnom domu (k.ú. R. Bystrá).
- Športovo oddychová zóna – západná (k.ú. Podhorod').
- Športovo oddychová zóna, resp. lyžiarsky areál - východná časť mimo zastavané územie (k.ú. Podhorod' - (Lyžiarsky areál je možné uskutočniť len na základe výsledkov procesu posudzovania navrhovaných činností (EIA) podľa zákona č. 24/2006 Z.z. ak sa preukáže, že nedôjde k negatívnemu vplyvu na priaznivý stav územia z hľadiska ich ochrany).
- Pešie, turistické a cyklistické trasy.

Navrhnutá podrobnejšia dokumentácia bude vypracovaná v poradí podľa lokalizácie rozvojových zámerov obcí. Pre dosiahnutie požadovanej presnosti výstupov z vyššie uvedenej dokumentácie je potrebné zabezpečiť aktuálny geometrický plán, zameranie inžinierskych sietí a výškopis územia obytných súborov v príslušnej mierke.

14. HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Návrh územného plánu obsahuje urbanistickú koncepciu, ktorá označuje spoločnú myšlienku a zámer ako usporiadať dedinu a stavať v nej tak, aby to nebolo len účelné ale aj pekné. Urbanistická koncepcia určila jednotný zámer zástavby, vymedzila ťažiská či centrum obce. Urbanistická koncepcia nemá na mysli len individuálne záujmy stavebníkov domov, ale sa zamerala na spoločné vybavenie obce.

Územný plán má pripravenú koncepciu spoločensko-kultúrneho významu, určuje kde, čo a ako stavať s predvídavosťou potrieb budúcnosti. Nebudú to len nové stavebné pozemky pre rodinné domy, budú to hlavne pozemky pre stavby zabezpečujúce novú prosperitu a spoločenský život obce. Návrh ÚPN O vymedzil územie s týmto poslaním, očakáva od občanov pochopenie pre stavby verejného záujmu.

Urbanistická koncepcia nastolila nový územný rozvoj sídelného útvaru. V návrhu sa uvažuje s rozšírením funkcií riešeného územia, hlavne vidieckej turistiky.

Návrh ÚPN-O výrazne stavia územný rozvoj obcí na ochrane a využití potenciálu krajiny. Ekostabilizačný systém je pilierom budúcnosti obce.

Environmentálne hodnotenie

Územný plán akceptuje limity a obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody. Návrh ÚPN-O citlivo rieši ďalší rozvoj obce s minimálnym zásahom do prírodného prostredia. Pre lepšie životné prostredie obce navrhujeme výstavbu kanalizácie s obecnou čistiarnou odpadových vôd.

Ekonomické hodnotenie

Návrh sa sústreďuje na zvýšenie poskytovania služieb v oblasti cestovného ruchu, vidieckej turistiky. V ÚPN-O sa navrhujú podmienky na oživenie ekonomiky v tejto oblasti.

Územno - technické dôsledky

ÚPN Obce hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce. Navrhuje spôsob zásobovania vodou, elektrickou energiou, odkanalizovanie a odvedenie splaškovej kanalizácie do ČOV v obci Podhorod' a v obci Ruská Bystrá. Úpravou šírkových pomerov miestnych komunikácií a dobudovaním chodníkov a zastavovacích pruhov SAD a parkovísk pri zariadeniach občianskej vybavenosti.

Kontinuita s minulosťou

Riešené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov – Zemplína, Abova, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia. Východná časť Košického kraja tvorí južnú časť historického Zemplínu. Kultúra Zemplína v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nižšej kultúry. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

Regionálna architektúra

Pôvodnú lineárnu formu zástavby obce charakterizovali poľnohospodárske usadlosti – trojdielne stavby s nízkym dvorcom a humnom. Zástavba sledovala potok a cestnú komunikáciu, po vyčerpaní tejto organizácie zástavby sa výstavba presunula do nových ulíc v závislosti na konfigurácii terénu. Zmenila sa pôdorysná forma sídel. Pôvodná ulica sa vyznačovala harmonickou rytmikou zástavby dedinských domov, dnes je ulica disharmonickou skladbou rôznorodých domov. Návrh ÚPN-O zdôrazňuje zachovanie pôvodnej architektúry, nová architektúra so zmyslom pre príslušnosť k regiónu a pre zodpovednosť za identitu obrazu obce.

Pôvodné znaky architektúry:

A: - situovanie po jednej strane, štýlové priečelie, znaky na štíte, sedlový tvar strechy, dlhý dvor ukončený humnom.

B: - usporiadanie sídelného útvaru v krajine, reliéfne trasovanie dopravnej kostry sídla, kostol v ťažisku obce, zachovaná zástavba dedinských domov na úzkych pozemkoch,

Záver

Obec Podhorod' a Ruská Bystrá po eliminácii negatívnych vplyvov chaotickej výstavby má potenciú životaschopného organizmu. Prvoradými sú pracovné príležitosti, tieto vo výhľade zabezpečuje dostupný priemysel a špecifická príroda. Sídelný

útvár tvorí formu samostatného osídlenia zakomponovaného do horskej krajiny, dopravný systém osídlenia je líniový, čo si vyžaduje zvýšenú pozornosť na jeho frekvenčnú priepustnosť.

V širších súvislostiach je významným faktorom rozvoja sídelného útvaru stav životného prostredia. Budúcnosť obcí je závislá na čistote ovzdušia ako dôležitom ukazovateli stavu zdravého životného prostredia.

Súčasťou osídlenia je krajina s hodnotami krás CHKO Vihorlat. Potencia krajiny je charakteristická turistickou príťažlivosťou, krajina ponúka letnú a zimnú rekreáciu nielen pre domácich obyvateľov ale aj pre vidiecku turistiku. Budúcnosť obce je možné spájať s transformáciou poľnohospodárskej funkcie na jej integráciu s vidieckou turistikou.

Návrh ÚPN-O výrazne stavia územný rozvoj obce na ochrane a využití potenciálu krajiny. Ekostabilizačný systém je pilierom budúcnosti obce.

Koniec textovej časti.

V Michalovciach, 2011
Ing. arch. BOŠKOVÁ Marianna